
דוח תקופתי לשנת 2016

דוח תקופתי לשנת 2016

תיאור עסקי החברה	פרק 1
דוח הדירקטוריון	פרק 2
דוחות כספיים	פרק 3
פרטים נוספים על החברה	פרק 4

חברי הדירקטוריון

דוד בלומברג - יו"ר הדירקטוריון

רון אגסי

שלמה פוקס

ליאור עמית – דירקטור חיצוני (החל כהונתו ביום 1.1.2016)

עמוס ספיר – דירקטור חיצוני (החל כהונתו ביום 5.3.2017)

Loeiz Limon Duparcmeur (החל כהונתו ביום 14.4.2016)

Michele Pignotti

Dr. Gerad Uwe Baden

מאיר יעקובסון – דירקטור חיצוני (סיים כהונתו ביום 27.12.2016)

Nicolas Delzant (סיים כהונתו ביום 31.1.2016)

פרק 1

תיאור עסקי החברה

תיאור עסקי החברה

- דו"ח זה ערוך בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח - 1988 ובהתאם לחוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ("הממונה") מיום 20 בינואר 2014 בנושא עדכון הוראות בדוח התקופתי של חברות ביטוח.
- פרק זה מהווה חלק בלתי נפרד של הדו"ח התקופתי ויש לקרוא את הדו"ח התקופתי כולו כמקשה אחת.
- פרק זה בדו"ח התקופתי, העוסק בתיאור החברה, התפתחותה, עסקיה ותחומי פעילותה, כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה מעריכה"; "החברה סבורה"; "צפוי/ה" וכדו', אך ייתכן, כי הופעת מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים. מידע צופה פני עתיד המופיע בדו"ח זה מתייחס אך ורק למועד בו הוא נכתב. החברה אינה מתחייבת לעדכן או לשנות מידע זה ככל שמידע נוסף או שונה בקשר למידע כאמור יגיע לידיעתה.
- הסכומים הנקובים בדו"ח זה למועדים ולתקופות עד לסוף שנת 2003 הינם בסכומים מתואמים ואילו הסכומים למועדים ולתקופות שלאחר מכן הינם בסכומים מדווחים.
- להסרת ספק מובהר, כי התיאור המובא בדו"ח זה לגבי מוצרי הביטוח הינו תיאור תמציתי לצרכי הדו"ח בלבד, וכי תנאי מוצרי הביטוח המחייבים הם רק אלה המפורטים בחוזי הביטוח (פוליסות). בהתאם לכך, התיאור המובא בדו"ח זה לא ישמש לצרכי פרשנות חוזי הביטוח ולא יהווה מקור להסתמכות כלשהי לגבי תנאי הביטוח.

תוכן עניינים

לפרק - תיאור עסקי החברה

הנושא

1. חלק א' - פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה
 - 1.1 פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה
 - 1.2 תחומי פעילות החברה
 - 1.3 השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה
 - 1.4 חלוקת דיבידנדים
 - 1.5 שינויים מהותיים בעסקי החברה בתקופת הדוח
2. חלק ב' - תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות
 - 2.1 מוצרים ושירותים
 - 2.2 תחרות
 - 2.3 לקוחות
3. חלק ג' - מידע נוסף אודות ענפים שלא נכללו בתחומי הפעילות
4. חלק ד' - מידע נוסף ברמת כלל החברה
 - 4.1 מגבלות ופיקוח על פעילות החברה
 - 4.2 חסמי כניסה ויציאה
 - 4.3 גורמי ההצלחה הקריטיים
 - 4.4 השקעות
 - 4.5 ביטוח משנה
 - 4.6 הון אנושי
 - 4.7 שיווק והפצה
 - 4.8 ספקים ונותני שירותים
 - 4.9 רכוש קבוע
 - 4.10 עונתיות
 - 4.11 נכסים לא מוחשיים
 - 4.12 גורמי סיכון
 - 4.13 הסכמים מהותיים ושיתופי פעולה

5. חלק ה' – משטר תאגידי

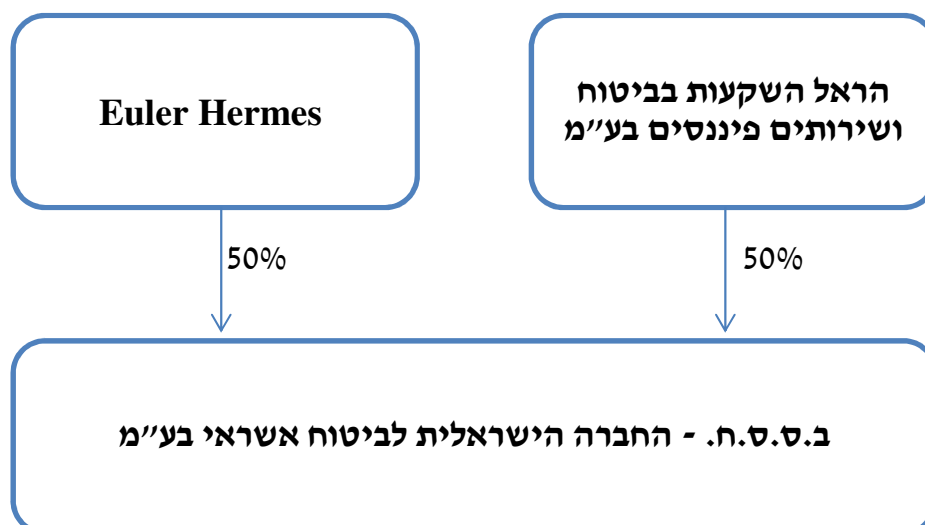
- 5.1. דירקטורים חיצוניים
- 5.2. מבקר פנים
- 5.3. רואה חשבון מבקר
- 5.4. היערכות ליישום משטר כושר הפירעון לפי הדירקטיבה Solvency II
- 5.5. אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

ב.ס.ס.ח. החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ**תיאור עסקי התאגיד****1. חלק א' - פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה****1.1. פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה****1.1.1. התאגדות החברה וצורת התאגדות**

החברה התאגדה ביום 14 בפברואר 1999, כחברה ציבורית לפי פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983. החברה הוקמה כחברה ממשלתית הכפופה להוראות חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן: "חוק החברות הממשלתיות"). הקמת החברה נעשתה כחלק מהליך הפרטה, במסגרתו הועברה לחברה פעילות בתחום ביטוח עסקאות סחר חוץ לטווח קצר (עד שנה) בתוקף החל מ-1 בינואר 2001, שפוצלה מהחברה הישראלית לביטוח סיכוני סחר חוץ בע"מ (להלן: "החברה לסיכוני סחר חוץ"). בשנת 2006 החברה הפכה לפרטית לאחר השלמת הצעת רכש למניותיה מהציבור.

1.1.2. תרשים מבנה אחזקות

בעלי המניות בחברה הינם: הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "הראל השקעות"), ו-Euler Hermes (להלן: "Euler Hermes"), שהינה חלק מקבוצת ביטוח האשראי הגדולה בעולם. קבוצת Euler Hermes הינה חלק מקבוצת Allianz – מחברות הביטוח והפיננסיים הגדולות בעולם. כל אחד מבעלי המניות כאמור מחזיק 50% מהון המניות המונפק של החברה.

1.2. תחומי פעילות החברה

החברה הנה חברת ביטוח הפועלת בתחום ביטוח האשראי וסיכוני סחר חוץ ובתחום מתן ערבויות^{1 2}. בביטוח סיכוני סחר חוץ החברה מספקת ביטוח לספק בפני אי תשלום של הקונה כתוצאה מקושי כלכלי, הנחלק לשני סוגים של סיכונים: סיכונים מסחריים וסיכונים פוליטיים. בביטוח אשראי בשוק המקומי, החברה מספקת ביטוח בפני סיכונים מסחריים בלבד.

1.3. השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה

בשנת 2015 ו 2016 לא היו השקעות בהונה של החברה ולא בוצעו עסקאות במניותיה.

1.4. חלוקת דיבידנד

לחברה אין מדיניות חלוקת דיבידנדים, אולם חלוקת דיבידנדים כפופה בכל מקרה למגבלות שמטיל הפיקוח מעת לעת על חברות הביטוח.

לעניין חלוקת דיבידנד בשנת הדוח ופרטים נוספים- ראה באור 10(ג) לדוחות הכספיים.

1.5. שינויים מהותיים בעסקי החברה בתקופת הדוח

בתאריך 21 בנובמבר, 2016 הודיעה חברת מידרוג כי היא מעלה את דירוג האיתנות הפיננסית של החברה מ- Aa3il ל- Aa2.il. אופק הדירוג יציב.

1 היקף הפעילות בתחום מתן הערבות אינו מהותי.
2 החברה בעלת רישיון מבטח המוגבל לעיסוק בענפים אלו בלבד.

2. חלק ב' - תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות**תחום פעילות- ביטוח אשראי וסיכונים סחר חוץ****2.1. מוצרים ושירותים**

החברה מציעה למבוטחיה שירותי ביטוח לגבי מכירות בשוק המקומי, עסקאות יצוא, מכירות של ספקים מחו"ל לישראל³, ומכירות באמצעות מחסני משגור וסוכנים. חלק הארי של פעילות החברה הנו בשוק הביטוח בייצוא (מעל מחצית מהפעילות), והיתרה הנה בשוק המקומי.

בביטוח אשראי בשוק המקומי, מספקת החברה ביטוח בפני סיכונים מסחריים בלבד.

שירותי ביטוח האשראי ניתנים ללקוחות הן לגבי עסקאות מכר מישראל לחו"ל והן לגבי עסקאות המבוצעות במדינות שונות בעולם. פוליסות הביטוח ניתנות להרחבה כך שיכללו גם ביטוח לחברות בנות במדינות אחרות וביטוח לעסקאות המבוצעות באמצעות ערוצי שיווק של חברות אחרות (שאינן המבוטח).

ההתקשרות בין החברה למבוטח מורכבת מפוליסת ביטוח בסיסית ומקיפה המגדירה את תנאי הפעילות, גבולות הביטוח, תנאי ההתקשרות הכלליים, רמת ההשתתפות העצמית, חובות המבוטח וכדומה. הפוליסה מהווה את מסגרת ההתקשרות.

בגדרה של פוליסת המסגרת, נותנת החברה, לבקשת המבוטח, מכסות אשראי, בגובה ובתנאים משתנים, לקונים שונים עמם מתקשר המבוטח. תנאי מכסות האשראי נקבעים וניתנים על פי שקלול נתוני הקונה (נתונים כלכליים ועסקיים).

בקביעת התמחור של פוליסת ביטוח אשראי למבוטח, לוקחת החברה בחשבון, בין השאר, את הגורמים הבאים:

(א) תקופת האשראי.

(ב) התחום בו פועל המבוטח.

(ג) ניסיון העבר של החברה עם המבוטח בכל הקשור לתביעות ביטוחיות.

(ד) מידת פיזור הלקוחות של המבוטח, מבחינת מספר הלקוחות ומידת פיזורם בין המדינות השונות.

(ה) גובה חשיפות האשראי של המבוטח.

לא צפויים שינויים מהותיים בחלקה של החברה בשווקים העיקריים ביחס למוצרים ולשירותים העיקריים שלה ובתמהיל שלהם.

במהלך שנת הדוח לא שיווקה החברה מוצרים חדשים.

2.2. תחרות

למיטב ידיעת החברה, תחום ביטוח האשראי וסיכוני סחר חוץ מתאפיין בתחרות כמפורט להלן:

- (א) כלל ביטוח אשראי בע"מ – מתחרה עיקרית של החברה הפועלת בכל תחומי הפעילות של ביטוח האשראי.
- (ב) פור לה קומרס אקסטריאר (קופאס) -סניף ישראלי של חברה זרה שקיבלה בשנת 2015 רישיון כמבטח זר והיקף פעילותה עד כה אינו משמעותי.
- (ג) חברת ביטוח זרה אחת לפחות הפועלת בישראל בתחום ביטוח אשראי .
- (ד) למיטב ידיעת החברה ובהתאם לדיווחים הכספיים, חלקה של החברה בענף ביטוח האשראי לטווח הקצר (מקומי ויצוא גם יחד) במדידה של פרמיות ברוטו בתשעת החודשים הראשונים של 2016 הינו כ-51%⁴.
- (ה) כמו כן פועלות בישראל מספר חברות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים) אשר במידה מסוימת מהוות תחרות לתחום ביטוח האשראי.
- (ו) החברה פועלת בסביבה תחרותית ערה. כדי להתמודד עם התחרות החברה פועלת במקביל בעניינים הבאים: (1) שיפור מתמיד ברמת השירות למבוטחיה וחיזוק הקשר עימם; (2) כיסוי ביטוחי הולם למדינות וללקוחות; (3) שילוב שירותים נוספים ומגוונים למבוטחים (כגון: ביטוח עלויות ייצור, ביטוח מקדמה, ערבויות ביצוע) ועדכון מקצועי רציף של המבוטחים; (4) שילוב מערכת מידע ידידותית לניהול הפוליסה ולהתאמת רמת הפרמיה ביחס לסיכונים תוך התחשבות במצב התחרות. החברה נהנית מנאמנות גבוהה יחסית מצד לקוחותיה הוותיקים, אשר מרחיבים באמצעות החברה את הכיסוי הביטוחי גם לחברות בנות הפועלות בחו"ל.

2.3. לקוחות

דמי הביטוח של החברה נובעים מחברות שהינן חלק מהמגזר העסקי. החברה אינה מבטחת לקוחות במגזר הציבורי או לקוחות עסקיים קטנים. לקוחות החברה הנם יצואנים ישראלים או חברות בנות שלהם וחברות מקומיות. מעל 90% מהפרמיה של החברה בשנת הדוח נובעת ממבוטחים ותיקים שנרשמה בגינם פרמיה בשנים שקדמו לשנת הדוח.

⁴ חלקה של החברה באחוזים חושב ביחס למבטחים העוסקים רק בביטוח אשראי לטווח קצר, ללא מבטחים שלגביהם לא ניתן לחלץ את היקף פעילות ביטוח האשראי שלהם מתוך הדיווחים הכספיים.

3. חלק ג' - מידע נוסף אודות ענפים שלא נכללו בתחומי הפעילות

נוסף לתוכנית ביטוח האשראי מספקת החברה ערבויות ביצוע מסוגים שונים - לרבות ערבויות מכרז, מקדמה, אספקת ציוד וסחורות ומתן שירותים. פעילות זו של מתן ערבויות מהווה שיעור קטן ולא מהותי מהיקף פעילות החברה. ההחלטה לגבי מתן ערבות, גובהה ותנאיה מתקבלת על סמך פרמטרים כלכליים לאורם נבחן הלקוח וכושר הפירעון שלו.

בדומה לתחום ביטוח האשראי, גם בפעילות ערבויות הביצוע הרווחיות תלויה במידה רבה ביכולת הכספית של הנערב לעמוד בהתחייבותו.

ענף זה אינו רכיב עסקי מהותי אולם החברה רואה פוטנציאל צמיחה בענף זה.

4. חלק ד' - מידע נוסף ברמת כלל החברה**4.1. מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה**

להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים המשפיעים באופן מהותי על פעילות החברה.

4.1.1. פעילות החברה כפופה למספר חוקים שהעיקריים שבהם הם:

(א) חוק ניירות ערך - לרבות התקנות שהותקנו מכוחו והנחיות רשות ניירות ערך;

(ב) חוק החברות - לרבות התקנות שהותקנו על פיו;

(ג) חוק הפיקוח - לרבות התקנות שהותקנו מכוחו והחוזרים שמפרסם הממונה מכוח סמכותו על פי חוק הפיקוח;

(ד) חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 ("חוק חוזה ביטוח").

4.1.2. בנוסף, פעילות החברה כפופה לחוקים נוספים שהעיקריים שבהם הם:

(א) חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 - לרבות הצווים שפורסמו מכוחו (בעיקר צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטח וסוכן ביטוח), התשס"ב-2001 וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של קופות גמל וחברה המנהלת קופת גמל), התשס"ב-2001);

(ב) חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006;

(ג) חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 - המעניק, במקרים המוגדרים בחוק, הגנה לעובד במקרה שהמעביד אינו מעביר את הפרשות לקופת גמל כמשמעה בפקודת מס הכנסה;

(ד) חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981;

(ה) חוק החוזים האחידים, תשמ"ג-1982;

4.1.3. להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים שפורסמו בשנת הדוח או אחריה - עד למועד פרסום דוח זה:

כללי**4.1.3.1. הוראות דין**

4.1.3.1.1. ביום 25 בינואר 2017 פורסמה הצעת חוק בנק ישראל (תיקון מס')

4)(הוועדה ליציבות פיננסית), התשע"ז-2017, אשר במסגרתה מוצע להקים

ועדה ליציבות פיננסית שבראשה יעמוד נגיד בנק ישראל, ואשר תפעל במטרה

לתמוך ביציבותה של המערכת הפיננסית ופעילותה הסדירה, ולשם כך

תקדם תיאום ושיתוף פעולה בין רשויות הפיקוח הפיננסיות – הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר, הפיקוח על נותני שירותים פיננסיים, הפיקוח על מערכות תשלומים וניירות ערך, וכן בין לבין בנק ישראל ומשרד האוצר ותביא לשיתוף פעולה ביניהן לשם תמיכה ביציבותה של המערכת הפיננסית ובפעילותה הסדירה. הצעת החוק מפרטת את תפקידיה של הוועדה, והרכבה, ומציעה לקבוע מנגנון קבלת החלטות.

4.1.3.1.2. ביום 14 בדצמבר 2016 אישרה הכנסת בקריאה טרומית את הצעת חוק חוזה הביטוח (תיקון - בחינת סבירות פעולות מבטח, העברת נטל ועיצום כספי), התשע"ו-2016. בהצעת החוק מוצע לקבוע כי בתביעה שעניינה חבות בתגמולים, בתי המשפט יונחו לבחון האם מבטח סביר היה פועל באופן שבו פעלה חברת הביטוח באותו מקרה, ונטל ההוכחה יהיה על המבטח להראות כי פעל בתום לב וכפי שמבטח סביר היה פועל. כמו כן, מוצע לקבוע כי הממונה יוכל להטיל עיצום כספי על חברת ביטוח אשר הפרה את חובתה לשלם את תגמולי הביטוח

4.1.3.1.3. ביום 27 בנובמבר 2016 פורסם חוק חוזה הביטוח (תיקון מס' 8), התשע"ז-2016 בו נקבעה העלאת שיעור הריבית המיוחדת שבסמכות בית המשפט לפסוק במקרה בו לא שולמו על-ידי מבטח תגמולי הביטוח שאינם שנויים במחלוקת בתום לב במועדים הקבועים בחוק, מפי 3 לפי 20 מהריבית הקבועה בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, וכן הרחבת סוגי הביטוחים בהם חייב בית המשפט לפסוק ריבית מיוחדת, כך שיכללו גם ביטוח מפני מחלות ואשפוז, וביטוח לפי דרישות פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970. התיקון חל על תביעות שהוגשו לבית המשפט מיום 27 בנובמבר 2016 ואילך.

4.1.3.1.4. ביום 21 באוגוסט 2016 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016 במסגרתו נקבע כי תוקם "רשות שוק ההון ביטוח וחסכון", אשר תהיה עצמאית בהפעלת סמכויותיה לשם מילוי תפקידיה. שר האוצר ימנה, באישור הממשלה, לתקופת כהונה אחת בת חמש שנים ממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, אשר ישמש כמנהלה של הרשות ויוקנו לו חלק מן הסמכויות המוקנות כיום לשר האוצר. בנוסף, לגבי חלק מהחלטות הממונה תבוטל זכות הערעור לבית המשפט המחוזי הקיימת כיום ובמקומה תוקנה סמכות להגשת עתירה מנהלית לבית המשפט לעניינים מנהלים בגין חלק מהחלטותיו של הממונה. תיקון החוק נכנס לתוקף ביום 1 בנובמבר 2016.

4.1.3.1.5. ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016, במסגרתו נקבע, כי התקשרות של גוף פיננסי (גוף מוסדי, מנהל קרן השקעות משותפות בנאמנות, חברה שיעודה הנפקת מוצרי מדדים, מנהל תיקים, תאגיד בנקאי או גוף אחר המספק שירותים פיננסיים שקבע שר האוצר) או של תאגיד שליטה של גוף פיננסי ("תאגיד פיננסי") עם נושא משרה בכירה או עובד, באשר לתנאי כהונתו או העסקתו, הכוללים מתן תגמול שההוצאה החזויה בשלו צפויה לעלות על 2.5 מיליון ש"ח בשנה, טעונה אישורם של ועדת התגמול, הדירקטוריון (ברוב של הדירקטורים החיצוניים או הבלתי תלויים, ככל שקיימת חובה למנות כאלו) והאסיפה הכללית (בתנאים הקבועים בחוק החברות לעניין אישור מדיניות תגמול נושאי משרה), וכי התקשרות כאמור תאושר רק אם היחס שבין ההוצאה החזויה בשל התגמול, לבין ההוצאה בשל התגמול הנמוך ביותר ששילם התאגיד הפיננסי לעובד התאגיד, לרבות עובד קבלן שהגוף הפיננסי הינו המעסיק בפועל שלו, בשנה שקדמה למועד ההתקשרות, קטן מ-35. כמו כן,

תוקנה פקודת מס הכנסה ונקבע בה, כי ככל ששולם על-ידי תאגיד פיננסי, לנושא משרה בכירה או לעובד, שכר שעלותו עולה על 2.5 מיליון ש"ח, לא תותר בניכוי, לצורך חישוב הכנסתו החייבת של התאגיד הפיננסי, עלות שכר בסכום השווה לפעמיים ההפרש בין עלות השכר של העובד לבין 2.5 מיליון ש"ח. הוראות החוק חלות על התקשרויות שיאושרו החל ממועד פרסום החוק, ולגבי התקשרות שאושרה לפני יום הפרסום, יחולו הוראות החוק בתום תקופה של שישה חודשים ממועד פרסום החוק.

איגוד הבנקים ואיגוד חברות הביטוח הגישו לבית המשפט הגבוה לצדק עתירות כנגד החוק. ביום 11 ביולי 2016 ניתן על-ידי בג"ץ צו ביניים לפיו עובדים ונושאי משרה בכירים בתאגידים בנקאיים שיודיעו על התפטרות מעבודתם בתוך 45 יום ממועד ההכרעה בעתירה או ממועד ביטול צו הביניים לא יאבדו את זכאותם הנוכחית לקבלת מלוא הזכויות שהיו מגיעות להם בגין סיום יחסי עובד-מעביד או סיום כהונתם, אילו הסתיימו במועד הגשת הבקשה. ביום 27 ביולי 2016 ניתן על-ידי בג"ץ צו על תנאי המורה למשיבים לנמק מדוע לא תבוטלנה הוראות החוק הקובעת כי תאגיד פיננסי לא יהא רשאי לאשר תגמול לעובד אלא אם היחס בינו לבין התגמול הנמוך ביותר בתאגיד לא עולה על 1:35 והוראת החוק המטילה נטל מס מיוחד על תאגידים פיננסיים.

ביום 29 בספטמבר 2016 ניתן פסק דינו של בית המשפט העליון, אשר דחה את הסעדים המבוקשים הנוגעים לאישור התקשרות של תאגיד פיננסי עם עובד בכיר ולתיקון פקודת מס הכנסה, ודחה את הבקשה להאריך את תקופת ההתארגנות הקבועה בחוק, ביחס לחוזים קיימים. יחד עם זאת, בית המשפט העליון אימץ פרשנות מרחיבה באשר לזכויות שיש להחריג מגדרי החוק, בכל הנוגע להיקף התפרשותו על זכויות תלויות ותק בעבודה, וקבע כי אין להחיל את החוק על זכויות שנרכשו בתמורה לעבודה שביצע העובד לפני תום תקופת ההתארגנות (12 לאוקטובר 2016) ואשר עוגנו בחוזים לפני כניסתו של החוק לתוקף. כמו כן, נקבע כי תוקפו של צו הביניים יוארך עד ליום 1 לינואר 2017, וכי הוא יחול גם על העובדים הבכירים בחברות הביטוח.

4.1.3.1.6. ביום 3 באפריל 2016 פורסמו התיקונים הבאים לתקנות החברות:

(א) תקנות החברות (עניינים שאינם מהווים זיקה)(תיקון), התשע"ו-2016, לפיהן, קיום קשרים עסקיים או מקצועיים שהחלו לאחר מועד המינוי של דירקטור חיצוני, לא יהוו זיקה אם הם נחשבים זניחים בעיני הדירקטור החיצוני והחברה, וועדת ביקורת אישרה עובדה זו, וכן אם הדירקטור החיצוני נתן הצהרה מתאימה; (ב) תקנות החברות (הודעה ומודעה על אסיפה כללית ואסיפת סוג בחברה ציבורית והוספת נושא לסדר היום)(תיקון), התשע"ו-2016, לפיהן חברה שפרסמה מודעה על זימון אסיפה כללית באתר האינטרנט שלה תהיה פטורה מפרסום מודעה בשני עיתונים יומיים; (ג) תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין)(תיקון), התשע"ו-29016, לפיהן בהתקיים תנאים מסוימים, חידוש או הארכה של התקשרות עם מנכ"ל ושינוי לא מהותי בתנאי כהונתו והעסקתו של נושא משרה לא יהיו טעונות אישור של האסיפה הכללית; (ד) תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני)(תיקון), התשע"ו-2016 הקובעות הפחתת דרישות ההצמדה בחישובי גמול לדירקטורים חיצוניים והפחתת חלק מסכומי הגמול. כמו כן, פורסם צו החברות (שינוי התוספת הראשונה א' לחוק), התשע"ו-2016, לפיו ניתן יהיה לתת מענק לנושא משרה בסך שלוש משכורות חודשיות על-פי קריטריונים שאינם ניתנים למדידה.

4.1.3.1.7. ביום 25 בינואר 2016 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(הגבלות על מינוי וכהונה של בעלי תפקיד מרכזי בגוף מוסדי), התשע"ו-2016, במסגרתה מוצע לקבוע, כי בעל שליטה בגוף מוסדי או קרובו, קרוב של דירקטור בגוף מוסדי וכן מי שהורשע בעבירה מהמנויות בתזכיר, או שנפתחו נגדו הליכים בגין עבירה כאמור, לא ישמש כנושא משרה (למעט דירקטור) בגוף מוסדי או כבעל תפקיד אחר מהסוג שעליו הורה הממונה שלפעילותו עשויה להיות השפעה משמעותית על פרופיל הסיכון של הגוף המוסדי או כספי החוסכים באמצעותו) בגוף המוסדי, עוד מוצע לקבוע במסגרת הטיוטה כי אדם ימלא תפקיד מתפקידיו של בעל תפקיד מרכזי בגוף המוסדי רק אם מונה לתפקיד כדיון, וכי לא יפגע אדם בשיקול הדעת העצמאי של בעל תפקיד מרכזי.

4.1.3.1.8. ביום 4 בינואר 2016 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 216), התשע"ו - 2016, אשר קבע, בין היתר, הורדת שיעור מס חברות, החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25% - לפרטים נוספים ראה באור 5ב. בדוח הכספי.

4.1.3.2. חוזרים

4.1.3.2.1. ביום 1 בפברואר 2017 פרסם הממונה חוזר שעניינו ביטול פוליסת ביטוח, במסגרתו נקבע כי מבטוח רשאי לבקש לבטל פוליסת ביטוח באמצעות דואר אלקטרוני, חשבון אישי מקוון, שיחת טלפון למוקד שירות, פקס ודרכים נוספות שיבחר המבטח, והוראות נוספות הנוגעות להליך הביטול. הוראות החוזר יחלו ביום 1 ביולי 2017.

4.1.3.2.2. ביום 31 באוגוסט 2016 פרסם הממונה חוזר שעניינו ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים (המחליף את החוזר הקיים - הוראה לניהול סיכוני אבטחת המידע של הגופים המוסדיים). בהתאם לחוזר ניהול סיכוני הסייבר יכלול פעולות של מניעה, נטרול, חקירה והתמודדות עם איומי ואירועי סייבר. במסגרת החוזר נקבעו, בין היתר, הוראות לעניין חובת מינוי ועדת היגוי לניהול סיכוני סייבר ותפקידיה; הרחבת תפקידי הדירקטוריון; תפקידי מנכ"ל הגוף המוסדי; חובת מינוי מנהל הגנת סייבר; קביעת תכנית עבודה ותוכנה; הרחבת ההוראות לעניין ניהול הסיכון; אבטחת מערכות; תקשורת ותפעול; שימוש בשרותי מחשב ענן; אבטחת ערוצי קשר מבוססי אינטרנט עם לקוחות ואבטחת ערוצי קשר עם גורמים חיצוניים. הוראות החוזר יחולו מיום 2 באפריל 2017.

4.1.3.2.3. ביום 21 באפריל 2016 פרסם הממונה חוזר שעניינו הנחיה לביצוע IQIS לשנת 2015. עיקרי ההנחיה, ביחס להנחיה לביצוע IQIS4, נוגעים לייצוב עקומי ריבית חסרת סיכון, הרכב הון מוכר, דרישת הון פחותה להשקעה בתשתיות (הון וחוב), התאמת דרישת הון בגין חברות מנהלות, עדכון נוסחת חישוב דרישת הון בגין סיכון פרמיות ורזרבות בביטוח כללי, וכן עדכון ההנחיות בנוגע לדוח מיוחד של רואה חשבון מבקר, שיתמקד באומדן מיטבי ובמרווח הסיכון. הוראות החוזר חלות החל מיום פרסומן.

4.1.3.3. טיוטות חוזרים

4.1.3.3.1. ביום 6 בפברואר 2017 פרסם הממונה נוסח מתוקן לטיטת חוזר בנושא הוראות ליישום משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II, בהתבסס על הוראות הדירקטיבה המכונה Solvency II עם התאמות לישראל. הטיוטה, אשר הועברה לאישור ועדת הכספים של הכנסת, מתייחסות לנדבך הראשון של הדירקטיבה, שעניינו חישובי הון כלכלי ודרישת הון מבוססת

סיכון. בהתאם לטייטה, חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 והוראות הממונה שניתנו מכוחן. מועד התחילה של משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II, על פי הטייטה, יהיה ב- 30 ביוני 2017. בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2021, יחולו ההוראות לעניין הון נדרש לכושר פירעון באופן הדרגתי, כך שההון נדרש לכושר פירעון ליום 30 ביוני 2017 לא יפחת מ-60% מההון הנדרש לכושר פירעון לפי הוראות הנספח (SCR), הון נדרש לכושר פירעון שיחושב על נתוני 31 בדצמבר 2017 לא יפחת מ-65% מ-SCR, הון נדרש לכושר פירעון שיחושב על נתוני 31 בדצמבר 2018 ועל נתוני 30 ביוני 2019, לא יפחת מ-70% מ-SCR, הון נדרש לכושר פירעון שיחושב על נתוני 31 בדצמבר 2019 ועל נתוני 30 ביוני 2020, לא יפחת מ-80% מ-SCR, הון נדרש לכושר פירעון שיחושב על נתוני 31 בדצמבר 2020 והון נדרש לכושר פירעון שיחושב על נתוני 30 ביוני 2021, לא יפחת מ-90% מ-SCR והון נדרש לכושר פירעון שיחושב על נתוני 31 בדצמבר 2021 ואילך, לא יפחת מ-SCR.

4.1.3.4 הנחיות והבהרות

4.1.3.4.1 ביום 1 בספטמבר 2016 פרסם הממונה מכתב למנהלי חברות הביטוח שעניינו עידוד השקעות בתשתית טכנולוגית, לפיו בכוונת רשות שוק ההון לקבוע בהוראות ליישום הנדבך הראשון בדירקטיבה Solvency II, הוראות שעה, שלפיה לחברת ביטוח שתציג לממונה תכנית שיעודה פיתוח התשתית הטכנולוגית, בהתאם להוראות במכתב, יינתנו הקלות לעניין בחישוב יחס כושר פירעון.

4.1.3.4.2 ביום 10 באוגוסט 2016 פרסם הממונה מכתב למנהלי חברות הביטוח שעניינו חלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח המעדכן את המכתב מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא זה, וקובע את התנאים בהתקיימם חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד. לפרטים נוספים ראה באור (15)8 בדוחות הכספיים.

4.2 חסמי כניסה ויציאה

4.2.1 חסמי כניסה

חסמי הכניסה המרכזיים הקיימים: קבלת רישיון מבטח ו/או חברה מנהלת על פי חוק הפיקוח ו/או חוק קופות הגמל ו/או חוק השקעות משותפות בנאמנות, לפי העניין, ועמידה בדרישות ההון העצמי המינימלי שנקבעו בד"ן.

4.2.1.1 היתרים ורישיונות

לממונה שיקול דעת רחב לגבי מתן רישיון מבטח או חברה מנהלת ו/או היתר בשליטה במבטח או בחברה מנהלת. בין יתר השיקולים למתן רישיון מבטח, סוכן תאגיד, היתר החזקה והיתר שליטה מביא הממונה בחשבון מגוון רחב של שיקולים ובהם, בין היתר, הצגת תוכניות הפעולה של המבקש, התאמת נושאי המשרה לתפקידם, האמצעים הכספיים, הניסיון והרקע העסקי של הגורמים המבקשים את הרישיון או ההיתרים, התחרות בשוק ההון, לרבות במשק הביטוח ורמת השירות בו, המדיניות הכלכלית של הממשלה, הסדרים לעניין ביטוח משנה, צוות העובדים וכו'.

4.2.1.2 הון עצמי

לעניין דרישות ההון מהחברה - ראה באור 10 לדוחות הכספיים.

4.2.1.3. מומחיות וניסיון

הפעילות בתחומי הפעילות של החברה מחייבת ידע מקצועי, ניסיון והכרות עם השווקים, לרבות שוק ביטוחי המשנה. ידע ספציפי נדרש בעיקר בניהול סיכונים. לניסיון חשיבות מיוחדת לעניין קביעת תעריפים ולעניין חיתום של עסקים חדשים.

4.2.2. חסמי היציאה

תחום הביטוח - חסמי היציאה העיקריים הקיימים בתחומי הביטוח הינם סילוק כל ההתחייבויות הביטוחיות. פירוק או חיסול של עסקי ביטוח של מבטח כפופים לפיקוחו של הממונה אשר רשאי להורות למבטח לפעול בדרך מסוימת בחיסול העסקים או לפנות לבית המשפט בבקשה למתן צו שהפירוק יהיה בפיקוח בית המשפט.

4.3. גורמי ההצלחה הקריטיים

גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום ביטוח האשראי כוללים בעיקר כוח אדם מיומן בניתוח סיכונים בארץ ובעולם, מקורות מידע מהימנים אודות מצבם הפיננסי של לקוחותיהם של המבוטחים והסיכונים הפוליטיים והכלכליים במדינות השונות. כמו כן, מערכות מידע מתאימות לתחום.

4.4. השקעות

דירקטוריון החברה מתווה את מדיניות ההשקעה הכללית של החברה וועדת ההשקעות של החברה מיישמת בהנחיות פרטניות יותר את מדיניות הדירקטוריון. העיסוק בהשקעות נוגע לכל תחומי הפעילות של החברה. ניהול השקעות החברה מבוסס בעיקר על תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012. תקנות אלה מגדירות באופן מפורט את כללי המותר והאסור החלים על חברות ביטוח בניהול ההון וההתחייבויות. לחברה אין התחייבויות תלויות תשואה והשקעות החברה בסך של כ 262 מ' ש"ח מנוהלות כמתואר להלן. התחייבויות החברה נחלקות לשני אפיקים עיקריים, כאשר צד הנכסים של התחייבויות אלה כולל את הכספים המנוהלים על ידי החברה:

א. התחייבויות המיועדות לתשלומי תביעות בגין אירועים ביטוחיים:

כספים אלה כוללים פרמיות שהועברו לחברת הביטוח מראש עבור תקופת ביטוח מוגדרת ו/או רציפה, צבירה של כספים ואי שחרורם כרווחים לחברה בגין הערכת התפתחות תביעות עתידית וכן כספים בגין הערכות על תשלומי תביעות בגין תביעות שדווחו לחברה אך טרם הגיעו לכלל תשלום בפועל, בין אם בגין מחלוקת ובין אם בגין תהליך סדיר של טיפול בתביעה. ניהול הכספים באפיק זה מתאפיין במדיניות השקעות סולידית יחסית.

דהיינו השקעות בתעודות התחייבות ממשלתיות (כ- 55%), בתעודות התחייבות אחרות (אחזקה ישירה, תעודות סל וקרנות נאמנות) (כ-29%), במניות (אחזקה ישירה ותעודות סל) (כ- 9%) ובמזומנים בבנקים (כ-7%).

ב. התחייבויות בגין הון החברה

התחייבות אלה כוללות את ההון הנדרש והשוטף של החברה. הון זה משמש כבסיס לפעילות החברה וכהכרח לצורך החזקת רישיון מבטח ועיסוק בביטוח. דירקטוריון החברה מינה ועדת השקעות לענייני עתודות החברה בגין כספים שהופקדו מראש, כספים המיועדים לתשלומי תביעות, כספי ההון של החברה ושאר הכספים (להלן: "ועדת ההשקעות").

4.5. ביטוח משנה4.5.1. חוזי ביטוח המשנה העיקריים של החברה:

פוליסות הביטוח של החברה מכוסות בביטוח משנה בחברות לביטוח משנה בעולם המתמחות בתחום פעילות זה. ביטוח המשנה העיקרי של החברה הינו מסוג "מכסה" דהיינו השתתפות יחסית בפרמיה ובתביעות מהשקל הראשון. היקף ביטוח המשנה הכללי של החברה הינו בשיעור של כ- 70%, דהיינו השתתפות יחסית בשיעור של כ- 70% מהפרמיה והתביעות מהשקל הראשון. במסגרת ההסכמים עם מבטחי המשנה נקבעת תקרה לכל מדינה המבטאת את סך ההפסד שבגינו ישלמו מבטחי המשנה את חלקם. החברה רשאית במהלך השנה להגדיל את התקרה למדינה על פי צרכי לקוחותיה, בהסכמת מבטח המשנה המוביל, או כלל מבטחי המשנה או בשיקול דעת החברה, לפי העניין. במסגרת ההסכמים עם מבטחי המשנה נקבע כי חשיפות גבוהות במיוחד טעונות אישור מבטח המשנה המוביל. כאמצעי נוסף המגן על חשיפתה של החברה לסיכונים, מבוטחת החברה באמצעות מבטחי משנה בתוכניות מסוג Excess of loss⁵. תוכניות אלה גורמות לכך שהחשיפה המקסימאלית להפסד של החברה הנה מוגבלת. ביטוחי משנה אלו מוגבלים למספר אירועים על פי מדרג סיכונים של הפסד ברוטו לקונה או מדינה. הסכם העמלות שבין החברה לבין מבטחי המשנה יוצר קשר בין העמלה לבין יחס התביעות בגין שנת חיתום, כאשר הסכם העמלה וההתחשבנות נעשים על בסיס שנתי בגין אותה שנת חיתום.

⁵ לתאריך הדוח, הרוב המוחלט של מבטחי המשנה בתוכניות אלו, הינם אלו המבטחים את החברה גם בביטוח משנה מסוג 'מכסה'.

4.5.2. מדיניות חשיפה מול מבטחי משנה (בשנת הדו"ח):

מדיניות החשיפה של החברה מול מבטחי המשנה הנה:

- החברה תשאף כי חלקו של מבטח משנה בדירוגי משפחת AA ומעלה (החל מ-AA מינוס), על פי דירוג S&P לטווח קצר, יעמוד על 22.5% מהיקף חוזי ביטוח המשנה ומתכניות ההגנה השונות של החברה ובכל מקרה לא יעלה על 30%. יחד עם זאת חלקו של מבטח משנה אשר מבטיח לחברה הודעה מוקדמת ארוכה בדבר רצונו להפחית את חלקו, גם בתקופת משבר, יכול להגיע בשנת הדוח ל-40% (ב 2017- ל 50%).
- חלקו של מבטח משנה בדירוגי משפחת A (החל מ-A מינוס) לא יעלה על 7.5% ובכל מקרה לא יעלה על 10%.
- החלק הכולל של מבטחי משנה בדירוגי משפחת A בעדיפות ראשונה לא יעלה על 20%, ובכל מקרה לא יעלה על 25%.
- החברה לא תתקשר עם מבטחי משנה מדירוג נמוך מ-A מינוס, אלא באישור מיוחד של הדירקטוריון.
- מספר מבטחי המשנה בחוזי ביטוח המשנה ובתכניות ההגנה השונות, לא יפחת משישה.

4.5.3. להלן היקף הפרמיה שהועברה למבטחי המשנה עמם החברה עובדת בהיקפים

העולים על 10% מהיקף פרמיות ביטוח המשנה בתיק הביטוח שלה:

פרמיה שהועברה למבטח המשנה		שם
2016		
שעור הפרמיה מסך פרמיה משנה	אלפי ש"ח	
40.0%	24,776	EULER HERMES RE
17.8%	11,017	HANNOVER RE
21.1%	13,046	MUNICH RE
78.9%	48,839	סה"כ

4.5.4. בשנת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בהסדרים עם מבטחי המשנה לעומת שנים קודמות.

4.5.5. לא קיימים שינויים מהותיים בהסכמי ביטוח המשנה של החברה, המתייחסים לתקופה שמעבר לתאריך הדו"ח.

4.5.6. כחברה שעיקר פעילותה בתחום ביטוח סיכוני סחר חוץ, נקבעות תקרות אחריות מרבית של מבטחי המשנה בחוזים יחסיים מסוג מכסה (Quota Share) לכל מדינה.

4.5.7. בשנת הדוח החברה הגיעה לתקרות שנקבעו בחוזים מסוג עודף הפסדים ויש לה תביעות תלויות בסך של כ 0.6 מיליון ש"ח.

4.5.8. להלן ריכוז תוצאות ביטוח המשנה בביטוח (באלפי ש"ח):

2014	2015	2016	
61,057	64,883	61,956	פרמיות ביטוח משנה
26,527	(21,080)	21,186	תוצאות

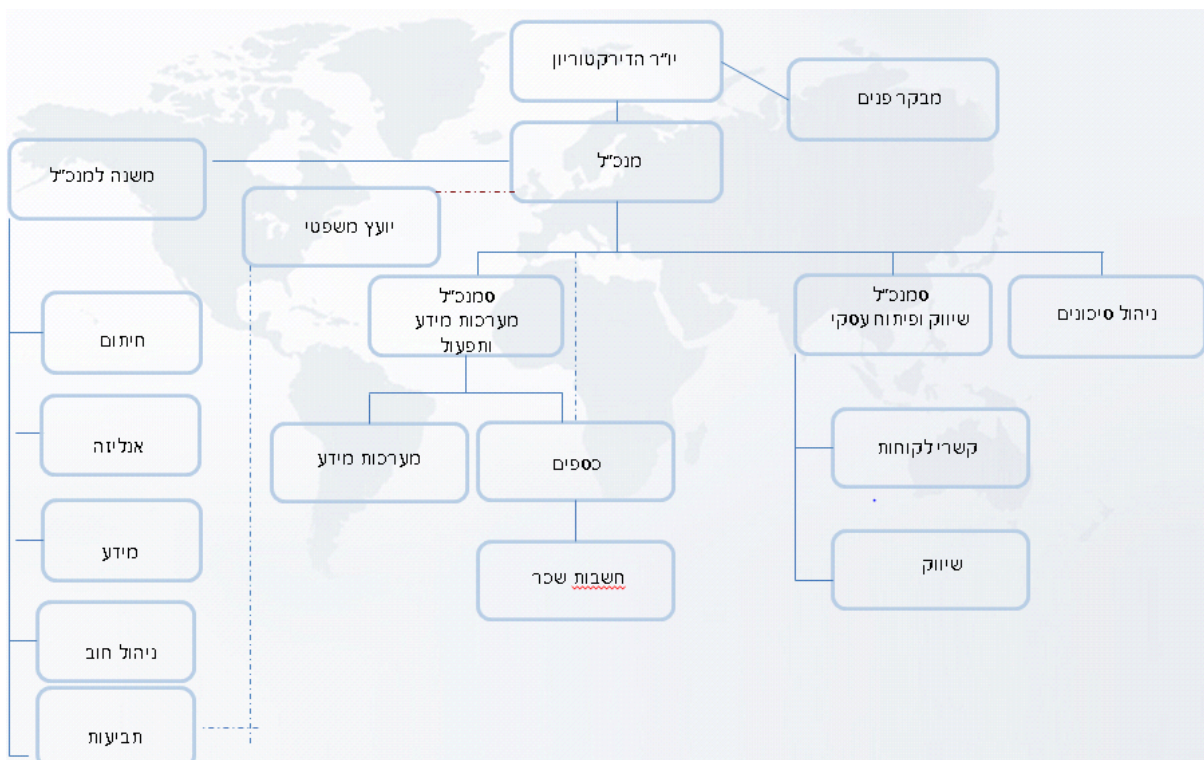
השינויים בתוצאות מבטחי המשנה נובעים בעיקר מהיקפי התביעות שכוסו על ידם ומההכנסות מעמלות בתקופות הדוח. ההפסד בשנת 2016 נובע מגידול בחלקם של מבטחי המשנה בתביעות בעיקר בעקבות קריסתה של רשת מגה (לפרטים נוספים- ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים).

4.5.9. למידע נוסף אודות מבטחי המשנה - ראה באור 23 ו(1) לדו"ח הכספי.

4.6. **הון אנושי**

פעילות החברה מבוצעת באמצעות מחלקות בעלות תחומי אחריות משלימים, באמצעותן מבוצעות מכלול הפעולות הנדרשות לניהול שוטף של החברה בענפי פעילותה.

4.6.1. להלן תרשים המבנה הארגוני של החברה:

4.6.2. להלן פירוט מצבת העובדים בחברה ליום 31.12.2016 :

סה"כ	פקידים	מנהלי מחלקות	מנכ"ל וסמנכ"לים	
54	45	5	4	31.12.2016

להלן פירוט מצבת העובדים בחברה ליום 31.12.2015 :

סה"כ	פקידים	מנהלי מחלקות	מנכ"ל וסמנכ"לים	
53	44	5	4	31.12.2015

שינויים מהותיים במצבת העובדים בחברה במהלך השנה :

הגב' חגית ציטיאט לוי, אשר כיהנה בשנים האחרונות כמנכ"לית החברות המנהלות של קופות הגמל וההשתלמות בקבוצת הראל מונתה לתפקיד מנכ"לית החברה החל מיום 1 באפריל 2016.

מר דוד מילגרום, אשר כיהן כמנכ"ל החברה מזה כ-13 שנים סיים כהונתו בתאריך 31 במרץ 2016.

כל עובדי החברה, לרבות עובדי החברה הבכירים, מועסקים על בסיס חוזים אישיים. התחייבויות החברה לעובדיה בשל סיום יחסי עובד מעביד מכוסות במלואן על ידי פוליסות ביטוח מנהלים ועל ידי הפקדות בקופה מרכזית לפיצויים וכן על ידי יתרת ההתחייבויות בשל סיום יחסי עובד – מעביד המוצגת במאזן החברה. החברה עורכת לעובדיה מעת לעת השתלמויות בתחומי עיסוקם.

4.6.3. מדיניות תגמול לנושאי משרה בחברה :

מדיניות התגמול של החברה אושרה על ידי ועדת התגמול ועל ידי דירקטוריון החברה והיא נועדה לשמש הן לצורך הנעת המנהלים הבכירים והכוונתם בהתאם ליעדי החברה ותכניתה האסטרטגית, והן לצורך שימור התחרותיות בגיוס ובשימור כוח אדם איכותי בתפקידי ניהול בכירים. כל זאת, במטרה ליצור ערך כלכלי ארוך טווח לחברה.

מדיניות התגמול מבוססת על חוזר הממונה מיום 10 באפריל 2014 שעניינו מדיניות תגמול בגופים מוסדיים לרבות התיקון לו מיום 7 באוקטובר 2015, תוך התחשבות בעמדות הממונה ואסדרות צפויות.

קביעת מדיניות התגמול נערכה בהתחשב, בין היתר, במטרות החברה, האסטרטגיה ומדיניות ניהול הסיכונים, וכן בתנאי ההעסקה והמענקים שהיו נהוגים בחברה לנושאי המשרה בשנים קודמות, רמות שכר ותגמול המקובלות בתאגידי ביטוח ופיננסים בישראל, וכן על בסיס שיקולים ארגוניים ופערי השכר הרצויים. הסדרי תגמול הם בין הכלים העומדים לרשותה של החברה לשם השגת מטרותיה, שימור הון אנושי וגיוס כוח אדם איכותי. מטרה מרכזית של מדיניות התגמול של החברה הינה מניעת תמריצים שיעודדו נטילת סיכונים שאינם עקביים עם היעדים ארוכי הטווח של החברה ועם מדיניות ניהול הסיכונים של החברה. לאור זאת כוללת מדיניות התגמול מספר הוראות שנועדו להשיג מטרה זו, ובכללן: (א) מגבלה על המענק המשתנה המקסימאלי, הן באופן אבסולוטי והן ביחס לתגמול הקבוע, וזאת על מנת למנוע נטילת סיכונים שחורגים מתיאבון הסיכון של החברה; (ב) מדידה רב שנתית של התוצאות (ג) התחשבות התגמול בדרישות ההון הרגולטורי החלות על החברה ובאופן ניהול הסיכונים בחברה.

פירוט בדבר מדיניות התגמול בחברה וביטויה בפועל, מצויים באתר האינטרנט של החברה בכתובת: <http://www.icic.co.il/divuhey.asp> וכן בפרק "פרטים נוספים" בדוח התקופתי.

למידע אודות תגמולים לנושאי משרה- ראה תקנה 21 בפרק הרביעי לדוח התקופתי- פרטים נוספים על החברה.

למידע אודות שיפוי וביטוח - ראה תקנה 22 בפרק הרביעי לדוח התקופתי - פרטים נוספים על החברה.

4.7. שיווק והפצה

פעילות השיווק והמכירה בתחום ביטוח האשראי מתבצעת בדרך כלל ישירות מול הלקוחות, ללא תיווך של סוכנים. מחלקת השיווק של החברה אחראית על גיוס מבוטחים חדשים (לרבות באמצעות פרסום, ארגון כנסים וכו') וכן על ליווי המבוטח לאורך תקופת הפוליסה (לרבות הדרכת מבוטחים, מענה לבעיות ועוד). כמו כן, מחלקת השיווק אחראית על קשרי לקוחות: טיפול ושימור לקוחות קיימים, חידושי פוליסות וביטולים, ניהול תיקי הפוליסות וטיפול בבעיות שוטפות של לקוחות.

4.8. ספקים ונותני שירותים

החברה רוכשת מידע אודות לקוחות המבוטחים מספקי מידע שונים בארץ ובעולם, לרבות Euler Hermes. כמו כן, החברה מסתייעת בשירותי מיקור חוץ של חברות תוכנה וחומרה. לחברה אין תלות במי מספקיה. בנוסף על שירותי המידע, צפויה החברה במהלך שנת 2017 להחל שימוש במערכת החיתום והמידע של חברת Euler Hermes (מערכת ה-IRP). המעבר לשימוש במערכת צפוי ליתן לחברה יתרון בתחום ניהול הסיכונים המידע והשירות הסופי ללקוח.

4.9. רכוש קבוע

לחברה אין רכוש קבוע מהותי, למעט מערכות המחשוב שלה (חומרה ותוכנה).

היתרה המופחתת של השקעת החברה במערכות המחשוב שלה (חומרה ותוכנה) ליום 31.12.2016, הסתכמה לסך של כ-2,572 אלפי ש"ח, לעומת 1,012 אלפי ש"ח נכון ליום 31.12.2015.

היתרה המופחתת של רכוש קבוע אחר (ציוד וריהוט משרדי וכלי רכב) ליום 31.12.2016, הסתכמה לסך של כ-1,128 אלפי ש"ח, לעומת 880 אלפי ש"ח נכון ליום 31.12.2015. תוכנות המחשב מוצגות בסעיף נכסים בלתי מוחשיים. לפרטים נוספים – ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

4.10. עונתיות

פעילות החברה, לרבות תביעות, אינה מושפעת מעונתיות.

4.11. נכסים לא מוחשיים

4.11.1. לחברה סימן מסחר רשום - ICIC – THE ISRAEL CREDIT INSURANCE COMPANY LTD.

4.11.2. במאגרי המידע של החברה מצויים פרטים אודות החשיפות של החברה שהנם הלקוחות של מבוטחי החברה.

4.11.3. תוכנות מחשב- ראה סעיף 4.9 לעיל וביאור 4 לדוחות הכספיים.

4.12. גורמי סיכון

בטבלה שלהלן מפורטים הסיכונים השונים שהחברה חשופה להם בתחום ביטוח האשראי, על פי הערכת החברה את היקף השפעתם :

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על עסקי מגזר ביטוח האשראי			
השפעה גדולה	השפעה בינונית	השפעה קטנה	
			סיכוני מקרו
			משבר פיננסי גלובלי
		+	אירועי טבע
		+	סיכונים ענפיים
			משבר ענפי
		+	משבר פוליטי או גיאופוליטי
		+	מבטחי משנה
		+	תחרות
		+	ליקויים באבטחת מידע
		+	חקיקה בתחום הביטוח
		+	שינויים בשוק ההון
			סיכונים ייחודיים לחברה
		+	קריסת מערכות מידע
		+	תלות בענף ביטוח עיקרי

לפרטים נוספים בדבר ניהול סיכונים- ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.

4.13. הסכמים מהותיים ושיתופי פעולה

4.13.1. שירותי יעוץ וליווי מקצועי לרבות אי תחרות :

הסכם אי תחרות עם ביטוח חקלאי

ביום 3 ביוני 2013 נכנס לתוקף הסכם אי תחרות בין החברה לביטוח חקלאי לתקופה של 3 שנים. הוסכם כי במשך תקופת ההסכם ביטוח חקלאי לא תעסוק בפעילות המתחרה בפעילות החברה. עבור הסכם זה שילמה החברה סך של 3 מיליוני ש"ח לביטוח חקלאי.

הסכם התקשרות לייעוץ וליווי מקצועי עם ביטוח חקלאי

ביום 3 ביוני 2013 נכנס לתוקף הסכם התקשרות לייעוץ וליווי מקצועי בין החברה לבין ביטוח חקלאי לתקופה של 3 שנים. במשך תקופת ההסכם, ביטוח חקלאי תייעץ ותלווה את החברה בשימור פעילותה במגזר הקיבוצי. בתמורה לשירותי ביטוח חקלאי ע"פ הסכם זה התחייבה החברה לשלם לביטוח חקלאי, סך כולל של 2 מיליוני ש"ח. התקשרות החברה בהסכם זה אינה בלעדית ואין בהתקשרות זו כדי למנוע מהחברה לבצע כל פעולה עם צד ג' כלשהו שאינו ביטוח חקלאי.

בחודש מאי, 2016 הסתיימו ההסכמים עם ביטוח חקלאי.

4.13.2. ביום 3 ביוני 2013 נכנס לתוקף הסכם למתן שירותים בין החברה להראל חברה לביטוח

בע"מ (להלן- הראל ביטוח). במסגרת ההסכם הראל ביטוח התחייבה לספק שירותי אדמיניסטרציה ושירותי ייעוץ לחברה כפי שיוסכם בין הצדדים מעת לעת. שירותים אלו יכללו, בין היתר, את התחומים הבאים: רגולציה, מזכירות חברה, יעוץ משפטי שירותי back office וכו'. ההסכם הינו לתקופה של 5 שנים אולם כל צד רשאי להביא לסיומו בהודעה מוקדמת בכתב של 90 ימים מראש. בשנת 2016 נחתמה תוספת להסכם זה כך שיכלול גם שירותי לוגיסטיקה (הכוללים בעיקר שירותים כגון: דואר, טיפול ברכבים, ליסינג וטלפוניה) ושירותי ניהול סיכונים. עבור שירותים אלו התחייבה החברה לשלם להראל ביטוח סך של 92,000 ש"ח לחודש.

4.13.3. ביום 15 לדצמבר 2015 נחתם הסכם שכירות בין החברה להראל ביטוח . במסגרת

ההסכם שכרה החברה משרדים בקומה ה- 14 בבניין בית מאה בשטח של 1,134 מ"ר ברוטו. תחילת תקופת השכירות הינה 10 לספטמבר 2015 ולמשך 10 שנים עם אופציה להארכה לתקופת שכירות נוספת עד ליום 9 לספטמבר 2035. בגין תקופת השכירות תשלם החברה להראל סך חודשי של 93 ש"ח למ"ר בתוספת מע"מ וזאת החל מ- 90 ימים לאחר מסירת החזקה במושכר. בנוסף תשלום החברה להראל ביטוח תשלום חודשי עבור חניה 1,200 ש"ח בגין חניות קבועות ו 800 ש"ח בגין חניות צפות, דמי ניהול, ניקיון וחשמל. לצורך הבטחת תשלום דמי השכירות ובהתאם לתנאי ההסכם העבירה החברה להראל ביטוח שטר חוב בסך של 900,000 ש"ח.

4.13.4. ביום 15 לדצמבר 2015 נחתם הסכם למשך 10 שנים בין החברה להראל המשמר מחשבים (להלן: "הראל המשמר"). במסגרת ההסכם הראל המשמר התחייבה ליתן לחברה שירותי מחשוב הדרושים לפעילותה. תמורת שירותים אלה תשלם החברה להראל המשמר סך שנתי כדלקמן: 210,000 ש"ח בגין שירותי תשתיות, 71,447 ש"ח בגין מרכז שירות וטכנאים, 63,839 ש"ח בגין שירותי אבטחת מידע ורגולציה ו \$15,400 בגין רכש ותחזוקה שנתית של מערכת החומרה הסטנדרטית לכל הסכומים המצויינים יתווסף מע"מ כחוק. תשלום הסכומים המצויינים לעיל יעשה בארבעה תשלומים רבעוניים שווים. בנוסף, במסגרת הסכם זה התחייבה החברה לשלם סך חד פעמי של 427,000 ש"ח בתוספת מע"מ בגין איחוד והטמעת מערך המחשוב והמידע בתוך מערך המחשוב הקיים.

4.13.5. ביום 15 למרץ 2016 נחתם הסכם עם Euler Hermes לצורך רכישת והטמעת מערכת חיתום וניהול מידע (IRP) המערכת החדשה צפויה ליתן לחברה יתרון בתחום ניהול הסיכונים, המידע והשירות הסופי ללקוח. עלות המערכת צפויה לעמוד על סך של כ- 550,000 אירו בתוספת סך של כ 55,000 אירו שנתי בגין תפעול המערכת.

5. חלק ה - היבטי משטר תאגידי

5.1. דירקטורים חיצוניים:

5.1.1. שינויים בכהונת הדירקטורים החיצוניים בחברה :

ביום 5 במרץ 2017 מונה מר עמוס ספיר כדירקטור חיצוני בחברה.

ביום 27 בדצמבר 2016 סיים את כהונתו כדירקטור חיצוני בחברה מר מאיר יעקובסון.

ביום 1 בינואר 2016 מונה מר ליאור עמית כדירקטור חיצוני בחברה.

5.1.2. הדירקטורים החיצוניים המכהנים בחברה נכון למועד פרסום הדוח הינם: מר ליאור עמית ומר עמוס ספיר. לפרטים אודות הדירקטורים החיצוניים של החברה - ראה תקנה 26 בפרק הרביעי לדוח התקופתי (פרטים נוספים על החברה).

5.2. מבקר פנים:

5.2.1. פרטי המבקר הפנימי:

5.2.1.1. שם: בתיה קוצובאי.

5.2.1.2. מועד תחילת כהונה: 9 במאי 2002.

5.2.2. המבקר הפנימי אינה מחזיקה בניירות ערך של המבטח המבוקר או של גוף קשור אליו.

5.2.3. למבקר הפנימי אין כל קשרים עסקיים מהותיים או קשרים מהותיים אחרים עם החברה או עם גוף קשור אליו.

5.2.4. המבקר הפנימי הינה נותנת שירותים חיצוניים לחברה. מבקר הפנים הינה רו"ח עצמאית ואינה ממלאת תפקיד אחר בחברה.

התפקידים העיקריים שמבקר הפנים ממלאת מחוץ לחברה הם - דח"צית בגוף מוסדי, מבקר פנים בחברות ציבוריות ובמוסד להשכלה גבוהה, רו"ח של חברות פרטיות.

5.2.5. היקף העסקה :

5.2.5.1. המבקרת הפנימית הועסקה בשנת 2016 בהיקף של 435 שעות (בשנת 2015 בוצעו 566 שעות ביקורת).

5.2.5.2. היקף שעות הביקורת נקבע בהתאם לגודלה של החברה ולמאפייני הפעילות שלה, ועל יסוד הראייה הרב שנתית של ביצוע ביקורות במהלך של מספר שנים בכל הנושאים הרלבנטיים לפעילותה של החברה.

5.2.6. תגמול:

5.2.6.1. שכר טרחתה של המבקרת הפנימית נקבע לפי שעות עבודתה בפועל.

5.2.6.2. בגין שנת 2016 שולם למבקרת הפנימית שכר טרחה בסך כ- 87 אלפי ש"ח, ללא מע"מ.

5.2.6.3. לא ניתנו למבקרת הפנימית ניירות ערך כחלק מתנאי העסקתה.

5.2.6.4. לדעת הדירקטוריון לתגמול המבקרת הפנימית אין כל השפעה על שיקול דעתה המקצועית.

5.3. רואה חשבון מבקר :

5.3.1. שם המשרד המבקר של המבטח : קוסט, פורר גבאי את קסירר (Ernst & Young)

5.3.2. שם השותף המטפל : רו"ח ניר מרדכי

5.3.3. תאריך תחילת כהונת המשרד המבקר: 31/12/2001

5.3.4. השכר הכולל לו זכאי המבקר, הקשור לשנת הדיווח האחרונה והקשור לשנה שקדמה לה, בנפרד, לפי החלוקה כלהלן :

לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2015 (באלפי ₪)	לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2016 (באלפי ₪)	
239	239	שכר בגין שירותי ביקורת לרבות SOX 404
3	8	שכר בגין שירותי מס מיוחדים
20	25	שכר בגין שירותים אחרים - יעוץ
(* 262)	(* 272)	סך הכל

(*) לסכומים הני"ל נוסף מס ערך מוסף

5.3.5. מספר השעות שהושקעו על ידי המבקר במתן השירותים :

לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2015 היקף שעות עבודה שנתיות	לשנה שהסתיימה ביום 31/12/2016 היקף שעות עבודה שנתיות	
939	952	שכר בגין שירותי ביקורת לרבות SOX 404

4	16	שכר בגין שירותי מס מיוחדים
94	105	שכר בגין שירותים אחרים
1,037	1,073	סך הכל

5.4. היערכות ליישום משטר כושר הפירעון לפי הדירקטיבה Solvency II

לפרטים בדבר היערכות לנדבך הראשון ליישום משטר כושר הפירעון לפי הדירקטיבה Solvency II – ראה ביאור 10(ד) לדוחות הכספיים.

בנוסף להיערכות הנוגעת לנדבך הראשון, החברה ממשיכה להיערך ליישום דרישות הכלולות במסגרת הנדבך השני של ההוראה, המתמקד בשדרוג מערך ניהול הסיכונים, הבקורות והממשל התאגידי.

5.5. אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

5.5.1. הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת החברה, בשיתוף המנכ"לית וחשבת החברה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו, מנכ"לית החברה והחשבת הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

5.5.2. בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2016 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

הצהרה

אני, חגית ציטיאט לוי, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של ב.ס.ס.ח. - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לשנת 2016 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכן-
 - א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

הצהרה

אני, מירב ברזילי, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של ב.ס.ס.ח. - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לשנת 2016 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכן-
 - ג) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ד) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - ה) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ו) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן-
 5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - ז) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ח) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מירב ברזילי, חשבת

16 במרס, 2017

דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

הנהלה, בביקוח הדירקטוריון, של ב.ס.ס.ח. - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של חברת הביטוח תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של חברת הביטוח לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות הממונה על הביטוח. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

הנהלה בביקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות הנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, הנהלה בביקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

נהלת חברת הביטוח בביקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה- Committee of Sponsoring Organizations of (COSO) the Treadway Commission. בהתבסס על הערכה זו, הנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2016, הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

דוד בלומברג, יו"ר הדירקטוריון

חגית ציטיאט לוי, מנכ"לית

מירב ברזילי, חשבת

תאריך אישור הדוח: 16 במרס, 2017

פרק 2

דוח הדירקטוריון

ב.ס.ס.ח. - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ

דוח הדירקטוריון
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

דוח הדירקטוריון כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "צפוי/ה" וכדו', אך ייתכן, כי הופעת מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים.

דוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר 2016, סוקר את השינויים העיקריים בפעילות החברה בשנת 2016. דוח הדירקטוריון הינו חלק בלתי נפרד מהדוח התקופתי, על כל חלקיו, ויש לקרוא את הדוח התקופתי כולו כמקשה אחת.

א. תיאור החברה**1. כללי**

ב.ס.ס.ח. - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ (להלן: "בססח" או "החברה") הנה חברת ביטוח הפועלת בתחום ביטוח האשראי וסיכוני סחר חוץ ומתן ערבויות^{1 2}. בביטוח סיכוני סחר חוץ החברה מספקת ביטוח לספק בפני אי תשלום של הלקוח כתוצאה משני סוגים של סיכונים: סיכונים מסחריים וסיכונים פוליטיים. בביטוח אשראי בשוק המקומי, החברה מספקת ביטוח בפני סיכונים מסחריים בלבד.

2. בעלי המניות בחברה

בעלי המניות בחברה הינם: הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "הראל השקעות"), ו-Euler Hermes (להלן: "Euler Hermes"), שהינה קבוצת ביטוח האשראי הגדולה בעולם. קבוצת Euler Hermes הינה חלק מקבוצת Allianz - מחברות הביטוח והפיננסיים הגדולות בעולם. כל אחד מבעלי המניות כאמור, מחזיק 50% מהון המניות המונפק של החברה. בין בעלי המניות קיים הסכם בעלי מניות, המסדיר את ניהולה של החברה, מינוי דירקטורים ומנגנון של זכות סירוב.

3. שינויים מהותיים בעסקי החברה בתקופת הדוח

בתאריך 21 בנובמבר, 2016 הודיעה חברת מידרוג כי היא מעלה את דירוג האיתנות הפיננסית של החברה מ-Aa3il ל-Aa2il. אופק הדירוג יציב.

4. ביטוח לדירקטורים ונושאי משרה בחברה

בשנת הדוח המשיכה החברה לרכוש פוליסת ביטוח אחריות נושאי משרה ודירקטורים בגבולות אחריות של 7.5 מיליון דולר ארה"ב למקרה ו-15 מיליון דולר ארה"ב במצטבר לתקופת ביטוח. תקופת הביטוח על פי הפוליסה העדכנית הינה עד ליום 23 בספטמבר, 2017.

¹ היקף הפעילות בתחום מתן הערבות אינו מהותי.
² החברה בעלת רישיון מבטח המוגבל לעיסוק בענפים אלו בלבד.

5. מדיניות חלוקת דיבידנד

לחברה אין מדיניות חלוקת דיבידנדים. חלוקת דיבידנדים כפופה בכל מקרה למגבלות שמטיל הפיקוח מעת לעת על חברות הביטוח.

ב. מצב כספי ותוצאות הפעולות**1. התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה**

תוצאות הפעילות של החברה מושפעות באופן מהותי מהתשואות המושגות בשוק ההון ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והביטחוני בארץ ובעולם. להלן התייחסות לגורמים המרכזיים בסביבה המקרו-כלכלית, אשר משפיעים על פעילות החברה:

1.1.1 כללי

בשנת 2016 הצמיחה העולמית עמדה על 3.1%, בדומה לצמיחה בשיעור של 3.2% בשנת 2015. לעומת זאת, ישראל הצמיחה האיצה בשנת 2016 ל-4%, לעומת צמיחה בשיעור של 2.5% בשנת 2015.

ארה"ב: קצב הצמיחה התמתן ל-1.6% בשנת 2016, לעומת קצב צמיחה בשיעור של 2.6% בשנת 2015, בעיקר בשל חולשה במחצית הראשונה של השנה. הצריכה הפרטית המשיכה להוביל גם השנה את הצמיחה, ופיצתה על החולשה היחסית בהשקעות וביצוא. הבנק המרכזי העלה את הריבית פעם אחת בסוף 2016 לטווח של 0.5%-0.75%.

גוש האירו: קצב הצמיחה התמתן ל-1.7% בשנת 2016, לעומת קצב צמיחה של 2.0% בשנת 2015, אך עם שונות גדולה בין מדינות גוש האירו. הבנק המרכזי בגוש האירו העמיק את המדיניות המוניטרית במהלך השנה כאשר הפחית את ריבית ההלוואות לאפס, ריבית הפיקדונות ל-(-0.4%) הגדיל את ההרחבה הכמותית וגיוון את סוגי הנכסים שרוכש.

במדינות מתפתחות ובשוקים המתעוררים הצמיחה בשנת 2016 עמדה על 4.1%, בדומה לצמיחה בשנת 2015. בין הכלכלות הגדולות נרשמה צמיחה שלילית בברזיל וברוסיה, אך שיפור בהשוואה לשנת 2015, השיפור נבע ברובו עקב העלייה במחירי הסחורות והתייצבות המטבע המקומי. הצמיחה בהודו נותרה גבוהה (6.6%) אך נמוכה בהשוואה לשנת 2015, כאשר החילוף המהיר והכפוי בשטרות הכסף המודפסים (ברבעון האחרון של השנה) פגע בצמיחה. הצמיחה בסין נותרה גבוהה, אך גם כן נרשמה האטה קלה ל-6.7%.

במהלך 2016 עלו מחירי הסחורות העיקריים, זאת לאחר כשנתיים של ירידות משמעותיות. נתונים חיוביים יותר מהצפי במחצית השנייה מארה"ב, סין, אירופה בשילוב הציפיות למדיניות פסקאלית מרחיבה יותר בארה"ב תרמו לכך. לעלייה במחירי חבית נפט תרמה גם החלטת קרטל אופ"ק ברבעון האחרון של 2016 לקצץ בהפקת הנפט החל מתחילת שנת 2017.

1.1.2 התפתחויות במשק הישראלי

החברה פועלת במשק הישראלי, אשר מצבו הכלכלי, הביטחוני והפוליטי משליך על היקף פעילותה בתחומים שונים. שינויים במצב הכלכלי במשק הישראלי עשויים לגרום לשינוי בהיקף הפרמיות ולשינוי בעלויות התפעול של החברה.

על פי האומדן האחרון, הצמיחה ברבעון הרביעי של 2016 עמדה על 6.2% בשיעור שנתי. בסיכום שנתי הצמיחה בשנת 2016 האיצה ל-4.0%, לעומת 2.5% בשנת 2015 ו-3.2% בשנת 2014. הצריכה הפרטית (6.3%) וההשקעות בנכסים קבועים (11%) היו התורמים העיקריים לצמיחה. שיעור האבטלה המשיך לרדת ועמד בממוצע על 4.8% בשנת 2016, לעומת 5.3% בשנת 2015.

1.1.3 שוק המניות

בשנת 2016 מדדי MSCI העולמי עלה ב-5.3% במונחים דולריים (8% ברוטו), כאשר עיקר העלייה חלה לאחר תוצאות הבחירות בארה"ב (עלייה שנתית של 10% ב-S&P500). מדד ת"א 100 עלה ב-1.6% במהלך הרבעון הרביעי של 2016, אך בסיכום שנתי ירד המדד ב-2.5%, בהשפעת ירידה חדה במניות חברות התרופות. בשנת 2016 מחזור המסחר היומי הממוצע במניות והמירים עמד על 1.8 מיליארד ש"ח (1.3 מיליארד ברבעון הרביעי), עלייה של 22% לעומת המחזור הממוצע בשנת 2015.

1.1.4 שוק איגרות החוב

מדד האג"ח הכללי ירד ב-0.6% במהלך הרבעון הרביעי של 2016, אך עלה ב-2.1% בסיכום שנתי. מדד אג"ח הממשלתיות ירד ב-1.3% במהלך הרבעון הרביעי של 2016, אך עלה ב-0.9% במהלך 2016. לעומת זאת, מדד אג"ח הקונצרני עלה ב-0.6% במהלך הרבעון הרביעי והשלים עלייה של 3.9% במהלך 2016. רמת הסיכון של המשק, כפי שמתבטאת בפרמיית ה-CDS על החוב ל-5 שנים, ירדה במקצת בסוף 2016 (בהשוואה לסוף 2015) וזאת לאחר עלייה בפרמיית הסיכון במהלך החודשיים הראשונים של השנה. מחזור המסחר היומי הממוצע באג"ח עמד על 3.7 מיליארד ש"ח בשנת 2016 (3.6 מיליארד ברבעון הרביעי), ירידה של 11% בהשוואה לשנת 2015.

לגבי מדדים נוספים מצב טבלה:

שינוי במהלך הרבעון הרביעי של 2016	שינוי במהלך הרבעון הרביעי של 2016	
0.8%	-2.8%	CIU
2.3%	0.3%	תל בונד 60
2.4%	0.5%	תל בונד שקלי
-0.3%	-0.2%	מדדיות ממשלתיות 0-2 שנים
-0.4%	-0.4%	מדדיות ממשלתיות 2-5 שנים
0.1%	0.0%	מדד מק"מ
0.3%	0.0%	שקליות ריבית קבועה ממשלתיות 0-2 שנים
1.2%	-0.1%	שקליות ריבית קבועה ממשלתיות 2-5 שנים

1.1.5 קרנות נאמנות

קרנות הנאמנות רשמו פדיונות נטו של 3.8 מיליארד ש"ח ברבעון הרביעי של 2016 והשלימו פדיונות של 19.5 מיליארד ש"ח בשנת 2016, ירידה לעומת פדיונות של 33.7 מיליארד ש"ח בשנת 2015. גם בשנת 2016 מרבית הפדיונות היו בקרנות הכספיות (8.5 מיליארד ש"ח) ובקרנות אג"ח (6 מיליארד ש"ח), כאשר הקרנות המנייתיות (3.7 מיליארד ש"ח) רשמו צבירות נטו.

1.1.6 מוצרי מדדים

על פי איגוד תעודות הסל, סך הנכסים המנוהלים עמדו בסוף 2016 על 96.2 מיליארד ש"ח, ירידה של כ-7.1% בהשוואה לסוף שנת 2015 (103.5 מיליארד ש"ח). בלטו לשלילה מתחילת השנה תעודות הפיקדון (פדיונות של כ-3.7 מיליארד ש"ח) והתעודות על מניות בחו"ל (פדיונות של כ-5.7 מיליארד ש"ח).

1.1.7 שוק המט"ח

במהלך הרבעון הרביעי של 2016 השקל התחזק ב-2% מול סל המטבעות הנומינלי של בנק ישראל, והשלים ייסוף של 4.8% מתחילת השנה. בסיכום שנתי השקל נחלש ב-1% מול היין היפני, אך התחזק ב-1.5% מול הדולר (לרמה של 3.845 שקל לדולר), ב-4.8% מול האירו (לרמה של 4.0438 שקל לאירו) וב-18% מול הפאונד. עיקר הייסוף של השקל החל במחצית השנייה של השנה, לאחר תוצאות משאל העם בבריטניה ובחירתו של דונלד טראמפ לנשיאות ארה"ב.

1.1.8 אינפלציה

על פי המדד האחרון הידוע, מדד המחירים לצרכן ירד ב-0.3% במהלך 2016 (לאחר ירידה של 0.3% במהלך הרבעון הרביעי), ירידה מתונה יותר בהשוואה לשנת 2015 (מינוס 0.9%). ירידות בולטות השנה נרשמו בסעיפי התחבורה, התקשורת והמזון. הגורמים העיקריים שתמכו בירידה במחירים היו המשך הייסוף בשקל (שהוזיל את מחירי היבוא) המשך התחרותיות הגבוהה (בעיקר בענפי התקשורת והמזון) והמשך מעורבות ממשלתית (כגון הוזלת מחירי התחבורה הציבורית). מנגד, סעיף הדיור היה גם השנה התורם העיקרי לעלייה במחירים.

1.1.9 ריבית בנק ישראל

במהלך 2016 ריבית בנק ישראל נותרה ללא שינוי על 0.1%, ולמעשה נותרה כך מאז שהופחתה בפברואר 2015, זאת למרות הצמיחה המהירה יותר במהלך 2016. הנימוקים להשארות הריבית ללא שינוי היו האינפלציה שנתורה נמוכה מיעד בנק ישראל וחוזקו של השקל.

1.1.10 אירועים לאחר תאריך המאזן

ב-20 בינואר 2017 דונאלד טראמפ החל לכהן רשמית כנשיא ארה"ב. ב-9 בפברואר 2017 הבורסה לניירות ערך בת"א ביצעה שינויים משמעותיים למדדי המניות בבורסה (שינוי במשקולות, בכללים ובהרכבים).

2. הון עצמי

ליום 31 בדצמבר 2016 לחברה הון עצמי קיים כהגדרתו בתקנות ההון המינימלי בסך 188 מיליון ש"ח ועודף בהון הנדרש ליום המאזן על פי תקנות ההון והנחיות הפיקוח בסך של 151.8 מיליון ש"ח.

על פי תרגיל IQIS5 שביצעה החברה, המבוסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2015, לחברה עודף משמעותי של ההון הקיים לעומת ההון הנדרש על פי משטר Solvency II יחס ההון המוכר להון הנדרש על פי תוצאות תרגיל זה, לפני יישום הוראות המעבר עומד על 338%.

לפרטים נוספים - ראה באור 10 לדוחות הכספיים.

המצב הכספי

נתונים עיקריים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
163.6	188.0	הון עצמי
67.7	69.6	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי נכסי ביטוח משנה
246.8	261.7	סה"כ השקעות ומזומנים
23.6	26.3	פרמיה לגביה
34.4	29.9	חברות ביטוח ותוכני ביטוח
11.1	9.9	זכאים
396.5	373.7	סך המאזן

סך המאזן ליום 31 בדצמבר 2016, הינו 373.7 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 396.5 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015. הירידה נובעת בעיקר מירידה בתביעות התלויות ברוטו ובחלקם של מבטחי המשנה בעקבות תשלום תביעות בגין מגה (לפרטים נוספים - ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים).

ההון העצמי של החברה ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכם בסך 188 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 163.6 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2015.

3. תוצאות הפעילות

3.1. רווח והפסד

להלן טבלה המפרטת את התוצאות העסקיות של החברה:

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
11.4	6.5	40.6	21.8	ביטוח סיכוני סחר חוץ
3.5	2.8	14.4	16.5	ביטוח אשראי ואחר
14.9	9.3	55.0	38.3	רווח ממגזר ביטוח כללי
0.3	(0.2)	1.2	0.8	רווח (הפסד) שאינו מיוחס למגזרי פעילות
15.2	9.1	56.2	39.1	רווח לפני מסים על הכנסה
5.7	3.4	20.8	14.2	מסים על הכנסה
9.5	5.7	35.4	24.9	רווח נקי

החברה סיימה את שנת הדוח ברווח נקי בסך 24.9 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 35.4 מיליון ש"ח בשנת 2015. הרווח הנקי לרבעון הרביעי של שנת 2016 הסתכם ב 5.7 מיליון ש"ח לעומת 9.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

עיקר הירידה ברווח הנקי נבע מקיטון ברווח מביטוח סיכוני סחר חוץ (ראה סעיף 3.2 להלן) לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

לחברה הכנסות מהשקעות בשנת הדוח בסך של 1.6 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 1.7 מיליון ש"ח בשנת 2015. הפער נובע בעיקרו משינוי בערכם של ההשקעות הסחירות. הכנסות מהשקעות לרבעון הרביעי של שנת 2016 הסתכמו לסך של 0.5 מיליון ש"ח לעומת 0.4 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

3.2. עסקי ביטוח אשראי וסיכוני סחר חוץ

הרווח מעסקי ביטוח אשראי וסיכוני סחר חוץ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 הסתכם בסך 38.3 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 55 מיליון ש"ח בשנת 2015.

הרווח מעסקי ביטוח אשראי וסיכוני סחר חוץ לרבעון הרביעי של שנת 2016 הסתכם ב 9.3 מיליון ש"ח לעומת 14.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

הרווח מביטוח סיכוני סחר חוץ הסתכם בשנת הדוח לסך של 21.8 מיליון ש"ח, לעומת 40.6 מיליון ש"ח בשנת 2015.

הרווח בשנת הדוח כולל שחרור רווחי שנת חיתום 2014 בעוד שאשתקד שוחררו רווחי שנת חיתום 2013. הירידה ברווח נובעת בעיקר מהפסקת פעילות עם לקוח מהותי החל משנת 2014 ועלייה בשיעור התביעות.

הרווח מביטוח סיכוני סחר חוץ לרבעון הרביעי של שנת 2016 הסתכם ב 6.5 מיליון ש"ח לעומת 11.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה בשנה הקודמת. הירידה ברווח ברבעון הרביעי נובעת מאותה סיבה.

הרווח מביטוח אשראי מקומי, המדווח באופן שוטף ולא על בסיס הצבירה הסתכם בשנת הדוח בסך של 16.5 מיליון ש"ח לעומת 14.4 מיליון ש"ח בשנת 2015. העלייה ברווח נובעת מכך שבתקופות המקבילות אשתקד ארעה תביעה מהותית בקשר עם קריסת רשת מגה (לפרטים נוספים- ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים).

הרווח מביטוח אשראי מקומי לרבעון הרביעי של שנת 2016 הסתכם ב 2.8 מיליון ש"ח לעומת 3.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה בשנה הקודמת. הירידה ברווח נובעת מעליה בהיקף התביעות.

הפרמיות שהורווחו ברוטו בשנת הדוח הסתכמו בסך של 119.9 מיליון ש"ח לעומת 121.1 מיליון ש"ח בשנת 2015.

4. מסים על ההכנסה

סך המסים על ההכנסה בדוח רווח והפסד הגיע ל- 14.2 מיליון ש"ח לעומת 20.8 מיליון ש"ח בשנת 2015. לפרטים נוספים - ראה באור 12 לדוחות הכספיים.

5. נזילות ומקורות מימון

5.1 פעילות שוטפת

תזרים המזומנים נטו ששימש לפעילות שוטפת בשנת הדוח הסתכם בסך של כ-1.2 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-61.8 מיליון ש"ח שנבע מפעילות שוטפת בשנת 2015.

הירידה נובעת בעיקר מממוש השקעות פיננסיות בשנה קודמת לצורך תשלום דיבידנד.

5.2 פעילות השקעה

תזרים המזומנים ששימש לפעילות השקעה בשנת הדוח הסתכם בסך של כ- 2.2 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 1.7 מיליון ש"ח בשנת 2015. ההשקעה הינה ברכוש קבוע ואחר.

5.3 מקורות מימון

החברה מממנת את פעילותה בעיקר מתזרים המזומנים המתקבל מפעילותה השוטפת ומהונה העצמי. בשנת 2015 שילמה החברה דיבידנד בסך של 50 מיליון ש"ח.

ג. מדיניות התאגיד בנושא מתן תרומות

דירקטוריון החברה לא קבע מדיניות כלשהי בנושא מתן תרומות. בשנת הדוח לא תרמה החברה סכומים מהותיים.

ד. דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

דירקטוריון החברה קבע, כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים בחברה בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, הינו 2 דירקטורים. קביעה זו נעשתה בהתחשב, בין השאר, בגודל החברה, סוג פעילותה, מספר חברי הדירקטוריון שלה ומורכבותה.

לדעת החברה, המספר המזערי הראוי שנקבע כאמור, יאפשר לדירקטוריון לעמוד בחובות המוטלות עליו בהתאם לדין ומסמכי ההתאגדות, ובמיוחד בהתייחס לאחריותו לבדיקת מצבה הכספי של החברה ולעריכת הדוחות הכספיים של החברה, וזאת גם במקרה של היעדרות דירקטור אחד בעל מיומנות כאמור.

לפרטים בדבר הדירקטורים שהינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית- ראה תקנה 26 בפרק 4 - פרטים נוספים על החברה.

ה. מינוי וסיום כהונה של דירקטורים ונושאי משרה

ביום 5 במרץ 2017 עמוס ספיר החל את כהונתו כדירקטור חיצוני בחברה.

ביום 27 בדצמבר 2016 סיים את כהונתו כדירקטור בחברה מר מאיר יעקובסון, לאחר כהונה של כשנתיים.

ביום 14 באפריל 2016 מונה מר Loiez Limon Duparcmeur לדירקטור בחברה (כיהן גם בעבר כדירקטור בחברה).

הגב' חגית ציטיאט לוי מונתה לתפקיד מנכ"לית החברה החל מיום 1 באפריל 2016. הגב' לוי כיהנה בשנים האחרונות כמנכ"לית החברות המנהלות של קופות הגמל וההשתלמות בקבוצת הראל.

מר דוד מילגרום, אשר כיהן כמנכ"ל החברה מזה כ-13 שנים סיים כהונתו בתאריך 31 במרץ 2016. ביום 31 בינואר 2016 סיים את כהונתו כדירקטור בחברה מר Nicolas Delzant, לאחר כהונה של כ-8 שנים. ביום 1 בינואר 2016 מונה מר ליאור עמית לדירקטור חיצוני בחברה.

1. דיבידנד

במהלך שנת הדוח לא חילקה החברה דיבידנד. בשנת 2015 החברה חילקה דיבידנד בסך של 50 מיליון ש"ח.

2. יעדים ואסטרטגיה עסקית

בכוונת החברה להמשיך להתמקד בביטוח אשראי לטווח קצר (עד שנה) בעסקאות יצוא ובשוק המקומי וכן בעסקאות לטווח בינוני. במסגרת זו בכוונת החברה ללוות את מבוטחי החברה בפעילותם בתקופה שמתאפיינת באי וודאות גבוהה.

החברה תרחיב פעילותה בהוספת מבוטחים חדשים שזקוקים למוצר הביטוחי במיוחד בתקופת המשבר, תוך תמחור הולם של הסיכונים.

מאמץ מיוחד יוקדש לשיפור מתמיד של רמת השירות שהחברה מעניקה למבוטחיה. במסגרת זו בכוונת החברה לשלב את מרבית מבוטחיה במסגרת שירות מקוון באמצעות האינטרנט המאפשר למבוטחי החברה לנהל באופן ידידותי את פוליסת ביטוח האשראי מכל מקום בעולם ובכל עת.

בכוונת החברה להרחיב את שיתופי הפעולה הקיימים מול מוסדות מימון בנקאיים וחוץ בנקאיים. שיתופים אלו בנויים על הכרה של המוסד המממן בפוליסת הביטוח של החברה כבטוחה הולמת. בכך מתאפשר למבוטחי החברה למנף את ביטוח האשראי של החברה להשגת מימון נוסף ואף במקרים מסוימים לשפר את היחסים הפיננסיים במאזן - בדרך של הפחתת סעיף החייבים והגדלת המזומנים במאזן (ניכיון חייבים). בכוונת החברה להמשיך בשיתופי פעולה עם המדינה בהתייחס לביטוח עסקאות לטווח בינוני.

הדירקטוריון מביע תודתו לעובדי החברה ומנהליה, על תרומתם להישגי החברה.

חגית ציטיאט לוי, מנכ"לית

דוד בלומברג, יו"ר הדירקטוריון

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של ב.ס.ס.ח – החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ
בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של ב.ס.ס.ח – החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - COSO). הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- (PCAOB) Public Company Accounting Oversight Board בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה) (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2016 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO ובכפוף לאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון שהתיר לחברה להעריך את אפקטיביות הבקרות על דיווח כספי על פני מספר שנים

ביקרנו גם בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 והדוח שלנו, מיום 16 במרס, 2017, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

ב.ס.ס.ח. - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר, 2016

ב.ס.ס.ח. - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר, 2016

תוכן העניינים

<u>דף</u>	
2	דוח רואה החשבון המבקר
3-4	דוחות על המצב הכספי
5	דוחות רווח והפסד
6	דוחות על הרווח הכולל
7	דוחות על השינויים בהון
8-9	דוחות על תזרימי המזומנים
10-81	באורים לדוחות הכספיים
82	נספח א' - מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות

דוח רואה החשבון המבקר

לבעלי המניות של ב.ס.ס.ח. החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של ב.ס.ס.ח – החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ (להלן - החברה) לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ואת הדוחות על רווח או הפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלה לכל אחת מהשנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016, בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר, 2016 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 16 במרס, 2017 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה

נכסים

ליום 31 בדצמבר		באור	
2015	2016		
אלפי ש"ח			
820	2,422	4	נכסים בלתי מוחשיים
1,928	2,555	12ה'	נכסי מסים נדחים
2,457	1,960		הוצאות רכישה נדחות
1,072	1,278	5	רכוש קבוע
115,675	72,706	123 ו 11ב'	נכסי ביטוח משנה
-	3,411		נכסי מסים שוטפים
4,119	1,386	6	חייבים ויתרות חובה
23,626	26,325	7	פרמיות לגבייה
		8	השקעות פיננסיות:
150,191	161,550	8ב'	נכסי חוב סחירים
775	715	8ג'	נכסי חוב שאינם סחירים
4,113	3,611	8ה'	מניות
68,924	76,438	8ו'	אחרות
224,003	242,314		סך כל השקעות פיננסיות
22,793	19,382	9	מזומנים ושווי מזומנים
<u>396,493</u>	<u>373,739</u>		סך הכל הנכסים

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

הון והתחייבויות

ליום 31 בדצמבר		באור	
2015	2016		
אלפי ש"ח			
		10	הון:
15,564	15,564		הון מניות
33,064	33,064		פרמיה על מניות
63	17		קרנות הון
114,920	139,353		יתרת עודפים
163,611	187,998		סך כל ההון
			התחייבויות:
183,419	142,339	11	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
2,419	3,578	13	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
1,586	-		התחייבויות בגין מסים שוטפים
		'23	חברות ביטוח ותוכני ביטוח:
26,884	25,627		פיקדונות של מבטחי משנה
7,481	4,306		חשבונות אחרים
34,365	29,933		
11,093	9,891	14	זכאים ויתרות זכות
232,882	185,741		סך כל ההתחייבויות
396,493	373,739		סך כל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

16 במרס, 2017

מירב ברזילי חשבת	חגית ציטיאט- לוי מנכ"לית	דוד בלומברג יו"ר הדירקטוריון	תאריך אישור הדוחות הכספיים
---------------------	-----------------------------	---------------------------------	----------------------------

לשנה שהסתיימה ביום				
31 בדצמבר				
2014	2015	2016		
אלפי ש"ח (למעט נתוני רווח נקי למניה)			באור	
119,408	121,083	119,875		פרמיות שהורווחו ברוטו
(62,274)	(64,100)	(62,875)		פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
57,134	56,983	57,000	15	פרמיות שהורווחו בשייר
9,252	1,722	1,565	16	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
25,703	25,766	24,568	17	הכנסות מעמלות
769	713	638	18	הכנסות אחרות
92,858	85,184	83,771		סך הכל ההכנסות
9,657	58,379	32,241	11	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
				חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי
10,044	59,414	17,121	11	בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(387)	(1,035)	15,120		תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
22,031	21,677	19,623	19	הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
9,187	8,087	9,764	20	הוצאות הנהלה וכלליות
-	88	-		הוצאות אחרות
3,977	220	163	21	הוצאות מימון
34,808	29,037	44,670		סך הכל ההוצאות
58,050	56,147	39,101		רווח לפני מסים על ההכנסה
21,838	20,783	14,219	ד'12	מסים על ההכנסה
36,212	35,364	24,882		רווח נקי
2.33	2.27	1.60	22	רווח נקי למניה (בש"ח)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
אלפי ש"ח			
36,212	35,364	24,882	רווח נקי
			רווח (הפסד) כולל אחר:
			<u>סכומים שיסווגו או המסווגים מחדש לרווח או הפסד בהתקיים תנאים ספציפיים:</u>
			שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרנות הון
58	32	(345)	
			שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(16)	(18)	(11)	
			הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
-	-	281	
(16)	(6)	29	השפעת המס
26	8	(46)	סה"כ רכיבים שיסווגו או המסווגים מחדש לרווח או הפסד סכומים שלא יסווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד:
			הפסד ממדידה מחדש בגין תוכנית להטבה מוגדרת
(34)	(246)	(700)	
13	92	251	השפעת המס
(21)	(154)	(449)	סה"כ רכיבים שלא יסווגו לאחר מכן לרווח או הפסד
5	(146)	(495)	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
36,217	35,218	24,387	סה"כ רווח כולל

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

הון מניות	פרמיה על מניות	קרן בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	יתרת עודפים	סה"כ הון
אלפי ש"ח				
15,564	33,064	63	114,920	163,611
-	-	-	24,882	24,882
-	-	(46)	(449)	(495)
-	-	(46)	24,433	24,387
15,564	33,064	17	139,353	187,998

יתרה ליום 1 בינואר, 2016
רווח נקי
סה"כ הפסד כולל אחר
סה"כ רווח כולל
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016

הון מניות	פרמיה על מניות	קרן בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	יתרת עודפים	סה"כ הון
אלפי ש"ח				
15,564	33,064	55	130,749	179,432
-	-	-	35,364	35,364
-	-	8	(154)	(146)
-	-	8	35,210	35,218
-	-	-	(1,039)	(1,039)
-	-	-	(50,000)	(50,000)
15,564	33,064	63	114,920	163,611

יתרה ליום 1 בינואר, 2015
רווח נקי
סה"כ רווח כולל אחר
סה"כ רווח כולל
השפעה מצטברת, נטו, ליום 31 דצמבר, 2015 של שינויים בעתודות ביטוח (ראה ביאור 2 (ד) (3))
דיבידנד לבעלי מניות החברה
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015

הון מניות	פרמיה על מניות	קרן בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	יתרת עודפים	סה"כ הון
אלפי ש"ח				
15,564	33,064	29	94,558	143,215
-	-	-	36,212	36,212
-	-	26	(21)	5
-	-	26	36,191	36,217
15,564	33,064	55	130,749	179,432

יתרה ליום 1 בינואר, 2014
רווח נקי
סה"כ רווח כולל אחר
סה"כ רווח כולל
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2014

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			נספח	
2014	2015	2016		
אלפי ש"ח				
(3,526)	61,780	(1,243)	א	<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
				<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(107)	(1,013)	(371)		השקעה ברכוש קבוע
(108)	(706)	(1,842)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
-	6	-		תמורה ממימוש רכוש קבוע
(215)	(1,713)	(2,213)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
				<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
-	(50,000)	-		דיבידנד ששולם
-	(50,000)	-		מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
1,297	(328)	45		הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים
(2,444)	9,739	(3,411)		<u>ירידה (עלייה) במזומנים ושווי מזומנים</u>
15,498	13,054	22,793		<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה</u>
13,054	22,793	19,382		<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה</u>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
אלפי ש"ח			
36,212	35,364	24,882	<u>נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (1)</u>
			רווח נקי
			התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:
			התאמות לסעיפי רווח והפסד:
			(רווחים) הפסדים נטו מהשקעות פיננסיות:
(6,008)	(509)	(141)	נכסי חוב סחירים
(564)	(116)	(59)	נכסי חוב שאינם סחירים
(169)	(1,191)	312	מניות
(1,719)	283	(1,997)	השקעות אחרות
-	35	-	הפסד ממימוש רכוש קבוע
-	53	-	הפסד ממימוש נכסים בלתי מוחשיים
			פחת והפחתות:
964	250	165	רכוש קבוע (ראה גם באור 5ב' להלן)
297	206	240	נכסים בלתי מוחשיים
(15,737)	36,647	(41,080)	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
7,493	(45,832)	42,969	שינוי בנכסי ביטוח משנה
233	(333)	497	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
21,838	20,783	14,219	הוצאות מיסים על הכנסה
			שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
(31,316)	29,729	(22,847)	רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
5,609	(5,115)	(2,699)	פרמיות לגבייה
1,361	2,137	2,733	חייבים ויתרות חובה
(3,658)	1,731	(4,363)	חברות ביטוח ותוכני ביטוח
(2,398)	2,303	(1,202)	זכאים ויתרות זכות
754	(123)	459	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
(23,020)	40,938	(12,794)	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה עבור:
(365)	(232)	(69)	ריבית ששולמה
5,643	6,652	6,083	ריבית שהתקבלה
(22,175)	(21,507)	(19,702)	מסים ששולמו
39	339	139	מסים שהתקבלו
140	226	218	דיבידנד שהתקבל
(16,718)	(14,522)	(13,331)	
(3,526)	61,780	(1,243)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת

(1) תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות, הנובעים מהפעילות בגין חוזי ביטוח.

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

א. תיאור כללי של החברה ופעילותה
 ב.ס.ס.ח. - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה פרטית תושבת ישראל, אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב החילזון 12, רמת גן, בבניין בבעלות החברה האם הראל חברה לביטוח בע"מ, לפרטים נוספים ראה ביאור 24(ב). החברה עוסקת בביטוח סיכוני סחר חוץ ובביטוח אשראי מסחרי מקומי.

בעלי המניות בחברה הינם: הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "הראל השקעות"), ו- Euler Hermes (להלן: "Euler Hermes"), שהינה חלק מקבוצת ביטוח האשראי הגדולה בעולם. קבוצת Euler Hermes הינה חלק מקבוצת Allianz - מחברות הביטוח והפיננסיים הגדולות בעולם. כל אחד מבעלי המניות כאמור מחזיק 50% מהון המניות המונפק של החברה. בין בעלי המניות קיים הסכם בעלי מניות, המסדיר את ניהולה של החברה, מינוי דירקטורים ומנגנון של זכות סירוב.

ב. אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. הגב' חגית ציטיאט לוי, אשר כיהנה בשנים האחרונות כמנכ"לית החברות המנהלות של קופות הגמל וההשתלמות בקבוצת הראל מונתה לתפקיד מנכ"לית החברה החל מיום 1 באפריל 2016.
2. מר דוד מילגרם, אשר כיהן כמנכ"ל החברה מזה כ-13 שנים סיים כהונתו בתאריך 31 במרץ 2016.
3. בתאריך 21 בנובמבר, 2016 הודיעה חברת מידרוג כי היא מעלה את דירוג האיתנות הפיננסית של החברה מ-Aa3il ל-Aa2.il. אופק הדירוג יציב.

ג. הגדרות

- בדוחות כספיים אלה - החברה
- ב.ס.ס.ח. - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ.
- צדדים קשורים - כהגדרתם ב-IAS 24.
- בעלי עניין ובעל שליטה - כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.
- המפקח - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.
- תקנות ההון - תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998, על תיקונן.
- כללי ההשקעה - תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 וחוזר "כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים" שפורסם על ידי המפקח.
- תקנות פרטי דין וחשבון - תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998, על תיקונן.
- חוזי ביטוח - חוזים לפיהם צד אחד (המבטח) לוקח סיכון ביטוחי משמעותי מצד אחר (בעל הפוליסה), על ידי הסכמה לפצות את בעל הפוליסה אם אירוע עתידי לא ודאי מוגדר (מקרה הביטוח) ישפיע באופן שלילי על בעל הפוליסה.
- נכסי ביטוח משנה - חלקם של מבטחי המשנה בעתודות הביטוח ובתביעות התלויות.
- התחייבויות בגין חוזי ביטוח - עתודות ביטוח ותביעות תלויות.
- פרמיות - פרמיות לרבות דמים.
- פרמיות שהורווחו - פרמיות המתייחסות לתקופת הדוח.
- מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים1. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על בסיס העלות, למעט נכסים פיננסיים זמינים למכירה ונכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד והתחייבויות ביטוחיות.

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

דוחות כספיים אלו נערכו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS).

כמו כן, הדוחות הכספיים נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 והתקנות שהותקנו על פיו.

3. מבנה הדיווח הנוכחי

הדוחות על המצב הכספי, הכוללים בעיקר את הנכסים וההתחייבויות של החברה, הוצגו לפי סדר נזילות ללא הבחנה בין שוטף ללא שוטף. הצגה זו, המספקת מידע מהימן ורלבנטי יותר, כפי שנדרש ב- IAS 1.

4. מדיניות חשבונאית עקבית ויישום לראשונה של תקני IFRS

המדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות הכספיים יושמה באופן עקבי בכל התקופות המוצגות. לעניין שינויים בחישוב עתודות ביטוח, ראה ביאור 2(ד)(3).

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספייםהשיקולים

בתהליך יישום עיקרי המדיניות החשבונאית של החברה שקלה ההנהלה את הנושאים הבאים, שלהם ההשפעה המהותית ביותר על הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים:

סיווג ויעוד ההשקעות הפיננסיות

הנהלת החברה הפעילה שיקול דעת בבואה לסווג ולייעד את ההשקעות הפיננסיות לקבוצות הבאות:

- נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
 - הלוואות וחייבים.
 - נכסים פיננסיים זמינים למכירה.
- ראה באור 8 להלן.

אומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה השינוי באומדן.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים, המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של החברה, נדרשת הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות לרבות ציפיות לעתיד, ככל שניתנות להערכה, בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה, בין היתר, עקב שינויים רגולטוריים שפורסמו או צפויים להתפרסם בתחומי הביטוח, ואשר קיימת אי וודאות באשר לאופן התממשותם והשלכותיהם.

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

להלן ההנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך המאזן ואומדנים קריטיים שחושבו על ידי הקבוצה ואשר שינוי מהותי באומדנים ובהנחות עשויים לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בשנה העוקבת:

1. התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח מבוססות על הערכות של מומחי החברה ועל הנחות המפורטות בבאור 23(ה).

ההערכות וההנחות השונות נעשות על סמך ניסיון העבר ומבוססות, בעיקר, על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את מה שיקרה בעתיד. השתנות בגורמי הסיכון, בשכיחות האירועים או בחומרתם, וכן שינוי המצב המשפטי עשויים להשפיע באופן מהותי על גובה ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח.

2. תביעות משפטיות

בהערכות סיכויי התביעות המשפטיות שהוגשו נגד החברה הסתמכה החברה על חוות דעת יועציה המשפטיים. הערכות אלה של היועצים המשפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים. מאחר שתוצאות התביעות תקבענה בבתי המשפט, עלולות תוצאות אלה להיות שונות מהערכות אלה.

3. ירידת ערך השקעות פיננסיות

כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית שקיים הפסד מירידת ערך בגין הלוואות וחיובים המוצגים בעלותם המופחתת, או שערכם של נכסים פיננסיים זמינים למכירה נפגם וקיימת ירידת ערך לגביהם סכום ההפסד נזקף לדוח רווח והפסד.

בכל תאריך מאזן בוחנת החברה האם קיימת ראייה אובייקטיבית כאמור.

4. הטבות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

התחייבות בגין תוכניות להטבה מוגדרת לאחר העסקה נקבעת תוך שימוש בטכניקות הערכה אקטואריות. חישוב ההתחייבות כרוכה בקביעת הנחות בין השאר לגבי שיעורי היוון, שיעורי תשואה צפויים על נכסים, שיעור עליית השכר ושיעורי תחלופת עובדים. יתרת ההתחייבויות עשויה להיות מושפעת בצורה משמעותית בגין שינויים באומדנים אלו.

5. נכסי מסים נדחים

נכסי מסים נדחים מוכרים בגין הפסדים מועברים לצורכי מס והפרשים זמניים, שטרם נוצלו, במידה שצפוי שתהיה הכנסה חייבת עתידית שכנגדה ניתן יהיה לנצלם. נדרש שיקול דעת של ההנהלה על מנת לקבוע את סכום נכס המסים הנדחים שניתן להכיר בו בהתבסס על העיתוי וסכום ההכנסה החייבת במס הצפויה ואסטרטגיית תכנון המס.

ג. מטבע הפעילות ומטבע חוץ

1. מטבע הפעילות ומטבע ההצגה

מטבע ההצגה של הדוחות הכספיים הינו ש"ח. מטבע הפעילות של החברה הוא ש"ח ולפי מטבע זה נמדדים מצבה הכספי ותוצאות פעולותיה.

2. עסקאות, נכסים והתחייבויות במטבע חוץ

עסקאות הנקובות במטבע חוץ (מטבע השונה ממטבע הפעילות) נרשמות עם ההכרה הראשונית בהן לפי שער החליפין במועד העסקה. לאחר ההכרה הראשונית, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ מתורגמים בכל תאריך דיווח למטבע הפעילות לפי שער החליפין במועד זה. הפרשי שער, נזקפים לדוח רווח והפסד.

ג. מטבע הפעילות ומטבע חוץ (המשך)

3. פריטים כספיים צמודי מדד

נכסים והתחייבויות כספיים הצמודים על פי תנאיהם לשינויים במדד מותאמים לפי המדד הרלוונטי, בכל תאריך דיווח, בהתאם לתנאי ההסכם. הפרשי הצמדה הנובעים מההתאמה כאמור נזקפים לדוח רווח והפסד.

ד. חוזי ביטוח

IFRS 4 הדרן בחוזי ביטוח מאפשר למבטח להמשיך במדיניות החשבונאית בה נקט לפני מועד המעבר לתקינה הבינלאומית לגבי חוזי ביטוח שהוא מנפיק (לרבות עלויות רכישה קשורות ונכסים בלתי מוחשיים קשורים) וכן חוזי ביטוח משנה שהוא רוכש. להלן תמצית המדיניות החשבונאית בקשר לחוזי ביטוח:

ביטוח כללי

(א) הכרה בהכנסה - ראה יב' להלן.

(ב) סעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ושייר כולל, בין היתר, סילוק ועלויות טיפול ישירות בגין תביעות ששולמו, הוצאות עקיפות לשוב תביעות, תלויות שאירעו בשנת הדוח וכן עדכון ההפרשה לתביעות התלויות (הכוללת הפרשה לעלויות ישירות ועקיפות בטיפול בתביעות) שנרשמה בשנים קודמות.

(ג) התחייבויות בגין חוזי ביטוח והוצאות רכישה נדחות:

עתודות הביטוח והתביעות התלויות הכלולים בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, וחלקם של מבטחי משנה בעתודה ובתביעות התלויות, הכלול בסעיף נכסי ביטוח משנה, והוצאות הרכישה הנדחות בביטוח כללי, חושבו בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות בביטוח כללי), התשע"ג-2013, (להלן - "תקנות חישוב עתודות").

(ד) סעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, מורכב מעתודות ביטוח ותביעות תלויות, כלהלן:

(1) הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה, (Unearned Premium Reserve), משקפת את דמי הביטוח המתייחסים לתקופת ביטוח שלאחר תאריך המאזן.

(2) עתודות ביטוח ותביעות תלויות המחושבות לפי השיטות כמפורט להלן:

2.1 תביעות תלויות וחלקם של מבטחי המשנה בהן נכללו בהתבסס על הערכות עובדי החברה שמטפלים בתביעות וכן בתוספת הפרשה עבור תביעות שאירעו אך טרם דווחו לחברה (IBNR) ככל שנדרש, בהתאם לניסיון העבר והערכת ההנהלה.

ד. חוזי ביטוח (המשך)

ביטוח כללי (המשך)

2.2 עודף הכנסות על הוצאות:

תוצאות עסקי הביטוח בענף ביטוח סיכוני סחר חוץ נזקפות בגין כל שנת חיתום על בסיס צבירה של עודף הכנסות על הוצאות. בביטוח שתקופת האשראי בו עד 365 יום, תקופת חישוב הצבירה הינה שנתיים מתחילת שנת החיתום, דהיינו העודף נזקף כרווח בשנה השלישית.

בביטוח כאמור, בו עולה תקופת האשראי על 365 יום, תקופת חישוב הצבירה הינה ארבע שנים מתחילת שנת החיתום, דהיינו העודף נזקף כרווח בשנה החמישית, הכל ובלבד שבשנה הראשונה של שנת החיתום לא תפחת העתודה מ- 50% מדמי הביטוח לשנת הדוח.

העודף מחושב, בהתאם לתקנות חישוב עתודות ולהנחיית המפקח, על בסיס ההכנסות מפרמיות בניכוי תביעות והוצאות רכישה (עד מגבלה שנקבעה על ידי המפקח כשיעור מהפרמיה), בתוספת הכנסות מהשקעות המחושבות לפי שיעור תשואה ריאלית של 3% לשנה (ללא תלות בתשואה בפועל על ההשקעות), בניכוי חלקם של מבטחי המשנה, לפי ענפי הביטוח ושנת החיתום המתאימה. העודף המצטבר עד למועד שחרורו ממועד שנת תחילת הביטוח בניכוי הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות, ובניכוי התביעות התלויות כפי שחושבו כמפורט לעיל (להלן - הצבירה), נכלל בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, והגרעון נזקף כהוצאה.

2.3 שיבובים ושרידים נרשמים על בסיס מזומן.

2.4 להערכת החברה התביעות התלויות הינן נאותות ויתרתן כוללת הפרשות מתאימות ככל שנדרש ל-IBNR.

(3) שינויים בחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי החל מיום 31 בדצמבר 2015: בחודש אוקטובר 2015, עודכנו, הוראות המדידה, הכלולות בחוזר המאוחד, לגבי חלקם של מבטחי משנה בהוצאות רכישה נדחות ובפרמיה שטרם הורווחה בענף ביטוח כללי וזאת החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015. התיקון טופל כשינוי מדיניות חשבונאית באישור המפקחת על הביטוח וכהלימה לפרקטיקה הנהוגה בענף ובשל חוסר מהותיות הסכום נזקפה השפעת השינוי כהתאמה לעודפים ליום 31 בדצמבר 2015 ללא יישום למפרע. השפעת התיקון כאמור על הדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר, 2015 הינה הקטנת סעיף עודפים בסך 1,039.

(ה) הוצאות רכישה נדחות כוללות חלק מהוצאות הנהלה וכלליות בקשר להפקת פוליסות, המתייחס לפרמיות שטרם הורווחו. הוצאות הרכישה מחושבות לפי שיעורי ההוצאות בפועל או לפי שיעורים תקינים, שנקבעו בתקנות הפיקוח, כאחוז מהפרמיה שטרם הורווחה לפי הנמוך שבהם.

ה. מכשירים פיננסיים

1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים הן נכסים פיננסיים והן התחייבויות פיננסיות. נכסים פיננסיים כוללים השקעות פיננסיות (נכסי חוב סחירים, נכסי חוב בלתי סחירים, מניות ואחרות) וכן נכסים פיננסיים אחרים כגון: פרמיות לגביה, חייבים אחרים, מזומנים ושווי מזומנים. כמו כן, מכשירים פיננסיים כוללים התחייבויות פיננסיות, כגון הלוואות ואשראי שנתקבלו ואשראי ספקים וזכאים אחרים.

ההכרה הראשונית במכשירים פיננסיים שאינם נגזרים הינה לפי שווי הוגן ולגבי מכשירים שאינם מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד בתוספת כל עלויות העסקה הישירות הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה הראשונית, מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים נמדדים כמפורט בהמשך. מכשיר פיננסי מוכר כנכס או כהתחייבות במועד קבלת התנאים החוזיים על ידי החברה (מועד העסקה).

מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרות מזומנים לשימוש מיידי ופקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

נכסים פיננסיים זמינים למכירה

נכסים פיננסיים זמינים למכירה הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים שיועדו כזמינים למכירה או שאינם מסווגים כנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד; השקעות המוחזקות לפדיון; הלוואות וחייבים. לאחר ההכרה הראשונית, נכסים פיננסיים זמינים למכירה נמדדים לפי השווי הוגן. רווחים או הפסדים כתוצאה מהתאמות שווי הוגן, למעט בגין ריבית והפרשי שער המתייחסים למכשירי חוב אשר נזקפים לרווח והפסד לסעיף רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון, מוכרים כרווח (הפסד) כולל אחר. במועד גריעת ההשקעה או במקרה של ירידת ערך, הרווח (הפסד) כולל אחר מועבר לדוח רווח והפסד.

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

מכשיר פיננסי מסווג כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד, אם הוא מוחזק למסחר או אם יועד ככזה בעת ההכרה הראשונית בו.

הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים הינן השקעות המוחזרות בתשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינן נסחרות בשוק פעיל. לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות מוצגות על פי תנאיהן לפי העלות בתוספת עלויות עסקה ישירות, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית, ובניכוי הפרשה לירידת ערך. חייבים לזמן קצר מוצגים לפי תנאיהם, בדרך כלל בערכם הנומינלי.

1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים (המשך)
2. נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן
 ערכם של נכסים והתחייבויות פיננסיות צמודי מדד, שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, משוערכים בכל תקופה בהתאם לשיעור עליית המדד בפועל.
3. החברה קבלה החלטות לייעוד הנכסים כדלקמן
 נכסים סחירים יועדו לקבוצת שווי הוגן דרך דוח רווח והפסד.
 נכסים שאינם סחירים נכסים העונים לקריטריונים של קבוצת הלוואות וחייבים, סווגו לקבוצה זו ונמדדו על פי עלות מופחתת, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית.
 קרנות השקעה שאינן סחירות סווגו כנכסים פיננסיים זמינים למכירה.
4. קביעת השווי ההוגן
 השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק פעיל נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין מכשירים פיננסיים שלהם אין שוק פעיל, השווי ההוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה. שיטות אלו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התייחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היוון תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות. השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים.
5. גריעת מכשירים פיננסיים
נכסים פיננסיים
 נכס פיננסי נגרע כאשר פקעו הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי, או החברה העבירה את הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי או נטלה על עצמה מחוייבות לשלם את תזרימי המזומנים שהתקבלו במלואם לצד השלישי, ללא עיכוב משמעותי, בנוסף העבירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס או לא העבירה ואף לא הותירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים לנכס אך העבירה את השליטה בנכס.
 כאשר החברה העבירה את זכויותיה לקבל תזרימי מזומנים מהנכס ולא העבירה ולא הותירה באופן ממשי את הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס ואף לא העבירה את השליטה על הנכס, מוכר נכס חדש בהתאם למידת המעורבות הנמשכת של החברה בנכס. מעורבות נמשכת בדרך של ערבות לנכס המועבר נמדדת לפי הנמוך מבין היתרה המקורית של הנכס בדוחות הכספיים והסכום המירבי של התמורה שהחברה עשויה להידרש לשלם בחזרה.
6. לגבי ירידת ערך נכסים פיננסיים, ראה ח' להלן.

1. רכוש קבוע1. הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת עלויות הניתנות לייחוס ישיר לרכישת הנכס. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד המתייחס, מהוונת כחלק מעלות ציוד זה.

2. פחת

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע.

שיעורי הפחת בהם נעשה שימוש בתקופה השוטפת ובתקופות ההשוואתיות הינו כדלקמן:

מחשבים ותוכנה 20%-33%

ריהוט וציוד 6%-10%

אורך החיים השימושיים, שיטת הפחת, וערך השייר נבחנים לפחות בכל סוף שנה והשינויים מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי באופן של מכאן ולהבא.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. נכסים בלתי מוחשיים

1. תוכנות

נכסי החברה כוללים מערכות מחשב המורכבות מחומרה ותוכנות. תוכנות המהוות חלק אינטגרלי מחומרה, אשר אינה יכולה לפעול ללא התוכנות המותקנות עליה, מסווגות כרכוש קבוע. לעומת זאת, רישיונות לתוכנות העומדות בפני עצמן ומוסיפות פונקציונליות נוספת לחומרה, מסווגים כנכסים בלתי מוחשיים.

2. עלויות עוקבות

עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו. כל העלויות האחרות, לרבות עלויות הקשורות למוניטין או מותגים שפותחו באופן עצמי, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

3. הפחתה

הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד על פני אומדן אורך החיים השימושי של הנכסים הבלתי מוחשיים מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

אומדן אורך החיים השימושי לתקופה הנוכחית ולתקופות השוואתיות הינו כדלקמן:

תוכנות - מופחתות בקו ישר על פני 4-6 שנים.

האומדנים בדבר שיטת הפחת ואורך החיים השימושי נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח.

ח. ירידת ערך

החברה בוחנת בכל תאריך דיווח האם קיימת ראייה אובייקטיבית לירידת ערך בגין נכס פיננסי או קבוצה של הנכסים הפיננסיים כדלקמן:

1. השקעות פיננסיות

א. נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת

ראייה אובייקטיבית לירידת ערך קיימת כאשר אירוע אחד או יותר השפיעו באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים מהנכס לאחר מועד ההכרה. ראיות לירידת ערך כוללות סימנים לכך שלחייב קשיים פיננסיים, לרבות קשיי נזילות ואי יכולת לעמוד בתשלומי קרן או ריבית. סכום ההפסד הנזקף לדוח רווח והפסד נמדד כהפרש בין יתרת הנכס בדוחות הכספיים לבין הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים (שאינם כוללים הפסדי אשראי עתידיים שטרם התהוו), המהוונים בהתאם לשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של הנכס הפיננסי (שיעור הריבית האפקטיבית שחושב בעת ההכרה הראשונית). אם הנכס הפיננסי נושא ריבית משתנה, ההיוון נעשה בהתאם לשיעור הריבית האפקטיבית הנוכחית. יתרת הנכס בדוחות הכספיים מוקטנת באמצעות רישום הפרשה. בתקופות עוקבות הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן לייחס באופן אובייקטיבי את השבת ערכו של הנכס לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד. ביטול כאמור נזקף לרווח והפסד עד לגובה ההפסד שהוכר.

החברה בוחנת ראיות לירידת ערך לגבי נכסי חוב המסווגים להלוואות וחייבים הן ברמת הנכס הבודד והן ברמה של קבוצת נכסים בעלי מאפייני סיכון אשראי דומים (בחינה קולקטיבית). ההלוואות והחייבים שהינם משמעותיים באופן פרטני נבחנים ספציפית לירידת ערך. ההלוואות והחייבים אשר בגינם לא זוהתה ירידת ערך ספציפית מקובצים יחדיו ולגביהם נבחנת קיומה של ירידת ערך קולקטיבית במטרה לאתר ירידת ערך שהתרחשה וטרם זוהתה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. ירידת ערך (המשך)

1. השקעות פיננסיות (המשך)

א. נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת (המשך)

בבחינה קולקטיבית של ירידת ערך, החברה עושה שימוש במגמות היסטוריות של ההסתברות להפרה, עיתוי קבלת החזר וסך ההפסד בפועל, בהתאם לשיקול דעת ההנהלה בדבר השאלה האם ההפסדים בפועל צפויים להיות גדולים או קטנים יותר בהשוואה להפסדים העולים מהמגמות ההיסטוריות לאור המצב הכלכלי ותנאי האשראי הקיימים.

ב. נכסים פיננסיים זמינים למכירה

הראיה לירידת ערך לגבי נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהם מכשירים הוניים, כוללת ירידה משמעותית או מתמשכת בשווי ההוגן של הנכס מתחת לעלותו וכן בחינת שינויים בסביבה הטכנולוגית, הכלכלית או המשפטית או בסביבת השוק בה פועלת החברה שהנפיקה את המכשיר. הבחינה של ירידה משמעותית או מתמשכת, תלויה בנסיבות בכל תאריך דיווח, כאשר, במסגרת הבחינה, מובאות בחשבון התנודתיות ההיסטורית בשווי ההוגן וכן קיומה של מגמה מתמשכת של ירידה בשווי ההוגן בשיעור כולל של 20% ויותר או משך זמן של ירידה בשווי ההוגן של 6 חודשים ויותר. כאשר קיימת ראיה לירידת ערך, ההפסד המצטבר שנזקף לרווח כולל אחר, נמדד כהפרש בין עלות הרכישה (בניכוי הפסדים קודמים מירידת ערך) לבין השווי ההוגן ומועבר מרווח כולל אחר להפסד מירידת ערך בדוח רווח והפסד. בתקופות עוקבות, ביטול הפסד מירידת ערך אינו נזקף לרווח והפסד אלא נזקף לרווח כולל אחר.

2. ביטוח משנה

א. ההתחייבויות של מבטחי המשנה כלפי החברה אינן משחררות אותה מהתחייבויותיה כלפי המבוטחים על פי פוליסות הביטוח.

מבטח משנה, אשר לא יעמוד בהתחייבויותיו על פי חוזי ביטוח המשנה, עלול לגרום לחברה הפסדים.

ב. החברה מבצעת הפרשה לחובות מסופקים בגין חובות מבטחי משנה שגבייתם מוטלת בספק על בסיס הערכות סיכון פרטניות ועל בסיס עומק החוב.

בנוסף, בקביעת חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבויות הביטוחיות מתחשבת החברה, בין היתר, בהערכת אפשרות הגביה ממבטחי המשנה. כמו כן, מתחשבת החברה בעת עריכת ההפרשות, בין היתר, בנכונות הצדדים להגיע להסכמי CUT OFF (ניתוק התקשרויות בדרך של פרעון סופי של החובות) במטרה לצמצם את החשיפה. ראה גם באור 1ב'.

3. פרמיה לגביה

הפרשה לחובות מסופקים בגין פרמיות לגביה מחושבת לפי אומדנים המבוססים, בין היתר, על עומק חובות בפיגור בתוספת הפרשה קולקטיבית, המשקפים את הערכת החברה לסיכונים הטמונים בהם.

4. נכסים שאינם פיננסיים

החברה בוחנת את הצורך בירידת ערך נכסים הלא פיננסיים של החברה, שאינם הוצאות רכישה נדחות, נכסים הנובעים מהטבות לעובדים ונכסי מס נדחים כאשר ישנם סימנים כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהיתרה בדוחות הכספיים אינה בת-השבה. במקרים בהם היתרה בדוחות הכספיים של הנכסים הלא פיננסיים עולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, מופחתים הנכסים לסכום בר-ההשבה שלהם. השווי בר-ההשבה הינו הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה ושווי שימוש. בהערכת שווי השימוש מהוונים תזרימי המזומנים הצפויים לפי שיעור ניכיון לפני מס המשקף את הסיכונים הספציפיים לכל נכס. בגין נכס שאינו מייצר תזרימי מזומנים עצמאיים נקבע סכום בר-השבה

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. ירידת ערך (המשך)

4. נכסים שאינם פיננסיים (המשך)

עבור היחידה מניבת המזומנים שאליה שייך הנכס. הפסדים מירידת ערך נזקפים לדוח רווח והפסד לסעיף הוצאות אחרות.

הפסד מירידת ערך של נכס, למעט מוניטין, מבוטל רק כאשר חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד בו הוכר לאחרונה ההפסד מירידת הערך. ביטול ההפסד כאמור מוגבל לנמוך מבין סכום ירידת הערך של הנכס שהוכר בעבר (בניכוי פחת או הפחתה) או סכום בר-ההשבה של הנכס. לגבי נכס הנמדד לפי העלות, ביטול הפסד כאמור נזקף לרווח או הפסד.

ט. הון מניות

עלויות המתייחסות ישירות להנפקת מניות מוצגות כהפחתה מההון.

י. הטבות לעובדים

בחברה קיימים מספר סוגי הטבות לעובדים:

1. הטבות לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר כוללות משכורות, ימי חופשה, הבראה והפקדות מעסיק לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאה עם מתן השירותים. התחייבות בגין בונוס במזומן או תוכנית להשתתפות ברווחים, מוכרת כאשר לחברה קיימת מחוייבות משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד וניתן לאמוד באופן מהימן את הסכום.

2. הטבות לאחר סיום העסקה

תכנית להפקדה מוגדרת

לחברה תוכניות להפקדה מוגדרת, בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין שלפיהן החברה משלמת באופן קבוע תשלומים מבלי שתהיה לה מחוייבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים גם אם בקרן לא הצטברו סכומים מספיקים כדי לשלם את כל הטבות לעובד המתייחסות לשירות העובד בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. הפקדות לתוכנית להפקדה מוגדרת בגין פיצויים או בגין תגמולים, מוכרות כהוצאה בעת ההפקדה לתוכנית במקביל לקבלת שירותי העבודה מהעובד ולא נדרשת הפרשה נוספת בדוחות הכספיים.

בנוסף לחברה תוכנית להטבה מוגדרת בגין תשלום פיצויים בהתאם לחוק פיצויי פיטורין. לפי החוק, זכאים עובדים לקבל פיצויים עם פיטוריהם או עם פרישתם. ההתחייבות בשל סיום העסקה נמדדת לפי שיטת שווי אקטוארי של יחידת הזכאות החזויה. החישוב האקטוארי מביא בחשבון עליות שכר עתידיות ושיעור עזיבת עובדים, וזאת על בסיס הערכה של עיתוי התשלום. הסכומים מוצגים על בסיס היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, לפי שיעורי הריבית של אגרות חוב ממשלתיות, אשר מועד פרעונן דומה לתקופת ההתחייבות המתייחסת לפיצויי הפרישה.

החברה מפקידה כספים בגין התחייבויותיה לתשלום פיצויים לחלק מעובדיה באופן שוטף בקרנות פנסיה וחברות ביטוח (להלן - נכסי התוכנית). נכסי התוכנית הם נכסים המוחזקים על ידי קרן הטבות עובד לזמן ארוך או בפוליסות ביטוח כשירות. נכסי התוכנית אינם זמינים לשימוש נושי הקבוצה, ולא ניתן לשלם ישירות לחברה.

ההתחייבות בשל הטבות לעובדים המוצגת בדוח על המצב הכספי מייצגת את הערך הנוכחי של התחייבות הטבות המוגדרת בניכוי השווי ההוגן של נכסי התוכנית.

מידות מחדש של ההתחייבות נטו נזקפות לרווח כולל אחר.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. הטבות לעובדים (המשך)

3. הטבות עובד אחרות לטווח ארוך

חלק מעובדי החברה זכאים להטבות בגין הודעה מוקדמת ומענקי הסתגלות. הטבות אלו מטופלות כהטבות אחרות לטווח ארוך מאחר שהחברה צופה כי הטבות אלו ינוצלו, ומחויבות החברה בגינן תסולק, במהלך תקופת ההעסקה ולאחר שנה מתום תקופת הדיווח השנתית בה העובדים סיפקו את השירות המתייחס.

ההתחייבות נטו של החברה בגין הטבות עובד אחרות לטווח ארוך המחושבת על בסיס הערכה אקטוארית, הינה בגין סכום ההטבה העתידית המגיעה לעובדים בגין שירותים שהוענקו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות, תוך התחשבות בשיעור עליית שכר צפויה. סכום הטבות אלו מהווה לערכו הנוכחי.

מדידות מחדש של ההתחייבות נטו נזקפות לרווח או הפסד בתקופה בה הן התהוו.

יא. הפרשות

הפרשה בהתאם ל-37 IAS מוכרת כאשר לחברה קיימת מחויבות בהווה (משפטית או משתמעת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, צפוי שיידרש שימוש במשאבים כלכליים על מנת לסלק את המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר החברה צופה שחלק או כל ההוצאה תוחזר לחברה, כגון בחוזה ביטוח, ההחזר יוכר כנכס נפרד, רק במועד בו קיימת וודאות למעשה לקבלת הנכס. ההוצאה תוכר בדוח רווח והפסד בניכוי החזר ההוצאה.

יב. הכרה בהכנסה

1. פרמיות

פרמיות נרשמות כהכנסות על בסיס דוחות תפוקה חודשיים. המבוססים בעיקר על דיווחים של המבוטחים, במקרים בהם לא התקבל דיווח מהמבוטח, מחושב דוח התפוקה על בסיס הערכה המסתמכת על הדיווחים הקודמים של המבוטחים. ההכנסות מפרמיה ברוטו ושינויים בפרמיה שטרם הורווחה בגינה, נרשמים בסעיף פרמיות שהורווחו, ברוטו.

ההכנסות שנכללו בדוחות הכספיים הינן לאחר ביטולים שנתקבלו מבעלי פוליסות, ובניכוי ביטולים והפרשות עקב אי פירעון דמי הביטוח, בכפוף להוראות כל דין.

2. עמלות

הכנסות מעמלות מביטוח משנה נזקפות בעת התהוותן.

יג. רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו, הכנסות מימון והוצאות מימון

רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו, והכנסות מימון כוללים הכנסות ריבית והפרשי הצמדה בגין נכסי חוב, הכנסות מדיבידנדים, רווחים (הפסדים) נטו ממכירת נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה, שינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ורווחים (הפסדים) ממטבע חוץ בגין נכסי חוב.

רווחים (הפסדים) ממימוש השקעות מחושבים כהפרש בין תמורת המימוש, נטו לבין העלות המקורית או העלות המופחתת ומוכרים בעת קרות אירוע המכירה. הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית. הכנסות מדיבידנדים מוכרות במועד בו מוקנית לחברה הזכות לקבלת תשלום. באם מתקבל הדיבידנד בגין מניות סחירות, מכירה החברה בהכנסות מדיבידנד ביום האקס. הוצאות מימון כוללות הוצאות ריבית והפרשי שער על פיקדונות ועל יתרות מבטחי משנה.

רווחים והפסדים מהפרשי שער ושינויים בשווי ההוגן של השקעות מדווחים בנטו.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות הנהלה וכלליות מסווגות להוצאות עקיפות ליישוב תביעות הנכללות בסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח, להוצאות הקשורות ברכישה (הנכללות בסעיף הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות) וליתרת הוצאות הנהלה וכלליות אחרות הנכללות בסעיף זה. הסיווג נערך בהתאם למודלים פנימיים של החברה המבוססים על הוצאות ישירות שנזקפו והוצאות עקיפות שהועמסו.

טו. מסים על הכנסה

הוצאת מסים על הכנסה כוללת מסים שוטפים ונדחים. הוצאת מסים על הכנסה נזקפת לדוח רווח והפסד אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון. במקרים אלו, הוצאת המסים על הכנסה נזקפת להון.

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק או נחקק למעשה לתאריך הדיווח, וכן התאמות נדרשות בקשר לחבות המס לתשלום בגין שנים קודמות.

ההכרה במסים נדחים הינה בהתאם לגישה המאזנית, בהתייחס להפרשים הזמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים.

המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן. החברה מקזזת נכסי והתחייבויות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס באותה חברה נישומה, או בחברות שונות, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבויות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים בו בזמן.

נכס מס נדחה מוכר בספרים כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל את הפרשים הזמניים. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל תאריך דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתחייבות תתממשנה, הם מופחתים.

טז. רווח למניה

החברה מציגה נתוני רווח למניה בסיסי לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה במספר הממוצע המשוקלל של המניות שהיו במחזור במשך התקופה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יז. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

1. IFRS 15 - הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

IFRS 15 (להלן - התקן) פורסם על ידי ה-IASB במאי, 2014.

התקן מחליף את IAS 18 הכנסות, IAS 11 חוזי הקמה ואת IFRIC 13 תכניות נאמנות לקוחות, IFRIC 15 הסכמים להקמת מבנים, IFRIC 18 העברות של נכסים מלקוחות ו-31 SIC הכנסות - עסקאות חליפין הכוללות שירותי פרסום.

התקן מציג מודל בן חמישה שלבים שיחול על הכנסות הנובעות מחוזים עם לקוחות. התקן ייושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2018 אימוץ מוקדם אפשרי. התקן מאפשר לבחור ביישום למפרע חלקי עם הקלות מסוימות, שלפיו התקן ייושם על חוזים קיימים החל מתקופת היישום לראשונה ואילך, ולא תידרש הצגה מחדש של מספרי ההשוואה.

להערכת החברה, לתקן לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

2. IFRS 9 - מכשירים פיננסיים

בחודש יולי 2014 ה-IASB פירסם את הנוסח המלא והסופי של IFRS 9 - מכשירים פיננסיים, המחליף את IAS 39 - מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה. IFRS 9 (להלן - התקן) מתמקד בעיקר בסיווג ובמדידה של נכסים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת IAS 39.

התקן קובע כי בעת ההכרה לראשונה כל הנכסים הפיננסיים יימדדו בשווי הוגן. בתקופות עוקבות יש למדוד מכשירי חוב בעלות מופחתת רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים:

- הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם.

- על פי התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי, החברה זכאית, במועדים מסויימים, לקבל תזרימי מזומנים המהווים אך ורק תשלומי קרן ותשלומי ריבית על יתרת קרן.

כמו כן התקן כולל מודל חדש למדידת ירידת ערך של נכסים פיננסיים.

המדידה העוקבת של כל יתר מכשירי החוב והנכסים הפיננסיים האחרים תהיה על פי שווי הוגן. התקן קובע הבחנה בין מכשירי חוב אשר ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ומכשירי חוב שימדדו בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר.

נכסים פיננסיים שהינם מכשירים הוניים יימדדו בתקופות עוקבות בשווי הוגן, וההפרשים ייזקפו לרווח והפסד או לרווח (הפסד) כולל אחר, על פי בחירת החברה לגבי כל מכשיר ומכשיר. אם מדובר במכשירים הוניים המוחזקים למטרות מסחר, חובה למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

לעניין גריעה ובנושא התחייבויות פיננסיות קובע התקן את אותן הוראות שנדרשות לפי הוראות IAS 39 לגבי גריעה ולגבי התחייבויות פיננסיות שלא נבחרה לגביהן חלופת השווי ההוגן.

לפי התקן, סכום השינוי בשווי ההוגן של ההתחייבות - שמיחס לשינויים בסיכון האשראי - ייזקף לרווח כולל אחר. כל יתר השינויים בשווי ההוגן ייזקפו לרווח או הפסד.

התקן כולל דרישות חדשות בנוגע לחשבונאות גידור.

התקן ייושם החל מהתקופות השנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2018. אימוץ מוקדם אפשרי.

יז. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

2. IFRS 9 - מכשירים פיננסיים (המשך)

בחודש ספטמבר 2016 פורסם תיקון לתקן IFRS 4 אשר מתיר לישות שמנפיקה חוזי ביטוח לאמץ את IFRS 9 עם התאמות (להלן: "The overlay approach") או לדחות את אימוץ IFRS 9 ליום 1 בינואר 2021 (להלן: "גישת הדחיה").

לצורך יישום גישת הדחיה על הישות לעמוד בקריטריונים הבאים:

1. הישות לא יישמה קודם לכן גרסה כלשהי של IFRS 9.
 2. פעילויות הישות הן באופן ניכר פעילויות הקשורות לביטוח. בהתאם לתקן, פעילויות הישות הן באופן ניכר פעילויות הקשורות לביטוח כאשר:
 - (א) הערך בספרים של התחייבויות הנובע מחוזי ביטוח, כולל רכיבי פיקדון או נגזרים משובצים אשר הופרדו מחוזי הביטוח, הוא משמעותי ביחס לסך הערך בספרים של כלל התחייבויות; וכן
 - (ב) שיעור הערך בספרים של ההתחייבויות הקשורות לביטוח ביחס לסך הערך בספרים של כלל ההתחייבויות הינו:
 - גדול מ-90% או;
 - בין 80% ל-90% כולל, וכן למבטח אין פעילות משמעותית שאיננה קשורה לביטוח.
- מבטח אשר בוחר ליישם את גישת הדחיה נדרש לתת גילוי אשר יאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים:
1. להבין כיצד הישות עומדת בקריטריונים לצורך יישום גישת הדחיה;
 2. לערוך השוואה בין מבטחים אשר מיישמים את גישת הדחיה לבין ישויות שמיישמות את IFRS 9.

להערכת החברה, לתקן לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3. תיקונים ל-7 IAS דוח על תזרימי מזומנים, בדבר גילויים נוספים לגבי התחייבויות פיננסיות

בינואר 2016 פרסם ה-IASB תיקונים ל-7 IAS דוח על תזרימי מזומנים (להלן - התיקונים) אשר דורשים מתן גילויים נוספים לגבי התחייבויות פיננסיות. התיקונים דורשים להציג את התנועה בין יתרת הפתיחה ליתרת הסגירה של התחייבויות פיננסיות, לרבות השינויים הנובעים מתזרימי מזומנים מפעילות מימון, מרכישת או איבוד שליטה במוחזקות, משינויים בשערי חליפין ומשינויים בשווי הוגן. התיקונים ייושמו החל מהתקופות השנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2017 או לאחריה. לא נדרש לכלול גילויים כאמור בהתייחס למספרי השוואה לתקופות הקודמות למועד התחילה של התיקונים. אימוץ מוקדם אפשרי.

החברה תכלול את הגילויים הנדרשים בדוחותיה הכספיים הרלוונטיים.

יח. להלן שיעורי השינוי של מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר והיורו:

שער חליפין יציג של	מדד המחירים לצרכן		שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016
	מדד בגין	מדד ידוע	
דולר ארה"ב	%	%	
יורו	%	%	
(4.8)	(0.2)	(0.3)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015
(10.1)	(1.0)	(0.9)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014
(1.2)	(0.2)	(0.1)	

החברה פועלת במגזר ביטוח כללי הכולל את ענפי ביטוח אשראי וביטוח סיכוני סחר חוץ.

בביטוח סיכוני סחר חוץ החברה מספקת ביטוח לספק בפני אי תשלום של הקונה כתוצאה מקושי כלכלי, הנחלק לשני סוגים של סיכונים: סיכונים מסחריים וסיכונים פוליטיים. בביטוח אשראי בשוק המקומי, החברה מספקת ביטוח בפני סיכונים מסחריים בלבד.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות אלפי ש"ח	ביטוח כללי	
119,875	-	119,875	פרמיות שהורווחו ברוטו
(62,875)	-	(62,875)	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
57,000	-	57,000	פרמיות שהורווחו בשייר
1,565	1,353	212	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
24,568	-	24,568	הכנסות מעמלות
638	638	-	הכנסות אחרות
83,771	1,991	81,780	סך כל ההכנסות
32,241	-	32,241	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
17,121	-	17,121	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (ראה גם באור 1ב')
15,120	-	15,120	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
19,623	-	19,623	הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
9,764	1,267	8,497	הוצאות הנהלה וכלליות
-	-	-	הוצאות אחרות
163	-	163	הוצאות מימון
44,670	1,267	43,403	סך כל ההוצאות
39,101	724	38,377	רווח לפני מסים על הכנסה
(775)	(700)	(75)	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
38,326	24	38,302	סה"כ הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות אלפי ש"ח	ביטוח כללי	
121,083	-	121,083	פרמיות שהורווחו ברוטו
(64,100)	-	(64,100)	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
56,983	-	56,983	פרמיות שהורווחו בשייר
1,722	1,762	(40)	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
25,766	-	25,766	הכנסות מעמלות
713	713	-	הכנסות אחרות
85,184	2,475	82,709	סך כל ההכנסות
58,379	-	58,379	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
59,414	-	59,414	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(1,035)	-	(1,035)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
21,677	-	21,677	הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
8,087	1,241	6,846	הוצאות הנהלה וכלליות
88	88	-	הוצאות אחרות
220	-	220	הוצאות מימון
29,037	1,329	27,708	סך כל ההוצאות
56,147	1,146	55,001	רווח לפני מסים על ההכנסה
(232)	(246)	14	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
55,915	900	55,015	סה"כ הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות אלפי ש"ח	ביטוח כללי	
119,408	-	119,408	פרמיות שהורווחו ברוטו
(62,274)	-	(62,274)	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
57,134	-	57,134	פרמיות שהורווחו בשייר
9,252	3,575	5,677	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
25,703	-	25,703	הכנסות מעמלות
769	769	-	הכנסות אחרות
92,858	4,344	88,514	סך כל ההכנסות
9,657	-	9,657	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
10,044	-	10,044	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(387)	-	(387)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
22,031	-	22,031	הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
9,187	1,684	7,503	הוצאות הנהלה וכלליות
3,977	-	3,977	הוצאות מימון
34,808	1,684	33,124	סך כל ההוצאות
58,050	2,660	55,390	רווח לפני מסים על הכנסה
(* 8)	-	(* 8)	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
58,058	2,660	55,398	סה"כ הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה

(* סווג מחדש)

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2016			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות אלפי ש"ח	ביטוח כללי	
2,422	2,422	-	נכסים
1,960	-	1,960	נכסים בלתי מוחשיים
			הוצאות רכישה נדחות
			השקעות פיננסיות אחרות:
161,550	108,764	52,786	נכסי חוב סחירים
715	715	-	נכסי חוב שאינם סחירים
3,611	85	3,526	מניות
76,438	70,394	6,044	אחרות
242,314	179,958	62,356	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
19,382	6,540	12,842	מזומנים ושווי מזומנים
72,706	-	72,706	נכסי ביטוח משנה
26,325	-	26,325	פרמיות לגבייה
8,630	3,833	4,797	נכסים אחרים
373,739	192,753	180,986	סך כל הנכסים
			התחייבויות
142,339	-	142,339	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
43,402	4,755	38,647	התחייבויות אחרות
185,741	4,755	180,986	סך כל ההתחייבויות

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2015			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות אלפי ש"ח	ביטוח כללי	
820	820	-	נכסים
2,457	-	2,457	נכסים בלתי מוחשיים
			הוצאות רכישה נדחות
			השקעות פיננסיות אחרות:
150,191	93,177	57,014	נכסי חוב סחירים
775	775	-	נכסי חוב שאינם סחירים
4,113	424	3,689	מניות
68,924	60,748	8,176	אחרות
224,003	155,124	68,879	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
22,793	8,174	14,619	מזומנים ושווי מזומנים
115,675	-	115,675	נכסי ביטוח משנה
23,626	-	23,626	פרמיות לגבייה
7,119	3,000	4,119	נכסים אחרים
396,493	167,118	229,375	סך כל הנכסים
			התחייבויות
183,419	-	183,419	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
49,463	3,507	45,956	התחייבויות אחרות
232,882	3,507	229,375	סך כל ההתחייבויות

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016			
סה"כ	ביטוח סיכוני סחר חוץ אלפי ש"ח	ביטוח אשראי ואחר	
118,379	62,600	55,779	פרמיות ברוטו
(61,956)	(31,662)	(30,294)	פרמיות ביטוח משנה
56,423	30,938	25,485	פרמיות בשייר
577	396	181	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
57,000	31,334	25,666	פרמיות שהורווחו בשייר
212	160	52	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
24,568	12,908	11,660	הכנסות מעמלות
81,780	44,402	37,378	סך כל ההכנסות
32,241	19,322	12,919	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו (ראה באור 1ב')
17,121	11,764	5,357	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (ראה באור 1ב')
15,120	7,558	7,562	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
19,623	10,372	9,251	הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
8,497	4,492	4,005	הוצאות הנהלה וכלליות
163	123	40	הוצאות מימון
43,403	22,545	20,858	סך כל ההוצאות
38,377	21,857	16,520	רווח לפני מסים על ההכנסה
(75)	(75)	-	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
38,302	21,782	16,520	סה"כ הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה
142,339	105,482	36,857	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2016
69,633	57,847	11,786	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2016

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015			
סה"כ	ביטוח סיכוני סחר חוץ אלפי ש"ח	ביטוח אשראי ואחר	
122,375	66,685	55,690	פרמיות ברוטו
(64,882)	(34,968)	(29,914)	פרמיות ביטוח משנה
57,493	31,717	25,776	פרמיות בשייר
(510)	135	(645)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
56,983	31,852	25,131	פרמיות שהורווחו בשייר
(40)	(31)	(9)	הפסדים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
25,766	14,751	11,015	הכנסות מעמלות
82,709	46,572	36,137	סך כל ההכנסות
			תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
58,379	(13,301)	71,680	ביטוח, ברוטו
			חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי
			בהתחייבויות
59,414	(3,350)	62,764	בגין חוזי ביטוח
(1,035)	(9,951)	8,916	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
21,677	12,006	9,671	בשייר
6,846	3,736	3,110	הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
220	179	41	הוצאות הנהלה וכלליות
27,708	5,970	21,738	הוצאות מימון
55,001	40,602	14,399	סך כל ההוצאות
14	14	-	רווח לפני מסים על ההכנסה
55,015	40,616	14,399	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
183,419	95,353	88,066	סה"כ הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה
			התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31
			בדצמבר, 2015
67,744	53,655	14,089	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31
			בדצמבר, 2015

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014			
סה"כ	ביטוח סיכוני סחר חוץ אלפי ש"ח	ביטוח אשראי ואחר	
117,867	66,911	50,956	פרמיות ברוטו
(61,057)	(34,714)	(26,343)	פרמיות ביטוח משנה
56,810	32,197	24,613	פרמיות בשייר
324	469	(145)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
57,134	32,666	24,468	פרמיות שהורווחו בשייר
5,677	4,891	786	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
25,703	15,606	10,097	הכנסות מעמלות
88,514	53,163	35,351	סך כל ההכנסות
9,657	(14,027)	23,684	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
10,044	(5,190)	15,234	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות
(387)	(8,837)	8,450	בגין חוזי ביטוח
22,031	12,778	9,253	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
7,503	4,280	3,223	הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
3,977	3,425	552	הוצאות הנהלה וכלליות
33,124	11,646	21,478	הוצאות מימון
55,390	41,517	13,873	סך כל ההוצאות
(* 8)	(* 8)	-	רווח לפני מסים על ההכנסה
55,398	41,525	13,873	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
			סה"כ הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה
146,772	114,860	31,912	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2014
76,971	66,581	10,390	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2014

(* סווג מחדש)

באור 4: - נכסים בלתי מוחשיים

ההרכב:

תוכנות מחשב	אלפי ש"ח	עלות
3,020		יתרה ליום 1 בינואר, 2015
706		תוספות (*)
(764)		גריעות
2,962		יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015
1,842		תוספות
4,804		יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016
		<u>הפחתה שנצברה</u>
2,647		יתרה ליום 1 בינואר, 2015
243		הפחתה שהוכרה במהלך השנה
(711)		גריעות
(37)		הפחתה בגין ירידת ערך (באור 5ב' להלן)
2,142		יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015
240		הפחתה שהוכרה במהלך השנה
2,382		יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016
		<u>ערך בספרים, נטו</u>
2,422		ביום 31 בדצמבר, 2016
820		ביום 31 בדצמבר, 2015

(* לפרטים נוספים בעניין עלויות פיתוח תוכנה ראה באור 8ב24).

באור 5: -

א. רכוש קבוע
הרכב ותנועה
שנת 2016

מחשבים	כלי רכב	ציוד וריהוט משרדי אלפי ש"ח	שיפורים במושכר	סה"כ	
12,716	-	937	-	13,653	<u>עלות</u> יתרה ליום 1 בינואר, 2016
30	314	25	2	371	תוספות במשך השנה
(3)	-	-	-	(3)	גריעות
12,743	314	962	2	14,021	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016
12,524	-	57	-	12,581	<u>פחת שנצבר</u> יתרה ליום 1 בינואר, 2016
72	26	67	-	165	תוספות במשך השנה
(3)	-	-	-	(3)	גריעות
12,593	26	124	-	12,743	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016
150	288	838	2	1,278	יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2016

שנת 2015

מחשבים	ציוד וריהוט משרדי אלפי ש"ח	שיפורים במושכר	סה"כ	
19,040	811	761	20,612	<u>עלות</u> יתרה ליום 1 בינואר, 2015
115	898	-	1,013	תוספות במשך השנה
(6,439)	(772)	(761)	(7,972)	גריעות
12,716	937	-	13,653	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015
18,710	800	752	20,262	<u>פחת שנצבר</u> יתרה ליום 1 בינואר, 2015
827	32	14	873	תוספות במשך השנה
(6,437)	(733)	(761)	(7,931)	גריעות
(576)	(42)	(5)	(623)	ביטול הפרשה לירידת ערך (ראה סעיף ב להלן)
12,524	57	-	12,581	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015
192	880	-	1,072	יתרת עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2015

ב.

הפחתה בגין ירידת ערך תכנה רכוש קבוע

הפחתה בגין ירידת ערך בסך של 660 אלפי ש"ח שנרשמה בשנת 2014, חושבה בגין הפחתת מחשבים, תוכנה וריהוט שהחברה נטשה בשנת 2015 עם המעבר לבניין החדש, ובעקבות כך, בוטלה ההפרשה לירידת ערך. ההפחתה כאמור נרשמה בסעיף הוצאות הנהלה וכלליות.

באור 6: - חייבים ויתרות חובה

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
אלפי ש"ח		
1,009	792	הוצאות מראש
6	7	ריבית לקבל
		חברות ביטוח ותווכני ביטוח: (ראה ביאור 23(1))
2,956	459	חשבונות אחרים
148	128	אחרים
<u>4,119</u>	<u>1,386</u>	סה"כ חייבים ויתרות חובה

באור 7: - פרמיות לגבייה

א. ההרכב

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
אלפי ש"ח		
24,047	26,804	פרמיות לגבייה
421	479	בניכוי הפרשה לחובות מסופקים
<u>23,626</u>	<u>26,325</u>	סה"כ פרמיות לגבייה
1,664	2,249	כולל המחאות לגבייה והוראות קבע
		באשר לתנאי הצמדה - ראה באור 23(ג).

ב. גיול

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
אלפי ש"ח		
11,544	17,024	פרמיה לגבייה שערכה לא נפגם
		ללא פיגור
		בפיגור:
10,935	8,309	מתחת ל- 90 ימים
791	736	בין 90 ל- 180 ימים
<u>23,270</u>	<u>26,069</u>	סה"כ פרמיה לגבייה שערכה לא נפגם
		פרמיה לגבייה שערכה נפגם (בניכוי הפרשה לחובות
356	256	מסופקים) (*)
<u>23,626</u>	<u>26,325</u>	סה"כ פרמיה לגבייה

(*) לחברה הפרשה לחובות מסופקים בגין כל החובות מעל 180 ימים בשיעורים משתנים.

באור 7: - פרמיות לגבייה (המשך)

ג. להלן התנועה בהפרשה לחובות מסופקים בגין הפרמיות לגבייה

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
281	421
140	58
<u>421</u>	<u>479</u>

יתרה ליום 1 בינואר
שינוי בהפרשה בתקופה
יתרה ליום 31 בדצמבר

באור 8: - פירוט השקעות פיננסיות אחרות

א. ההרכב

ליום 31 בדצמבר, 2016

סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	מוצגות בשווי
			הוגן דרך רווח והפסד
אלפי ש"ח			
161,550	-	-	161,550
715	715	-	-
3,611	-	85	3,526
76,438	-	82	76,356
<u>242,314</u>	<u>715</u>	<u>167</u>	<u>241,432</u>

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
אחרות
סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2015

סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	מוצגות בשווי
			הוגן דרך רווח והפסד
אלפי ש"ח			
150,191	-	-	150,191
775	775	-	-
4,113	-	424	3,689
68,924	-	115	68,809
<u>224,003</u>	<u>775</u>	<u>539</u>	<u>222,689</u>

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
אחרות
סה"כ

באור 8: - פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ב. נכסי חוב סחירים

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
135,665	143,874
14,526	17,676
<u>150,191</u>	<u>161,550</u>

אגרות חוב ממשלתיות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:
שיועדו בעת ההכרה לראשונה

נכסי חוב אחרים

שאינם ניתנים להמרה

מוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:
שיועדו בעת ההכרה לראשונה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ג. נכסי חוב שאינם סחירים

ההרכב

שווי הוגן		ערך בספרים	
2015	2016	2015	2016
אלפי ש"ח			
798	783	775	715

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים

להמרה

מוצגות כהלוואות וחייבים

ד. פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב

31 בדצמבר	
2015	2016
ריבית אפקטיבית	
אחוזים	

1. נכסי חוב סחירים:

בסיס הצמדה

צמוד למדד

שקלי

צמוד מט"ח

2. נכסי חוב שאינם סחירים:

בסיס הצמדה

צמוד למדד

מט"ח

0.5 0.4

0.7 1.0

1.3 2.3

6.9 7.8

7.8 7.9

באור 8 - פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ה. מניות

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
3,689	3,526
424	85
4,113	3,611
	281

סחירות
מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד שיועדו בעת ההכרה לראשונה

שאינן סחירות

זמינות למכירה

סך הכל מניות

ירידת ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד במצטבר

1. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
68,809	76,356
115	82
68,924	76,438

סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

שיועדו בעת ההכרה לראשונה

שאינן סחירות

זמינות למכירה

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

(* השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות וקרנות השקעה.)

2. השיטות וההנחות ששימשו לקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות שלהן אין שוק פעיל, השווי נקבע כדלהלן:

נכסי חוב שאינם סחירים

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי באור בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי היוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לני"ע בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

ז. השיטות וההנחות ששימשו לקביעת השווי ההוגן עבור נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ליום 31 בדצמבר		אחוזים	עבור נכסי חוב שאינם סחירים - בארץ, לפי דירוג מקומי: (* A לא מדורג
2015	2016		
6.9	7.8		
7.7	7.9		

(* המקורות לרמת הדירוג בישראל הינם חברות הדירוג "מעלות", "מדורג". נתוני חברת מדרוג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד +A.

ח. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח מכשירים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים. היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים, פרמיות לגביה, חייבים ויתרות חובה, נכסי מיסים שוטפים, תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 31 בדצמבר, 2016

סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
אלפי ש"ח				
161,550	-	-	161,550	נכסי חוב סחירים
3,611	85	-	3,526	מניות
76,438	82	-	76,356	השקעות פיננסיות אחרות
241,599	167	-	241,432	סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2015

סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
150191				
150,191	-	-	150,191	נכסי חוב סחירים
4,113	424	-	3,689	מניות
68,924	115	-	68,809	השקעות פיננסיות אחרות
223,228	539	-	222,689	סה"כ

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך) באור 8 -

ח. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

התנועה בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן לשנת 2016 והמסווגים לרמה 3:

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה

סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	
	אלפי ש"ח	
539	115	424
(270)	11	(281)
(75)	(17)	(58)
(27)	(27)	-
167	82	85
(270)	11	(281)

יתרה ליום 1 בינואר, 2016
 סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:
 ברווח והפסד
 ברווח כולל אחר
 מכירות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016
 סך רווחים (ההפסדים) לתקופה שלא מומשו
 והוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים
 נכון ליום 31 בדצמבר, 2016

התנועה בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן לשנת 2015 והמסווגים לרמה 3:

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה

סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	
	אלפי ש"ח	
550	156	394
18	18	-
(16)	(16)	-
30	-	30
(43)	(43)	-
539	115	424
18	(* 18)	(* -)

יתרה ליום 1 בינואר, 2015
 סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:
 ברווח והפסד
 ברווח כולל אחר
 רכישות
 מכירות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015
 סך רווחים לתקופה שלא מומשו
 והוכרו ברווח והפסד בגין נכסים
 המוחזקים

נכון ליום 31 בדצמבר, 2015

(* סווג מחדש)

ט. גיל השקעות בנכסי חוב פיננסיים לא סחירים

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
775	715

סך הכל נכסי חוב לא סחירים ללא פיגור

באור 9 - מזומנים ושווי מזומנים

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
12,752	14,883
10,041	4,499
22,793	19,382

מזומנים ופקדונות למכירה מיידית

פקדונות לזמן קצר

מזומנים ושווי מזומנים

המזומנים ופקדונות למכירה מיידית בתאגידים הבנקאיים נושאים ליום המאזן ריבית בשיעור של כ 0.05% (31.12.15 - ריבית בשיעור של כ 0.05%).

פקדונות לזמן קצר המופקדים בתאגידים הבנקאיים הינם לתקופות של בין שבוע לחודש. הפקדונות אשר בעיקרם פקדונות במטבע חוץ נושאים ריבית בשיעור כ- 0.5% (31.12.15 - 0.5%).

באשר לתנאי הצמדה וריבית של המזומנים ופקדונות לזמן קצר, ראה באור 23(ג).

באור 10 - הון ודרישות הון

א. הרכב הון המניות

ליום 31 בדצמבר, 2015		ליום 31 בדצמבר, 2016	
מונפק ונפרע	רשום	מונפק ונפרע	רשום
מספר המניות באלפים			
15,562	20,000	15,562	20,000

מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א

ב. זכויות הנלוות למניות

זכויות הצבעה באסיפה הכללית, זכות לדיבידנד, זכויות בפירוק החברה וזכות למינוי הדירקטורים בחברה.

ג. דיבידנד שהוכרז

הדיבידנדים הבאים הוכרזו ושולמו על ידי החברה:

לשנה שהסתיימה ביום

ליום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
-	50,000	-

3.21 ש"ח למניה רגילה

באור 10 - הון ודרישות הון (המשך)

ד. ניהול ודרישות הון

ההון הנדרש והקיים של החברה נקבע בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח) התשנ"ח-1998 על תיקוניהן (להלן- תקנות ההון) והנחיות המפקח. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה:

1. ההון הנדרש והקיים של החברה

31 בדצמבר		
2015	2016	
אלפי ש"ח		
38,715	36,212	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח
163,611	187,998	הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:
124,896	151,786	הון ראשוני בסיסי
		עודף

29,791	29,701	הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
5,256	3,664	פעילות בביטוח כללי/הון ראשוני נדרש
3,668	2,847	נכסי השקעה ונכסים אחרים
38,715	36,212	סיכונים תפעוליים
		סך כל הסכום הנדרש על פי תקנות ההון

2. Solvency II

בחודש פברואר 2017 פורסמה והועברה לועדת הכספים של הכנסת טיוטת חוזר בדבר הוראות ליישום משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II (להלן – "החוזר"). החוזר בא לכונן משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל. זאת, בהתבסס על הוראות דירקטיבה EC/2009/138, המכונה "Solvency II" (להלן – "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים – נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

בדעת המפקחת לפרסם הנחיות לעניין ניהול הון וקביעת יעד הון פנימי, לעניין סקר פערים שעל חברות הביטוח יהיה לבצע ביחס למערך ניהול הסיכונים, הבקורות והממשל התאגידי ונייר התייעצות לקידום תהליך הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון.

החוזר מבוסס על הנדבך הכמותי לפי הדירקטיבה והוראותיה הנלוות, תוך התאמה לשוק בישראל. הנדבך הכמותי ייושם בישראל החל מ-30 ביוני 2017. יחד עם זאת, חברות ביטוח תידרשנה לעמוד, בשלב זה, גם במשטר הקיים לפי תקנות ההון.

בהתאם לדירקטיבה קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפרעון של חברת ביטוח (להלן – SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפרעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.
 - רמה מינימלית של הון (להלן – MCR או "סף הון"). החוזר כולל הוראות דיווח לממונה במקרים בהם החברה אינה עומדת או חוששת שלא תעמוד ברמות ההון האמורות וכן הוראות להגשת תוכנית להבטחת עמידתה ברמות ההון האמורות.
- בהתאם לחוזר, סף ההון יהיה שווה לסכום הנדרש לפי תקנות ההון אך לא יותר מ-45% מה-SCR ולא פחות מ-25% מה-SCR.

ד. ניהול ודרישות הון (המשך)

2. Solvency II (המשך)

החוזר כולל, בין היתר, הוראות מעבר ליישום Solvency II, המבוססות על הדירקטיבה שעיקרן:

(א) עמידה בדרישות ההון (SCR):

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני, 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2021 (להלן – "תקופת הפריסה") לא יפחת מהשיעורים הבאים שיחושבו על נתוני:

שיעור מה-SCR

60%	30 ביוני 2017
65%	31 בדצמבר 2017
70%	31 בדצמבר 2018
80%	31 בדצמבר 2019 ו-30 ביוני 2020
90%	31 בדצמבר 2020 ו-30 ביוני 2021
100%	31 בדצמבר 2021

(ב) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

כחלק מההיערכות ליישום המודל, בוצעו, עפ"י הנחיית האוצר, מספר תרגילים (IQIS - סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח בהינתן תמהיל העסקים והמאזן הקיימים שלו) שמטרתם לכייל את המודל. התרגיל האחרון שבוצע התייחס ליום 31 בדצמבר 2015 (להלן IQIS5) והיה מבוסס על תקנות סופיות והנחיות טכניות ליישום שפרסמה הנציבות האירופית וכן על חוזר הנחיה לביצוע שפרסמה המפקחת בחודש אפריל 2016.

על פי תרגיל IQIS5 שביצעה החברה, המבוסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2015, ובהתחשב בהוראות המעבר כפי שנכללו בחוזר לחברה עודף משמעותי של ההון הקיים לעומת ההון הנדרש על פי משטר Solvency II. יחס ההון המוכר להון הנדרש על פי תוצאות תרגיל זה, לפני יישום הוראות המעבר עומד על 338%. יובהר כי כל הנתונים הכמותיים שנכללו בקשר עם תוצאות תרגיל IQIS בגין נתוני סוף שנת 2015 לרבות השפעת האומדן לשינויים שנכללו במסמך המעודכן כאמור לעיל לא בוקרו על ידי רואי החשבון של החברה.

תוצאת תרגיל IQIS 5 האמורה לעיל מבוססת על הנחיות IQIS 5 ואיננה מעודכנת להוראות החוזר. השונות בנושאים מסוימים מההנחיות ליישום IQIS 5. החוזר הסופי, לאחר אישורו על ידי ועדת הכספים, עשוי לכלול שינויים נוספים בחלק מסעיפיו לעומת ההנחיות ששימשו בחישוב IQIS 5.

כפוף לאמור לעיל, תוצאת תרגיל IQIS5 מהווה אינדיקציה מסוימת להשפעת משטר כושר פרעון מבוסס סולבנסי II ומשקפת בעיקר, דרישות ההון גבוהות יותר ביחס לדרישות ההון הקיימות בגין סיכונים פיננסיים וביטוחיים.

באור 10: - הון ודרישות הון (המשך)

ד. ניהול ודרישות הון (המשך)

2. Solvency II (המשך)

הסכומים לעיל אינם כוללים את השפעת פעילות החברה במהלך שנת 2016 ותוצאותיה על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות וכן השפעות אקסוגניות ושינויים רגולטוריים המשפיעים על הסביבה העסקית. יודגש כי למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

כאמור על פי הנחיית הפיקוח, בוצעו מספר תרגילים המהווים סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח שמטרתם לכייל את המודל ולהתאימו. אי לכך, ייתכן שהתוצאות בפועל יהיו שונות מתוצאות התרגילים. יחד עם זאת, וכמפורט לעיל, החברה נערכת לעמידה במשטר ההון החדש בהתאם לאינדיקציות המתקבלות מתוצאות התרגילים.

3. דיבידנד

בחודש אוגוסט 2016 פרסמה הממונה מכתב בדבר חלוקה דיבידנד על ידי חברת ביטוח (להלן - "המכתב") הבא במקום מכתב קודם מחודש דצמבר 2011. בהתאם למכתב, חברת ביטוח לא רשאית לחלק דיבידנד אלא אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש ("יחס כושר פרעון") בשיעור של 115% לפחות לפי תקנות ההון הקיימות (טרם הפחתה בגין הקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות) ויחס כושר פרעון בשיעורים הנקובים להלן לפי תרגיל הערכה הכמותי המעודכן ליישום משטר כושר פרעון חדש (IQIS5), או לפי הנחיות ליישום הנדבך הראשון במשטר כושר הפרעון החדש, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר. יחס כושר הפרעון הנדרש, לאחר ביצוע החלוקה, יהיה לפחות בשיעורים הבאים:

- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2017 – 115%.
- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2018 – 120%.
- החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס, 2019 – 130%.

תרגיל IQIS5 כמפורט בסעיף א' לעיל, משקף יחס כושר פרעון בשיעור של כ- 338% כשהוא מחושב ללא הוראות מעבר. שיעור זה גבוה מיחס כושר הפרעון הנדרש על פי המכתב כאמור.

על חברת הביטוח למסור לממונה בתוך עשרה ימי עסקים ממועד החלוקה תחזית רווח שנתית של החברה לשנתיים העוקבות למועד חלוקת הדיבידנד; תכנית שרות חוב מעודכנת של החברה שאושרה על ידי דירקטוריון החברה, וכן תכנית שרות חוב מעודכנת של חברת האחזקות המחזיקה בחברה שאושרה על ידי דירקטוריון חברת האחזקות; תכנית ניהול הון שאושרה על ידי דירקטוריון החברה; פרוטוקול הדיון בדירקטוריון החברה בו אושרה חלוקת הדיבידנד, בצרוף חומר הרקע לדיון.

באור 11: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי

א.1. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי לפי סוגים

31 בדצמבר						
2015	2016	2015	2016	2015	2016	
שייר		ביטוח משנה אלפי ש"ח		ברוטו		
3,346	2,950	4,016	3,598	7,362	6,548	ענף ביטוח סיכוני סחר חוץ
40,313	44,951	12,883	21,463	53,196	66,414	הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
9,996	9,947	24,799	22,573	34,795	32,520	עודף הכנסות על הוצאות (צבירה)
53,655	57,848	41,698	47,634	95,353	105,482	תביעות תלויות
						סך ענף ביטוח סיכוני סחר חוץ
3,454	3,274	4,643	4,142	8,097	7,416	ענף ביטוח אשראי
10,635	8,511	69,334	20,930	79,969	29,441	הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
14,089	11,785	73,977	25,072	88,066	36,857	תביעות תלויות (*)
67,744	69,633	115,675	72,706	183,419	142,339	סך ענף ביטוח אשראי
						סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי
(350)	(451)	1,528	1,368	1,178	917	הוצאות רכישה נדחות
(522)	(560)	1,801	1,603	1,279	1,043	ענף ביטוח סיכוני סחר חוץ
(872)	(1,011)	3,329	2,971	2,457	1,960	ענף ביטוח אשראי
						סך הכל הוצאות רכישה נדחות
54,005	58,299	40,170	46,266	94,175	104,565	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי בניכוי הוצאות רכישה נדחות:
14,611	12,345	72,176	23,469	86,787	35,814	ענף ביטוח סיכוני סחר חוץ
						ענף ביטוח אשראי
68,616	70,644	112,346	69,735	180,962	140,379	סה"כ התחייבויות בחוזי ביטוח כללי בניכוי הוצאות רכישה נדחות

(*) ביום 29 ביוני, 2015 פנתה מגה קמעונאות בע"מ (להלן: "מגה") לבית המשפט בבקשה לכנס אסיפת נושים ובהם ספקים, לדיון בתכנית הבראה שהציגה. בתאריך 14 ביולי, 2015 אישר בית המשפט המחוזי בלוד את תכנית הבראה של מגה לאחר שנערכו אספות נושים שבהן קבוצות נושים הצביעו על התכנית שהוצגה בפניהן על ידי מגה. בהתייחס לספקים נקבע כי 30% מהחוב של מגה קמעונאות לספקים שלהם חוב העולה על 800 אלפי ש"ח בסוף יוני 2015 ייפרס על פני תקופה של 5 שנים (שנתיים ראשונות ללא תשלום ולאחר מכן 36 תשלומים חודשיים שווים), ויתרת 70% ישולמו החל מ-31 ביולי במספר תשלומים שבועיים כתלות בימי האשראי של הספק.

על אף צעדי הבראה משמעותיים שהפעילה מגה קמעונאות בע"מ בתקופת הבראה, נקלעה הרשת לקשיים בקבלת סחורה מספקים שונים וביקשה ביום 17 בינואר 2016 מבית המשפט צו הקפאת הליכים כנגד נושיה השונים. הצו המבוקש ניתן ביום 18 בינואר 2016 ולרשת מונו מטעם בית המשפט 3 נאמנים. לאור התפתחות זאת, ובשים לב לבטוחות מסוימות שבידי החברה, וכן פעולות שננקטות על ידי נאמני הרשת לצמצום ההפסד של נושי החברה – החליטה החברה להפריש בדוחות הכספיים לסוף 2015, את הסכום אשר משקף לדעתה את הסיכון (להלן: "הסכום בסיכון") כאמור בסך ברוטו של 60 מיליוני ש"ח ובשייר בסך 4 מיליוני ש"ח. סך ההפסד שנרשם בספרי החברה כולל הפרשה לתשלום של פרמיית משנה כינון בעקבות האירוע הסתכם לסך של כ-5 מיליון ש"ח. בדוחות הכספיים לסוף 2016 עידכנה החברה את הערכתה לסכום בסיכון ל-47 מיליוני ש"ח ברוטו. הסכום בשייר וסך ההפסד שנרשם בספרי החברה נותר ללא שינוי.

ליום המאזן קיימת הפרשה לתביעות תלויות בסך ברוטו של כ-5 מיליון ש"ח ובשייר בסך 1.5 מיליוני ש"ח.

בנוסף קיימת התחייבות מותנית למבטחי משנה - לפרטים נוספים ראה באור 25.

באור 11: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

א.2. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח לפי שיטות חישוב

31 בדצמבר						
2015	2016	2015	2016	2015	2016	
שייר		ביטוח משנה		ברוטו		
אלפי ש"ח						
(6,128)	9,337	35,196	25,721	29,068	35,058	הערכת מחלקת תביעות בגין התביעות התלויות הידועות
25,259	7,621	58,937	17,782	84,196	25,403	תוספת לתביעות התלויות בגין תביעות שאירעו אך טרם דווחו (IBNR)
6,800	6,224	8,659	7,740	15,459	13,964	הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
1,500	1,500	-	-	1,500	1,500	הערכות אחרות
40,313	44,951	12,883	21,463	53,196	66,414	עודף הכנסות על הוצאות (צבירה)
<u>67,744</u>	<u>69,633</u>	<u>115,675</u>	<u>72,706</u>	<u>183,419</u>	<u>142,339</u>	סך כל ההתחייבויות הביטוח בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי

ב. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות

1. ענף ביטוח סיכוני סחר חוץ

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2015	2016	2015	2016	2015	2016	
שייר		ביטוח משנה		ברוטו		
אלפי ש"ח						
66,186	54,005	47,501	40,170	113,687	94,175	יתרה לתחילת השנה
7,372	8,789	16,297	12,614	23,669	21,403	עלות התביעות המצטברת בגין שנת חיתום שוטפת
(462)	(4,568)	(1,966)	(11,284)	(* (2,428)	(* (15,852)	שינוי באומדן עלות התביעות המצטברת בגין שנות חיתום קודמות
6,910	4,221	14,331	1,330	21,241	5,551	סך השינוי בעלות התביעות המצטברת
						תשלומים לשוב תביעות במהלך השנה:
(407)	(583)	(84)	(69)	(491)	(652)	בגין שנת חיתום שוטפת
(1,683)	(2,387)	(3,571)	(5,340)	(5,254)	(7,727)	בגין שנות חיתום קודמות
(2,090)	(2,970)	(3,655)	(5,409)	(5,745)	(8,379)	סך תשלומים
20,353	19,202	5,062	7,273	25,415	26,475	צבירה בגין שנת חיתום שוטפת
(37,921)	(21,555)	(20,921)	(6,226)	(58,842)	(27,781)	צבירה שנזקפה לרווח בגין שנת החיתום ששוחזרה
2,162	5,396	(3,743)	9,128	(1,581)	14,524	יתרת השינוי בצבירה
(15,406)	3,043	(19,602)	10,175	(35,008)	13,218	סך שינוי בצבירה
(1,595)	-	1,595	-	-	-	השפעת שינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי
<u>54,005</u>	<u>58,299</u>	<u>40,170</u>	<u>46,266</u>	<u>94,175</u>	<u>104,565</u>	יתרה לסוף השנה

(* חלק מהותי מהפער נבע כתוצאה משיפור בכלכלה העולמית אשר כתוצאה ממנו נפרעו במהלך השנה חלק מהחובות שהיו ידועים בתחילת השנה. כתוצאה מכך, הקטינה החברה הערכותיה לתביעות תלויות בגין שנים קודמות.

באור 11: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ב. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות (המשך)

2. ענף ביטוח אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2015	2016	2015	2016	2015	2016	
שייר		משנה		ברוטו		
אלפי ש"ח						
10,075	14,611	20,886	72,176	30,961	86,787	יתרה לתחילת השנה
10,934	9,618	69,647	25,142	80,581	34,760	עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח
(2,020)	(2,056)	(6,883)	(19,783)	(8,903)*	(21,839)*	שינוי בעלות התביעות המצטברות בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח
(3,982)	(4,527)	(6,538)	(13,369)	(10,520)	(17,896)	תשלומים לשוב תביעות במהלך השנה:
(2,585)	(5,159)	(4,172)	(40,394)	(6,757)	(45,553)	בגין אירועים של שנת הדוח
(6,567)	(9,686)	(10,710)	(53,763)	(17,277)	(63,449)	בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח
525	(142)	900	(303)	1,425	(445)	סך תשלומים שינוי בהפרשה לפרמיה שטרם הורווחה, נטו מהוצאות רכישה נדחות
1,664	-	(1,664)	-	-	-	השפעת שינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי
14,611	12,345	72,176	23,469	86,787	35,814	יתרה לסוף השנה

(*) חלק מהותי מהפער נבע כתוצאה מהפחתה של תביעות תלויות בגין מספר לקוחות שחל שיפור במצבם הפיננסי.

ג (1) נתונים מצטברים בדבר שנות חיתום בענף סיכוני סחר חוץ

שנת חיתום							
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
אלפי ש"ח							
86,549	90,205	95,327	90,051	66,368	65,936	60,709	פרמיות ברוטו
39,968	36,254	42,204	40,463	22,854	-	-	רווח בשייר בגין שנת החיתום מצטבר
-	-	-	-	953	25,749	18,249	עודף הכנסות על הוצאות בשייר
4,489	3,998	3,894	2,757	1,576	1,023	353	השפעת ההכנסות מהשקעות על הרווח הכולל המצטבר בגין שנת החיתום

ג (2) הרכב רווח (הפסד) כולל בשייר בענף סיכוני סחר חוץ

פעילות שלא נכללת בחישוב העתודות (2)	התאמות בגין שנות החיתום שהשתחררו בשנים הקודמות	רווח בגין שנת החיתום שהשתחררה בשנת הדוח (1)	אלפי ש"ח
סה"כ רווח כולל			
			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר:
			2016
			2015
			2014

(1) שנות החיתום שהשתחררו בשנות הדיווח 2016, 2015 ו-2014 הינן 2014, 2013 ו-2012, בהתאמה.

(2) ההפסד נובע מהשלמת הכנסות מהשקעות בשנים הפתוחות לנדרש על-פי התקנות (שיעור של 3% ריאלי שנתית).

באור 12: - מסים על הכנסה

א. חוקי המס החלים על החברה

1. כללי

החברה הינה "מוסד כספי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. המס החל על הכנסות של מוסדות כספיים מורכב ממס חברות וממס רווח.

2. חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985

על החברה חל, עד לתום שנת 2007, חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985. על-פי החוק, נמדדו התוצאות לצורכי מס כשהן מותאמות לשינויים במדד המחירים לצרכן.

בחודש פברואר 2008 התקבל בכנסת תיקון לחוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 שקבע כי תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס. החל משנת 2008, נמדדות התוצאות לצורכי מס בערכים נומינליים למעט תיאומים מסוימים בגין שינויים במדד המחירים לצרכן בתקופה שעד ליום 31 בדצמבר, 2007. התיקון לחוק כולל בין היתר את ביטול התוספת והניכוי בשל אינפלציה והניכוי הנוסף בשל פחת (לנכסים בני פחת שנרכשו לאחר שנת המס 2007) החל משנת 2008.

3. הסדרי מס ייחודים לענף הביטוח

הסכם עם שלטונות המס

בין התאחדות חברות הביטוח לבין שלטונות המס קיים הסכם (להלן - הסכם המס) המתחדש ומתעדכן מדי שנה, המסדיר סוגיות מס ייחודיות לענף בגין שנות המס עד וכולל שנת המס 2015. ההסכם מתייחס בין היתר לנושאים הבאים:

הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות - יבוצע תאום חלקי של הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות בתחום ביטוח כללי ובריאות, בגין כל שנת חיתום החל משנת 2013 עד שנת 2020. הסכום שתואם יוכר לצורכי מס על פני שלוש שנים החל מהשנה העוקבת לשנת התאום.

ההפרשה למס בדוחות הכספיים לשנת 2016 נערכה בהתאם לעקרונות ההסכם האמור לעיל.

ב. שיעורי המס החלים על ההכנסות של החברה

1. המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים ובכללם החברה, מורכב ממס חברות וממס רווח.
2. בינואר 2016 אושר החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216) (הפחתת שיעור מס חברות), התשע"ו-2016, אשר כולל הפחתת שיעור מס החברות מ-26.5% ל-25%. תחילתו של תיקון זה ביום 1.1.2016. בהתאם לתיקון האמור שיעור המס הכולל שיחול על מוסדות כספיים, ובכלל זה החברה, החל משנת 2016 יעמוד על 35.90%.
3. בחדש דצמבר 2016, אושר חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016). אשר יכנס לתוקפו ביום 1 בינואר 2017. במסגרת זאת, אושרה, בין היתר, הורדת מס חברות משיעור של 25% ל-24% החל מינואר 2017 ולשיעור של 23% החל מינואר 2018 ואילך. בהתאם לתיקון האמור שיעור המס הכולל שיחול על מוסדות כספיים, ובכלל זה החברה, בשנת 2017 יעמוד על 35.04% והחל מינואר 2018 על 34.19%.
4. בחודש נובמבר 2015 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ו-2015 אשר קבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 17% מהשכר ששולם בעד עבודה בחודש אוקטובר ואילך ומס הרווח יעמוד על 17% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2015 תחול לגבי החלק היחסי מהרווח בשנה זו. לשינוי האמור בשיעור מס הרווח, בשנת 2015, לא הייתה השפעה מהותית על הרווח הכולל של החברה.
5. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה בעקבות השינויים האמורים:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
	%		
2014	26.50	18.00	37.71
2015	26.50	17.75*	37.58**
2016	25.00	17.00	35.90
2017	24.00	17.00	35.04
2018 ואילך	23.00	17.00	34.19

(* שיעור משוקלל.
(**) לעומת שיעור מס של 37.71% ערב פרסום התיקון.

לשינוי האמור בשיעור מס הרווח אין השפעה מהותית על הרווח הכולל של החברה.

ג. שומות מס

לחברה הוצאו שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2013.

באור 12: - מסים על הכנסה (המשך)

ד. מסים על הכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
21,326	23,362	14,735
672	(2,282)	(613)
(160)	(297)	82
-	-	15
21,838	20,783	14,219

התאמת יתרות המסים הנדחים בעקבות שינוי בשיעורי המס בשנים הקודמות, אינה מהותית. מסים על הכנסה המתייחסים לסעיפי הון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
16	6	(29)
(13)	(92)	(251)
3	(86)	(280)

ה. מסים נדחים
ההרכב:

סה"כ	אחרים	רכוש קבוע	מכשירים פיננסיים	הטבות לעובדים
אלפי ש"ח				
(348)	107	120	(1,838)	1,263
2,282	52	(150)	2,335	45
(6)	-	-	(6)	-
1,928	159	(30)	491	1,308
613	15	(13)	198	413
29	-	-	29	-
(15)	(1)	1	(1)	(14)
2,555	173	(42)	717	1,707

המסים הנדחים מוצגים בדוח על המצב הכספי כדלקמן:

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
1,928	2,555

נכסי מסים נדחים

באור 12: - מסים על הכנסה (המשך)

1. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח רווח והפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על הכנסה שנזקק בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
58,050	56,147	39,101
<u>37.71%</u>	<u>37.58%</u>	<u>35.90%</u>
21,891	21,100	14,037
107	45	22
-	17	77
-	(82)	1
(160)	(297)	82
<u>21,838</u>	<u>20,783</u>	<u>14,219</u>
<u>37.62%</u>	<u>37.02%</u>	<u>36.36%</u>

באור 13: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים

הטבות לעובדים כוללות הטבות לזמן קצר, הטבות לאחר סיום העסקה, הטבות אחרות לטווח ארוך, וכן הטבות בגין פיטורין.

הטבות לאחר סיום העסקה

דיני העבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל מחייבים את החברה לשלם פיצויים לעובד בעת פיטורין או פרישה או לבצע הפקדות שוטפות בתוכניות הפקדה מוגדרת, לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין כמתואר להלן. התחייבות החברה בשל כך מטופלת כהטבה לאחר סיום העסקה. חישוב התחייבות החברה בשל הטבות לעובדים מתבצע על פי הסכם העסקה בתוקף ומבוסס על משכורת העובד ותקופת העסקתו אשר יוצרים את הזכות לקבלת הפיצויים.

ההטבות לעובדים לאחר סיום העסקה, ממומנות, בדרך כלל, על ידי הפקדות המסווגות כתוכנית להטבה מוגדרת או כתוכנית להפקדה מוגדרת כמפורט להלן:

1. תוכניות להפקדה מוגדרת

לגבי חלק מתשלומי הפיצויים, חלים תנאי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963, על-פיו הפקדותיה השוטפות של החברה בקרנות פנסיה ו/או בפוליסות בחברות ביטוח, פוטרות אותה מכל התחייבות נוספת לעובדים, בגינם הופקדו הסכומים כאמור לעיל. הפקדות אלו וכן הפקדות בגין תגמולים מהוות תוכניות להפקדה מוגדרת.

ליום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
388	389	395

הוצאות בגין תוכניות להפקדה מוגדרת

2. תוכנית להטבה מוגדרת

החלק של תשלומי הפיצויים שאינו מכוסה על ידי הפקדות בתוכניות להפקדה מוגדרת, כאמור לעיל, מטופל על ידי החברה כתוכנית להטבה מוגדרת לפיה מוכרת התחייבות בגין הטבות עובדים ובגינה החברה מפקידה סכומים בקופה מרכזית לפיצויים ובפוליסות ביטוח מתאימות.

באור 13: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

א. שינויים בהתחייבות להטבה מוגדרת ובשווי הוגן של נכסי תוכנית

שנת 2016

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016	הפקדות שהופקדו	רווח (הפסד) בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר				הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד				יתרה ליום 1 בינואר, 2016	התחייבויות להטבה מוגדרת שווי הוגן של נכסי התכנית התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו		
		סה"כ השפעה על רווח כולל אחר בתקופה	הפסד אקטוארי בגין סטיות בניסיון	רווח אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות	תשואה על נכסי תוכנית (למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית נטו)	סה"כ הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד בתקופה	תשלומים מהתוכנית	עלות שירות שוטף	הוצאות ריבית, נטו				
11,258	-	561	560	(1)	2	(675)	1,400	174	1,226	9,972			
7,680	367	(139)	-	-	(139)	(249)	148	148	-	7,553			
3,578	(367)	700	560	(1)	141	(426)	1,252	26	1,226	2,419			

באור 13: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

א. שינויים בהתחייבות להטבה מוגדרת ובשווי הוגן של נכסי תוכנית (המשך)

שנת 2015

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015	הפקדות שהופקדו	רווח (הפסד) בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר				הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד				יתרה ליום 1 בינואר, 2015	התחייבויות להטבה מוגדרת שווי הוגן של נכסי התכנית התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
		סה"כ השפעה על רווח כולל אחר בתקופה	הפסד אקטוארי בגין סטיות בניסיון	רווח אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות	תשואה על נכסי תוכנית (למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית נטו)	סה"כ הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד בתקופה	תשלומים מהתוכנית	עלות שירות שוטף	הוצאות ריבית, נטו		
9,972	-	80	233	(152)	(1)	(380)	501	162	339	9,771	
7,553	323	(166)	-	-	(166)	(209)	130	130	-	7,475	
2,419	(323)	246	233	(152)	165	(171)	371	32	339	2,296	

באור 13: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. ההנחות העיקריות בגין תוכנית להטבה מוגדרת

2015	2016	
%	%	
(0.09)	0.66	שיעור היוון *
2.0	2.0	שיעור עליית שכר צפויה **

* שיעור ההיוון בחישוב מבוסס על תשואות אג"ח ממשלתי בריבית קבועה עם משך חיים ממוצע הזהה למשך החיים הממוצע של ההתחייבות ברוטו.
 ** הנחה אקטוארית לטווח ארוך.

ג. סכומים, עיתוי ואי וודאויות של תזרימי מזומנים עתידיים

להלן שינויים אפשריים הנחשבים לסבירים לסוף תקופת הדיווח, לכל הנחה אקטוארית בהנחה שיתר ההנחות האקטואריות נותרו ללא שינוי:

השינוי
במחויבות
להטבה
מוגדרת
אלפי ש"ח

ליום 31 בדצמבר, 2016

מבחן רגישות לשינוי בשיעור עליית שכר צפויה

השינוי כתוצאה מ:
 עליית שכר של 3% (במקום 2%)
 1,129

מבחן רגישות לשינוי שיעור ההיוון של התחייבות ונכסי התכנית

השינוי כתוצאה מ:
 עליית שיעור היוון של 1%
 ירידת שיעור היוון של 1%
 (814)
 1,151

באור 14: - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
אלפי ש"ח		
5,549	5,994	עובדים והתחייבויות אחרות בשל שכר ומשכורת
789	-	הראל חברה לביטוח בע"מ
671	732	הוצאות לשלם
684	169	ספקים ונותני שירותים
3,329	2,971	הוצאות רכישה נדחות בגין ביטוח משנה (ראה באור 2(ד)(3) לעיל)
53	25	מבוטחים
18	-	אחרים
<u>11,093</u>	<u>9,891</u>	

ראה פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת באור 23(ג)(3).

באור 15: - פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר, 2016			
שייר	ביטוח משנה	ברוטו	
אלפי ש"ח			
56,423	61,956	118,379	פרמיות
577	919	1,496	בניכוי - שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה
<u>57,000</u>	<u>62,875</u>	<u>119,875</u>	סה"כ פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר, 2015			
שייר	ביטוח משנה	ברוטו	
אלפי ש"ח			
57,493	64,882	122,375	פרמיות
(510)	(782)	(1,292)	בניכוי - שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה
<u>56,983</u>	<u>64,100</u>	<u>121,083</u>	סה"כ פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר, 2014			
שייר	ביטוח משנה	ברוטו	
אלפי ש"ח			
56,810	61,057	117,867	פרמיות
324	1,217	1,541	בניכוי - שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה
<u>57,134</u>	<u>62,274</u>	<u>119,408</u>	סה"כ פרמיות שהורווחו

באור 16: - רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
אלפי ש"ח			
			<u>רווחים (הפסדים) מנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות</u>
			רווחים (הפסדים) מהשקעות פיננסיות, למעט ריבית הפרשי הצמדה הפרשי שער ודיבידנד בגין:
16	18	(270)	נכסים זמינים למכירה (א)
976	(4,540)	(4,100)	נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד (כולל הפרשי שער) (ב)
500	-	(1)	נכסים המוצגים כהלוואות וחייבים (ג)
1,492	(4,522)	(4,371)	
133	108	23	הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים שאינם בשווי הוגן דרך רווח והפסד
5,317	6,030	5,918	הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
2,174	(124)	(228)	רווח (הפסד) מהפרשי שער בגין נכסים אחרים
136	230	223	הכנסות מדיבידנד
9,252	1,722	1,565	סך הכל רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון

א. רווחים מהשקעות, נטו בגין נכסים זמינים למכירה

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
אלפי ש"ח			
16	18	11	רווחים נטו מניירות ערך שמומשו

ב. רווחים (הפסדים) מהשקעות בגין נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
אלפי ש"ח			
976	(4,540)	(4,100)	שינויים בשווי ההוגן נטו, לרבות רווח מממוש:
			בגין נכסים שיועדו בעת ההכרה הראשונית

באור 16: - רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון (המשך)

ג. רווחים (הפסדים) מהשקעות בגין נכסים המוצגים כהלוואות וחייבים

לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
500	-	(1)
-	-	-
500	-	(1)

רווחים נטו ממימוש נכסים המוצגים כהלוואות וחייבים
ירידות ערך נטו שנזקפו לרווח והפסד
סך הכל רווחים (הפסדים) מהשקעות בגין נכסים המוצגים כהלוואות ויתרות חובה

באור 17: - הכנסות מעמלות

לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
25,703	25,766	24,568

עמלת ביטוח משנה, בניכוי שינוי בהוצאות רכישה נדחות בגין ביטוח משנה

באור 18: - הכנסות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
769	713	638

משירותי מימון

באור 19: - הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
13,190	13,052	12,220
233	(333)	498
13,423	12,719	12,718
(* 66)	(* 78)	108
(* 8,542)	(* 8,880)	6,797
22,031	21,677	19,623

הוצאות רכישה:
הוצאות רכישה
שינוי בהוצאות רכישה נדחות
סה"כ הוצאות רכישה
עמלות שוטפות
הוצאות שיווק אחרות
סה"כ הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
(* סווג מחדש

באור 20: - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
אלפי ש"ח			
16,799	16,620	17,528	שכר עבודה ונלוות (א)
1,261	456	406	פחת והפחתות (ראה גם ביאור 5 ב')
6,974	6,540	6,624	אחזקת משרדים, תקשורת ומידע (ראה גם ביאור 24 ב')
2,769	2,527	1,594	שירותי מחשוב (ראה גם ביאור 24 ב')
(* 109)	(* 877)	630	שיווק ופרסום
645	552	554	ייעוץ משפטי ומקצועי
960	960	996	דמי ניהול בגין מתן שירותים (ראה ביאור 24 ב')
1,700	1,693	700	שירותי יעוץ וליווי מקצועי לרבות אי תחרות (ב)
2,743	2,772	2,609	אחרות
34,026	33,075	31,641	סה"כ (*)
			בניכוי:
3,041	2,978	2,860	סכומים שסווגו בסעיף שינוי בהתחייבויות ותשלומים בגין חוזי ביטוח
(* 21,732)	(* 21,932)	19,017	סכומים שסווגו בסעיף הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
9,187	8,087	9,764	הוצאות הנהלה וכלליות
3,950	3,708	1,999	(* הוצאות הנהלה וכלליות כוללות הוצאות בגין מיכון בסך
			(* סווג מחדש
			הוצאות המיכון כוללות הוצאות שכר, הוצאות עובדי חוץ ופחת.

(א) עלייה בהוצאות השכר נובעת בעיקר מכפילות בתשלום שכר לשני מנכ"לים, לפרטים נוספים ראה באור 1 ב' ו באור 24 ג'.

(ב) שירותי יעוץ וליווי מקצועי לרבות אי תחרות:

הסכם אי תחרות עם ביטוח חקלאי

ביום 3 ביוני 2013 נכנס לתוקף הסכם אי תחרות בין החברה לביטוח חקלאי לתקופה של 3 שנים. הוסכם כי במשך תקופת ההסכם ביטוח חקלאי לא תעסוק בפעילות המתחרה בפעילות החברה. עבור הסכם זה שלמה החברה סך של 3 מיליוני ש"ח לביטוח חקלאי.

הסכם התקשרות לייעוץ וליווי מקצועי עם ביטוח חקלאי

ביום 3 ביוני 2013 נכנס לתוקף הסכם התקשרות לייעוץ וליווי מקצועי בין החברה לבין ביטוח חקלאי לתקופה של 3 שנים. במשך תקופת ההסכם, ביטוח חקלאי תייעץ ותלווה את החברה בשימור פעילותה במגזר הקיבוצי. בתמורה לשירותי ביטוח חקלאי ע"פ הסכם זה התחייבה החברה לשלם לביטוח חקלאי, סך כולל של 2 מיליוני ש"ח. התקשרות החברה בהסכם זה אינה בלעדית ואין בהתקשרות זו כדי למנוע מהחברה לבצע כל פעולה עם צד ג' כלשהו שאינו ביטוח חקלאי.

בחודש מאי, 2016 הסתיימו ההסכמים עם ביטוח חקלאי.

באור 21: - הוצאות (הכנסות) מימון

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
אלפי ש"ח			
365	232	69	הוצאות ריבית למבטחי משנה
3,612	(12)	94	הוצאות (הכנסות) הפרשי שער בגין יתרות מבטחי משנה
3,977	220	163	סך הכל הוצאות מימון

באור 22: - רווח למניה

חישוב הרווח הבסיסי למניה ליום 31 בדצמבר, 2016 התבסס על הרווח המיוחס לבעלי המניות הרגילות בסך של 24,882 אלפי ש"ח (2015 ו-2014 - 35,364 ו-36,212 אלפי ש"ח בהתאמה) מחולק במוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור בסך של 15,562 אלפי מניות.

באור 23: - ניהול סיכונים

כללי

החברה פועלת במגזרי הפעילות העיקריים הבאים: ביטוח אשראי. פעילויות החברה חושפות אותה לסיכונים הבאים:

- סיכוני שוק;
- סיכוני נזילות;
- סיכונים ביטוחיים (סיכוני אשראי ספקים ללקוחותיהם);
- סיכוני אשראי של השקעות החברה וכן חשיפתה למבטחי משנה;
- סיכונים תפעוליים.

א. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים של החברה מכוונת להבטיח חשיפה מבוקרת לסיכונים, תוך עמידה בדרישות הרגולטוריות ושמירה על יעדיה העסקיים של החברה ועל איתנותה הפיננסית לאורך זמן.

הדירקטוריון קובע מדיניות של ניהול סיכונים בתחומים שונים כגון: מדיניות השקעות החברה, מדיניות חשיפה למבטחי משנה, מגבלות בכיסוי הביטוחי, מדיניות אבטחת מידע ועוד. דירקטוריון החברה מקבל אחת לרבעון סקירה מקיפה בכתב ממנהל הסיכונים במתכונת שמשוּבַת בהנחיות הפיקוח על הביטוח, וכן במידת הצורך עדכונים בדבר אירועים חריגים.

מנהל הסיכונים מרכז את תהליך זיכוי הסיכונים, מדידתם, גידורם וכן המלצות לשיפור ניהול הסיכונים, בהתאם למדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון. מנהל הסיכונים נעזר ביחידות תומכות הכוללות את החיתום, החשבות והייעוץ המשפטי.

הנהלת החברה עוקבת מקרוב אחר התפתחות הסיכונים הביטוחיים ובהתאם לכך, מתקבלות החלטות ניהוליות.

הסיכונים הביטוחיים מוקטנים גם על ידי בחירה ויישום של אסטרטגיות חיתום ויצירת פיזור לפי ענפים, אזורים גיאוגרפיים, סוגי הסיכון, גובה הכיסוי וכו'.

תהליך השקת מוצרים חדשים כולל זיכוי ובחינה מקיפה של הסיכונים הכרוכים במוצר וקביעת הדרכים לניהולם ולבקרה עליהם.

כמו כן, בכדי להקטין את החשיפה לסיכונים, החברה מיישמת מדיניות בדיקת תביעות קפדנית, ובחינה שוטפת של תהליכי הטיפול בתביעות.

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

כללי (המשך)

א. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

החברה נוקטת במדיניות של הגבלת החשיפה לקטסטרופות על ידי קביעת סכומי כיסוי מרביים בחוזים מסוימים וכן על ידי רכישת כיסוי ביטוח משנה מתאים. מטרת מדיניות החיתום וביטוח המשנה הינה להגביל את החשיפה לקטסטרופות להפסד מירבי שנקבע מראש בהתאם לטעמי הסיכון של החברה כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

ב. דרישות חוקיות

על גופים מוסדיים מוטלת חובה חוקית למנות מנהל סיכונים שתפקידו העיקריים הינם:

- זיהוי הסיכונים הביטוחיים והפיננסיים המהותיים לחוסנו של המבטח ולעמידה בחבותו למבטחים קיימים ועתידיים.
- כימות החשיפה והערכת ההשפעה הפוטנציאלית של הסיכונים המהותיים שזוהו לפי אמות מידה שיוגדרו על-ידי המבטח ולתקופות עתידיות שיקבעו.
- הערכת ההון העצמי הנדרש (ההון הכלכלי) מחברת הביטוח לצורך נשיאה בסיכונים המהותיים תוך התייחסות למידת המתאם בין הסיכונים השונים.

החברה מינתה מנהל סיכונים כנדרש, אשר השלים את שני התפקידים הראשונים שפורטו לעיל. התפקיד השלישי - הערכת ההון העצמי הנדרש נמצא בתהליך, כפי שהותר על ידי הפיקוח.

ג. סיכוני שוק

סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים, התחייבויות פיננסיות או התחייבויות ביטוחיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד מחירים לצרכן ובמטבע חוץ.

בשנים האחרונות נרשמה תנודתיות בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם. החברה מושפעת מתנודתיות זו בגין תיק ההשקעות הסחיר של החברה כמפורט להלן.

1. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי במשתנים אלה על הרווח (הפסד) לתקופה ועל ההכנסה הכוללת (הון). ניתוח הרגישות הינו ביחס לנכסים הפיננסיים וההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי ההשקעה בגין משתנה הסיכון הרלבנטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בריבית הינו בהנחה, שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו. כמו כן, הונח שהשינויים האמורים אינם משקפים ירידת ערך פרמננטית של נכסים המוצגים בעלות מופחתת או של נכסים זמינים למכירה ולפיכך, בניתוח הרגישות לעיל, לא נכללו בגין נכסים אלו הפסדים מירידת ערך.

מבחני הרגישות, מביאים לידי ביטוח השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות. יצוין גם כי הרגישויות אינן ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להלן אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים.

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

כללי (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

1. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2016

שיעור השינוי בשע"ח של מטבע חוץ (4)		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		השקעות במכשירים הונים (2)		שיעור הריבית (1)	
-10%	+10%	-1%	+1%	-10%	+10%	-1%	+1%
אלפי ש"ח							
(270)	270	(394)	394	(4,992)	4,992	4,142	(3,107)
רווח (הפסד)							
(270)	270	(394)	394	(4,997)	4,997	4,142	(3,107)
רווח (הפסד) כולל (הון עצמי) (3)							

ליום 31 בדצמבר, 2015

שיעור השינוי בשע"ח של מטבע חוץ (4)		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		השקעות במכשירים הונים (2)		שיעור הריבית (1)	
-10%	+10%	-1%	+1%	-10%	+10%	-1%	+1%
אלפי ש"ח							
(352)	352	(355)	355	(4,552)	4,552	2,813	(1,875)
רווח (הפסד)							
(352)	352	(355)	355	(4,559)	4,559	2,813	(1,875)
רווח (הפסד) כולל (הון עצמי) (3)							

- (1) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים עם ריבית משתנה החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. ניתוחי הרגישות מבוססים על הערך הכספי ולא על שווי כלכלי. על כן במבחני הרגישות לא נלקחו בחשבון מתוך הנכסים בעלי סיכון ריבית ישיר, נכסי חוב שאינם סחירים, המסווגים כהלוואות חייבים, מזומנים ושווי מזומנים, נכסי ביטוח משנה, התחייבות בגין חוזי ביטוח ופקדונות ויתרות מבטחי משנה. הנכסים עליהם הופעל ניתוח הרגישות מהווים 69% מתוך סך הנכסים. ניתוח הרגישות אינו כולל השפעה על ההתחייבויות הביטוחיות וזאת כיוון שבביטוח כללי ההתחייבויות אינן מהוונות.
- (2) השקעות במכשירים שאין להם תזרים קבוע, או שלחילופין, לחברה אין מידע ביחס לתזרים זה.
- (3) ניתוחי הרגישות ביחס להכנסה הכוללת מביאים לידי ביטוי גם את ההשפעה על הרווח (הפסד) לתקופה.
- (4) שיעור השינוי בשער של מטבע חוץ כולל בגין מכשירים פיננסיים שאינם פריטים כספיים.

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

2. סיכון ריבית ישיר

סיכון ריבית ישיר הינו הסיכון ששינוי בריבית השוק יגרום לשינוי בשווי ההוגן או בתזרים המזומנים הנובע מהנכס או ההתחייבות. סיכון זה מתייחס לנכסים שהסליקה שלהם נעשית במזומן. תוספת המילה "ישיר" מבליטה את העובדה ששינוי הריבית יכול להשפיע גם על סוגי נכסים אחרים אבל לא באופן ישיר, כדוגמת השפעת שינוי הריבית על שערי המניות.

להלן יוצג פירוט הנכסים וההתחייבויות לפי החשיפה לסיכוני ריבית:

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
אלפי ש"ח		
		נכסים עם סיכון ריבית ישיר:
150,191	161,550	נכסי חוב סחירים
775	715	נכסי חוב שאינם סחירים
22,793	19,382	מזומנים ושווי מזומנים
115,675	72,706	נכסי ביטוח משנה
289,434	254,353	סך כל הנכסים עם סיכון ריבית ישיר
107,059	119,386	נכסים ללא סיכון ריבית ישיר
396,493	373,739	סך כל הנכסים
		התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר:
183,419	142,339	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
2,419	3,578	אחרים
185,838	145,917	סך הכל התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר
47,044	39,824	התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר
163,611	187,998	הון
396,493	373,739	סך הכל הון והתחייבויות
163,611	187,998	סך הכל נכסים בניכוי ההתחייבויות

נכסים שאין להם סיכון ריבית ישיר כוללים: מניות, רכוש קבוע, הוצאות רכישה נדחות ורכוש אחר וכן קבוצות מאזניות של נכסים פיננסיים (פרמיות לגבייה, יתרות שוטפות של חברות ביטוח וחייבים ויתרות חובה) שמשך החיים הממוצע (מח"מ) שלהם עד חצי שנה ולפיכך סיכון הריבית בגינם נמוך יחסית.

התחייבויות שאין להן סיכון ריבית ישיר כוללות: עתודות למס, יתרות חו"ז למיניהן וכו'.

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

3. פירוט הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר, 2016

סה"כ	פריטים לא פיננסיים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו (* אלפי ש"ח)	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
2,422	2,422	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
2,555	2,555	-	-	-	נכסי מיסים נדחים
1,960	-	917	-	1,043	הוצאות רכישה נדחות
1,278	1,278	-	-	-	רכוש קבוע
72,706	-	26,310	-	46,396	נכסי ביטוח משנה
3,411	-	-	-	3,411	נכסי מסים שוטפים
1,386	792	459	-	135	חייבים ויתרות חובה
26,325	-	14,117	-	12,208	פרמיות לגבייה
					השקעות פיננסיות אחרות:
161,550	-	13,910	62,322	85,318	נכסי חוב סחירים
715	-	425	290	-	נכסי חוב שאינם סחירים
3,611	3,611	-	-	-	מניות
76,438	76,438	-	-	-	אחרות
242,314	80,049	14,335	62,612	85,318	סה"כ השקעות פיננסיות
19,382	-	12,853	-	6,529	מזומנים ושווי מזומנים
373,739	87,096	68,991	62,612	155,040	סך כל הנכסים

(* עיקר הביטוחים שמבצעת החברה נקובים בשקלים וחשיפתה לשינויים בשערי החליפין איננה מהותית. במקום בו קיימת חשיפה לשערי חליפין היא נובעת בעיקרה מחשיפה לדולר ולאירו.)

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

3. פירוט הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2016

סה"כ	פריטים לא פיננסיים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו (**) אלפי ש"ח	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
187,998	187,998	-	-	-	סך הכל הון
142,339	-	38,484	-	103,855	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
-	-	-	-	-	התחייבויות בגין מסים שוטפים
3,578	-	-	-	3,578	התחייבות בשל הטבות לעובדים, נטו
29,933	-	29,933	-	-	חברות ביטוח ותוכני ביטוח
9,891	-	1,368	-	8,523	זכאים ויתרות זכות
185,741	-	69,785	-	115,956	סך הכל התחייבויות
373,739	187,998	69,785	-	115,956	סך הכל הון והתחייבויות
-	(100,902)	(794)	62,612	39,084	סך הכל חשיפה מאזנית

(**) כנגד החשיפה במט"ח יש השקעה בתעודות סל וקרנות השקעה בשווי של כ- 4.5 מליון ש"ח המוצגת בפריטים לא פיננסיים ואחרים.

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

3. פירוט הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2015

סה"כ	פריטים לא פיננסיים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו (* אלפי ש"ח)	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
820	820	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
1,928	1,928	-	-	-	נכסי מיסים נדחים
2,457	-	1,178	-	1,279	הוצאות רכישה נדחות
1,072	1,072	-	-	-	רכוש קבוע
115,675	-	29,522	-	86,153	נכסי ביטוח משנה
4,119	1,009	2,956	-	154	חייבים ויתרות חובה
23,626	-	14,433	-	9,193	פרמיות לגבייה השקעות פיננסיות אחרות:
150,191	-	15,727	55,978	78,486	נכסי חוב סחירים
775	-	420	355	-	נכסי חוב שאינם סחירים
4,113	4,113	-	-	-	מניות
68,924	68,924	-	-	-	אחרות
224,003	73,037	16,147	56,333	78,486	סה"כ השקעות פיננסיות
22,793	-	14,669	-	8,124	מזומנים ושווי מזומנים
396,493	77,866	78,905	56,333	183,389	סך כל הנכסים

(* עיקר הביטוחים שמבצעת החברה נקובים בשקלים וחשיפתה לשינויים בשערי החליפין איננה מהותית. במקום בו קיימת חשיפה לשערי חליפין היא נובעת בעיקרה מחשיפה לדולר ולאירו.)

ג. סיכוני שוק (המשך)

3. פירוט הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2015

סה"כ	פריטים לא פיננסיים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו (**)	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
אלפי ש"ח					
163,611	163,611	-	-	-	סך הכל הון
183,419	-	42,732	-	140,687	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,586	-	-	-	1,586	התחייבויות בגין מסים נדחים
2,419	-	-	-	2,419	התחייבות בשל הטבות לעובדים, נטו
34,365	-	34,365	-	-	חברות ביטוח ותווכני ביטוח
11,093	-	1,528	-	9,565	זכאים ויתרות זכות
232,882	-	78,625	-	154,257	סך הכל התחייבויות
396,493	163,611	78,625	-	154,257	סך הכל הון והתחייבויות
-	(85,745)	280	56,333	29,132	סך הכל חשיפה מאזנית

(**) כנגד החשיפה במט"ח יש השקעה בקרנות כספיות, תעודות סל וקרנות השקעה בשווי של כ- 6 מליון ש"ח המוצגת בפריטים לא פיננסיים ואחרים.

4. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים

ליום 31 בדצמבר, 2016

סה"כ	בחול	לא סחיר	נסחרות		סה"כ	%	מסה"כ
			במדד מניות היתר	נסחרות במדד ת"א 100			
אלפי ש"ח							
886	-	-	-	-	886	24.5	תעשייה
314	-	-	-	-	314	8.7	בינוי ונדל"ן
50	-	-	-	-	50	1.4	חשמל ומים
179	-	-	-	-	179	5.0	מסחר
85	-	85	-	-	-	2.4	תחבורה ואחסנה
318	-	-	-	-	318	8.8	תקשורת ושרותי מחשב
925	-	-	-	-	925	25.6	בנקים
66	-	-	-	-	66	1.8	שירותים פיננסיים
788	-	-	-	-	788	21.8	שירותים עסקיים אחרים
3,611	-	85	-	-	3,526	100.0	סך הכל

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2015

%	סה"כ	בחו"ל	לא סחיר	נסחרות		ת"א 100	
				מניות היתר	במדד		
מסה"כ	סה"כ	בחו"ל	לא סחיר	אלפי ש"ח		ת"א 100	
21.3	875	-	-	-	-	875	תעשייה
5.9	244	-	-	-	-	244	בינוי ונדל"ן
1.8	74	-	-	-	-	74	חשמל ומים
3.5	142	-	-	-	-	142	מסחר
10	424	-	424	-	-	-	תחבורה ואחסנה
7	304	-	-	-	-	304	תקשורת ושרותי מחשב
27	1,119	-	-	-	-	1,119	בנקים
2	62	-	-	-	-	62	שירותים פיננסיים
21	869	-	-	-	-	869	שירותים עסקיים אחרים
100	4,113	-	424	-	-	3,689	סך הכל

ד. סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהחברה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה.

1. החברה חשופה לסיכונים הנובעים מאי הוודאות לגבי המועד בו תידרש החברה לשלם תביעות והטבות אחרות למבוטחים ביחס להיקף הכספים שיהיו זמינים לכך באותו מועד. 67% מתוך נכסי החברה הינם נכסים סחירים ומזומנים למימוש מיידי. יצוין, עם זאת, כי צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם.

2. על פי כללי ההשקעה, על החברה להחזיק בנכסים נזילים, כהגדרתם בכללי ההשקעה, כנגד ההון העצמי וכנגד התחייבות אחרות, בסכום שלא יפחת מ-30 אחוזים מסכום ההון העצמי המזערי הנדרש ממנה, בהתאמות המפורטות בכללי ההשקעה.

ניהול נכסים והתחייבויות

החברה מנהלת את נכסיה והתחייבויותיה בהתאם לדרישות חוק הפיקוח על תקנותיו.

הטבלאות להלן מרכזות את מועדי הפרעון המשוערים של סכומי ההתחייבויות הביטוחיות הבלתי מהוונות של החברה.

ד. סיכוני נזילות (המשך)

התחייבויות בגין חוזי ביטוח

סה"כ	ללא מועד פרעון מוגדר	אלפי ש"ח			עד שנה	
		מעל 5 שנים	מעל 3 שנים ועד 5 שנים	מעל שנה ועד 3 שנים		
142,339	66,414	1,519	6,074	20,164	48,168	ליום 31 בדצמבר, 2016
183,419	53,196	2,604	10,418	12,674	104,527	ליום 31 בדצמבר, 2015

ה. סיכונים ביטוחיים

סיכון ביטוח האשראי טמון באי יכולתם של הלקוחות של מבוטחי החברה לעמוד בתשלומים למבוטחים עבור אספקת סחורות או שירותים כפועל יוצא מחדלות פירעון, קשיים כלכליים או אירועים פוליטיים המונעים מהלקוחות במדינה פלוניא לשלם את חובם לספקים מחוץ למדינה המבוטחים על ידי החברה. הסיכון הפוליטי מתייחס לחשיפות מחוץ לישראל. הסיכון כאמור כולל, בין היתר:

סיכון הביטוח כולל, בין היתר:

- סיכוני חיתום: הסיכון לשימוש בתמחיר שגוי כתוצאה מליקויים בתהליך החיתום ומהפער בין הסיכון בעת התמחור וקביעת הפרמיה, לבין ההתרחשות בפועל כך שהפרמיות הנגבות אינן מספיקות לכיסוי תביעות עתידיות והוצאות. הפערים עשויים לנבוע משינויים מקריים בתוצאות העסקיות ומשינויים בעלות התביעה הממוצעת ואו בשכיחות התביעות כתוצאה מגורמים שונים.

- סיכוני רזרבה: הסיכון להערכה לא נכונה של התחייבויות הביטוחיות אשר עלולה לגרום לכך שהרזרבות אינן מספיקות לכיסוי כל התחייבויות והתביעות. ההערכה באשר למידת היכולת של כל אחת מהחשיפות אשר מפגרות בתשלום לספקים לעמוד בסופו של דבר בהתחייבות, מושתתת על מידע מעודכן באשר לחוסנה הפיננסי של החשיפה והניסיון שנצבר להעריך יכולת תשלום תחת המצב הפיננסי העדכני. חשיפת החברה נובעת משינויים קיצוניים במצב הכספי של כל אחת מהחשיפות שאינם משתקפים בהכרח בדוחות הכספיים של החשיפה, אשר מהווים כלי מרכזי להערכת סיכוני אי תשלום.

- סיכון קטסטרופה: חשיפה לסיכון שאירוע בודד בעל השפעה רבה (קטסטרופה) כגון אירוע פוליטי במדינה כלשהי או קריסה מסחרית של חשיפה גבוהה.

גודל ההפסד המרבי הצפוי בעסקי ביטוח סיכוני סחר חוץ כתוצאה מהחשיפה לנזק בודד גדול או הצטברות נזקים בגין אירוע פוליטי גדול במיוחד מגיע לסכום של 90 מליוני דולר ברוטו ומליון דולר בשייר עצמי.

לעניין נתונים בדבר מוצרי הביטוח השונים אשר בגינם נוצר למבטח חשיפה לסיכון ביטוחי (ראה פירוט התחייבויות ביטוחיות לפי סיכוני ביטוח בבאור 11).

עקרונות חישוב ההערכות בביטוח סיכוני סחר חוץ וביטוח אשראי

כללי

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי כוללות את המרכיבים העיקריים הבאים:

- הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
- תביעות תלויות כולל מרכיב IBNR

ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה והוצאות הרכישה הנדחות מחושבים בדרך שאינה תלויה בהנחות כל שהן ולכן אינן חשופות לסיכון הרזרבה. לעניין האופן בו מחושבות הפרשות אלה ראה באור מדיניות חשבונאית.

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

עקרונות חישוב ההערכות בביטוח סיכוני סחר חוץ וביטוח אשראי (המשך)

כללי (המשך)

חישוב התביעות התלויות של החברה נעשה בהתבסס על הערכה פרטנית לכל תביעה לפי חוות דעת שנתקבלה מעורכי דין ומומחי החברה שמטפלים בתביעות. ההערכות כוללות הפרשה מתאימה לסילוק והוצאות הטיפול אשר טרם שולמו וכן הפרשה ל IBNR לתאריך הדוחות הכספיים. כמו כן החברה כוללת הפרשות בהתייחס לפיגורים בתשלום של חשיפות החברה למבוטחים ואשר לדעת מומחי החברה הפיגור בתשלום כאמור צפוי להתבטא בתביעת ביטוח במועד מאוחר יותר. היקף הפעילות של החברה והתחום המיוחד של ביטוח סיכוני סחר חוץ וסיכוני אשראי, מאפשר ניתוח פרטני כמפורט לעיל והחברה מוצאת אותו על פי ניסיון העבר לתואם כמידת האפשר את התוצאות בפועל ועדיף על פני ניסיון להעריך התביעות התלויות על בסיס אקטוארי. מטעמים אלו קבע הפיקוח על הביטוח כי חברה מסוג בססח פטורה מהעסקת אקטואר וכן מביצוע הערכה אקטוארית לתביעות תלויות.

חלקם של מבטחי המשנה בתביעות התלויות נאמד בהתחשב בסוג ההסכם (יחסי / בלתי יחסי), והפרמיה שהועברה למבטחי משנה.

הערכת התלויות נעשתה ברמת הברוטו ורמת המשנה הינה נגזרת של ההסכמים הכלליים עם מבטח המשנה.

הערכת חלקו של מבטח המשנה בתביעות בגין חוזי עודף (EXCESS) נעשית במידת הצורך בהתאם לתביעות הגדולות בפועל.

בהערכות הפרטניות נלקח בחשבון החלק של השתתפות העצמית שתגבה מהלקוח.

ו. מידע בדבר סיכוני אשראי

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר, 2016			
סה"כ	שאינם סחירים	סחירים (*)	
אלפי ש"ח			
148,355	715	147,640	בארץ
13,910	-	13,910	בח"ל
162,265	715	161,550	סך הכל נכסי חוב

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)
1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2015			
סה"כ	שאינם סחירים אלפי ש"ח	סחירים (*)	
135,239	775	134,464	בארץ
15,727	-	15,727	בחו"ל
150,966	775	150,191	סך הכל נכסי חוב

(*) נכסי חוב סחירים מסווגים לקטגוריית שווי הוגן דרך רווח והפסד.

ראה גם באור סעיף 2 להלן, הנכסים בחלוקה לדירוגים.

2. פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים

1.א. נכסי חוב

דרוג מקומי (*)				
ליום 31 בדצמבר, 2016				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד A	AA ומעלה
אלפי ש"ח				
143,874	-	-	-	143,874
3,766	-	-	411	3,355
147,640	-	-	411	147,229
715	-	425	290	-
148,355	-	425	701	147,229

נכסי חוב בארץ
נכסי חוב סחירים :
אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות
סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ
נכסי חוב שאינם סחירים בארץ
אגרות חוב קונצרניות
סך הכל נכסי חוב בארץ

דירוג בינלאומי (*)				
ליום 31 בדצמבר, 2016				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB	A ומעלה
אלפי ש"ח				
13,910	-	-	939	12,971
13,910	-	-	939	12,971
13,910	-	-	939	12,971

נכסי חוב בחו"ל
נכסי חוב סחירים :
אגרות חוב קונצרניות
סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"ל
סך הכל נכסי חוב בחו"ל

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים (המשך)

1.א. נכסי חוב (המשך)

דרוג מקומי (*)

ליום 31 בדצמבר, 2015				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד A	AA ומעלה
אלפי ש"ח				
129,482	-	-	-	129,482
4,982	-	-	718	4,264
134,464	-	-	718	133,746
775	-	420	355	-
135,239	-	420	1,073	133,746

נכסי חוב בארץ

נכסי חוב סחירים :

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ

נכסי חוב שאינם סחירים בארץ

אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב בארץ

דירוג בינלאומי (*)

ליום 31 בדצמבר, 2015				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB	A ומעלה
אלפי ש"ח				
6,183	-	-	-	6,183
9,544	-	-	1,942	7,602
15,727	-	-	1,942	13,785
15,727	-	-	1,942	13,785

נכסי חוב בחו"ל

נכסי חוב סחירים :

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב סחירים בחו"ל

סך הכל נכסי חוב בחו"ל

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטוחחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פירוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

א.2. סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בארץ)

מידע נוסף

דירוג מקומי (*)

ליום 31 בדצמבר, 2016

סה"כ	לא מדורג	נמוך		AA ומעלה	
		מ-BBB	עד A		
אלפי ש"ח					
927	927	-	-	-	חייבים ויתרות חובה, למעט יתרות מבטחי משנה
2,555	2,555	-	-	-	נכסי מסים נדחים
75,510	75,510	-	-	-	השקעות פיננסיות אחרות
19,382		-	-	19,382	מזומנים ושווי מזומנים

דירוג מקומי (*)

ליום 31 בדצמבר, 2015

סה"כ	לא מדורג	נמוך		AA ומעלה	
		מ-BBB	עד A		
אלפי ש"ח					
1,163	1,163	-	-	-	חייבים ויתרות חובה, למעט יתרות מבטחי משנה
1,928	1,928	-	-	-	נכסי מסים נדחים
68,112	68,112	-	-	-	השקעות פיננסיות אחרות
22,793		-	-	22,793	מזומנים ושווי מזומנים

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פירוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

א.3. סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בח"ל)

דירוג בינלאומי *

ליום 31 בדצמבר, 2016

סה"כ	לא מדורג	נמוך		A ומעלה
		מ-BBB	עד A	
אלפי ש"ח				
4,539	4,539	-	-	-

השקעות פיננסיות אחרות

דירוג בינלאומי *

ליום 31 בדצמבר, 2015

סה"כ	לא מדורג	נמוך		A ומעלה
		מ-BBB	עד A	
אלפי ש"ח				
4,925	4,925	-	-	-

השקעות פיננסיות אחרות

(* כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

3. מידע נוסף בדבר סיכוני אשראי

1. קיים שוני בסולמות דרוג בין נכסי חוב בארץ לבין נכסי חוב בחו"ל. יצוין, כי בהתאם לחוזר שוק ההון 1-6-2008, בדבר פרסום סולם המרה בין סולם הדירוג הישראלי לסולם הדירוג הבינלאומי, הורה המפקח כי עד ליום 1 בינואר, 2009 על חברות הדירוג שקיבלו אישור מהממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון לפעול כחברה מדרגת בהתאם לחוזר שוק ההון 1/2004, לפרסם סולם המרה בין הדירוג המקומי לבין סולם הדירוג הבינלאומי.

2. לעניין יתרות מבטחי משנה בסך 459 אלפי ש"ח, ראה באור נכסי ביטוח משנה.

3. לעניין יתרות פרמיה לגבייה בסך 26,325 ש"ח, ראה באור 7.

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

4. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסיים סחירים ושאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2016

סיכון חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני		ענף משק
	%	סכום	
אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	
-	1.6	2,649	תעשייה
-	1.4	2,246	בינוי ונדל"ן
-	0.6	939	חשמל ומים
-	1.2	2,026	מסחר
-	1.0	1,572	תחבורה ואחסנה
-	1.6	2,563	תקשורת ושרותי מחשב
-	1.8	2,879	בנקים
-	1.4	2,341	שירותים פיננסיים
-	0.7	1,174	שירותים עסקיים אחרים
-	11.3	18,391	
-	88.7	143,874	אג"ח מדינה
-	100.0	162,265	סך הכל

ליום 31 בדצמבר, 2015

סיכון חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני		ענף משק
	%	סכום	
אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	
-	0.7	1,032	תעשייה
-	1.9	2,813	בינוי ונדל"ן
-	0.7	985	חשמל ומים
-	1.0	1,501	מסחר
-	0.3	420	תחבורה ואחסנה
-	3.2	4,881	בנקים
-	1.4	2,054	שירותים פיננסיים
-	1.0	1,615	שירותים עסקיים אחרים
-	10.2	15,301	
-	89.8	135,665	אג"ח מדינה
-	100.0	150,966	סך הכל

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

ו(1). ביטוח משנה

1. החברה מבטחת חלק מעסקיה בביטוח משנה, שרובו נעשה באמצעות מבטחי משנה בחו"ל. עם זאת, ביטוח המשנה אינו משחרר את המבטחים הישירים מחובתם כלפי מבוטחיהם על פי פוליסות הביטוח.

החברה חשופה לסיכונים הנובעים מאי וודאות לגבי יכולת מבטחי המשנה לשלם את חלקם בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (נכסי ביטוח המשנה) ואת חובותיהם בגין תביעות ששולמו. חשיפה זו מנוהלת על ידי מעקב שוטף אחר מצבו של מבטח המשנה בשוק העולמי וכן אחר קיום התחייבויותיו הכספיות.

החברה חשופה לריכוז סיכון אשראי למבטח משנה בודד, עקב מבנה שוק ביטוח המשנה והכמות המוגבלת של מבטחי משנה בעלי דירוג מספק.

בהתאם להנחיית המפקח קובע דירקטוריון החברה, אחת לשנה, מסגרות חשיפה מרביות למבטחי המשנה, עימם התקשרה ו/או תתקשר החברה, המבוססות על דירוגם הבינלאומי. חשיפות אלו מנוהלות בחברה על ידי הערכה פרטנית של כל אחד ממבטחי המשנה באופן נפרד.

כמו כן, חשיפות החברה מפוזרות בין מבטחי משנה שונים, והעיקריות שבהן הינן למבטחי משנה המדורגים בדירוגים בינ"ל גבוהים.

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

ו(1). ביטוח משנה (המשך)

2. מידע בדבר חשיפה לסיכוני אשראי של מבטחי משנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2015

חובות בפיגור	בין חצי שנה לשנה	סה"כ חשיפה (א)	סכום כתבי		נכסי ביטוח משנה	יתרת חובה (זכות) נטו (ב)	סך פרמיות למבטחי משנה לשנת 2015	דירוג	קבוצת דירוג
			אשראי שנתקבלו ממבטחי משנה	פיקדונות מבטחי משנה					
מעל שנה	שנה לשנה	חשיפה (א)	אשראי שנתקבלו ממבטחי משנה	פיקדונות מבטחי משנה	נכסי ביטוח משנה	יתרת חובה (זכות) נטו (ב)	סך פרמיות למבטחי משנה לשנת 2015	דירוג	קבוצת דירוג
באלפי ש"ח									
-	-	30,133	-	9,714	42,632	(2,785)	23,511	-AA	AA ומעלה Euler Hermes Re
-	-	15,901	-	4,922	21,740	(917)	11,888	-AA	Hannover Re
-	-	17,988	-	5,570	24,589	(1,031)	13,452	-AA	Munich Re
-	-	10,468	-	3,402	14,422	(552)	7,821		אחרים
-	-	74,490	-	23,608	103,383	(5,285)	56,672		
-	-	10,632	-	3,276	11,255	2,653	8,057		A
-	-	(856)	-	-	1,037	(1,893)	153		אחרים
-	-	84,266	-	26,884	115,675	(4,525)	64,882		סה"כ הערות

(א) סה"כ החשיפה למבטחי המשנה הינה: יתרות בחובה (זכות) נטו, נכסי ביטוח משנה, בניכוי הפיקדונות ובניכוי סכום כתבי האשראי שנתקבלו ממבטחי המשנה כערבות להתחייבויותיהם ובתוספת (בניכוי) היתרות בחובה (בזכות) נטו.

(ב) הדירוג נקבע בעיקרו לפי חברת הדירוג S&P.

(ג) לא קיימים מבטחי משנה נוספים על אלו אשר פורטו לעיל אשר החשיפה בגינם עולה על 10% מהחשיפה הכוללת של מבטחי משנה או שהפרמיה בגינם עולה על 10% מסך הפרמיות לביטוח משנה.

באור 23: - ניהול סיכונים (המשך)

ז. סיכונים גיאוגרפיים

ליום 31 בדצמבר, 2016

סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות (*)	קרנות נאמנות	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
באלפי ש"ח							
29,556	11,116	-	9,761	669	8,010	-	ארה"ב
221,121	6,529	7,068	56,257	2,721	4,672	143,874	ישראל
11,019	1,819	-	3,270	221	5,709	-	אחר
<u>261,696</u>	<u>19,464</u>	<u>7,068</u>	<u>69,288</u>	<u>3,611</u>	<u>18,391</u>	<u>143,874</u>	סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2015

סה"כ חשיפה מאזנית	השקעות אחרות (*)	קרנות נאמנות	תעודות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
באלפי ש"ח							
15,691	2,258	-	6,758	530	6,145	-	ארה"ב
219,260	19,434	3,340	52,911	3,481	5,748	134,346	ישראל
11,846	1,218	-	5,799	102	3,408	1,319	אחר
<u>246,797</u>	<u>22,910</u>	<u>3,340</u>	<u>65,468</u>	<u>4,113</u>	<u>15,301</u>	<u>135,665</u>	סה"כ

(*) השקעות אחרות כוללות מזומנים והשקעות פיננסיות אחרות שלא נכללו בטורים האחרים.

באור 24 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר, 2016

בעלי עניין וצדדים קשורים אחרים	אלפי ש"ח
11,666	זכאים ויתרות זכות - חברות ביטוח ותווכני ביטוח
80	הראל חברה לביטוח בע"מ
13	הראל פיננסיים ניהול השקעות

ליום 31 בדצמבר, 2015

בעלי עניין וצדדים קשורים אחרים	אלפי ש"ח
2,785	זכאים ויתרות זכות - חברות ביטוח ותווכני ביטוח
789	הראל חברה לביטוח בע"מ

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

הכנסות (הוצאות) :

בעלי עניין וצדדים קשורים אחרים			בדבר תנאים ראה סעיף	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2014	2015	2016		
אלפי ש"ח				
380	-	-		פרמיות ברוטו מצד קשור
170	171	156		הכנסות בגין שירותי מידע
(21,344)	(23,511)	(24,776)	2	פרמיות ביטוח משנה
(148)	(163)	(151)	3	הוצאות ביטוח
(2,419)	(2,264)	(2,260)		הוצאות רכישת מידע
(96)	(137)	(143)	4	דמי ניהול תיק השקעות
(960)	(960)	(996)	5	דמי ניהול בגין מתן שירותים
-	(289)	(2,102)	6	שכירות ואחזקה
-	(158)	(500)	7	שירותי מיחשוב
-	(500)		7	השקעה חד פעמית ברכוש אחר (איחוד והטמעת מערך המחשוב)
-	-	(696)	8	עלויות פיתוח תוכנה

באור 24: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

1. תנאי העסקאות עם צדדים קשורים:
חלק מפעילותה הכספית והביטוחית של החברה נעשה עם צדדים קשורים ובעלי עניין במהלך העסקים הרגיל ובמחירי שוק. יתרות שטרם נפרעו לתום השנה אינן מובטחות, אינן נושאות ריבית ויישובן יעשה במזומן.
2. התנאים המסחריים של הסכמי המשנה אשר נקבעים עם מבטח המשנה המוביל שאיננו צד קשור.
3. פוליסות הביטוח (ביטוח דירקטורים ואחרים) הופקו על ידי צדדים קשורים במחירי שוק.
4. פעילות ההשקעה מנוהלת על ידי צדדים קשורים בתמורה שהינה בתנאי שוק.
5. ביום 3 ביוני 2013 נכנס לתוקף הסכם למתן שירותים בין החברה להראל חברה לביטוח בע"מ (להלן- הראל ביטוח). במסגרת ההסכם הראל ביטוח התחייבה לספק שירותי אדמיניסטרציה ושירותי ייעוץ לחברה כפי שיוסכם בין הצדדים מעת לעת. שירותים אלו יכללו, בין היתר, את התחומים הבאים: רגולציה, מזכירות חברה, יעוץ משפטי שירותי back office וכו'. ההסכם הינו לתקופה של 5 שנים אולם כל צד רשאי להביא לסימו בהודעה מוקדמת בכתב של 90 ימים מראש. בשנת 2016 אושרה תוספת להסכם זה כך שיכלול גם שירותי לוגיסטיקה (הכוללים בעיקר שירותים כגון: דואר, טיפול ברכבים, ליסינג וטלפוניה) ושירותי ניהול סיכונים. עבור שירותים אלו התחייבה החברה לשלם להראל ביטוח סך של 92,000 ש"ח לחודש.
6. ביום 15 לדצמבר 2015 נחתם הסכם שכירות בין החברה להראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הראל"). במסגרת ההסכם שכרה החברה משרדים בקומה ה-14 בבניין בית הקריסטל בשטח של 1,134 מ"ר ברוטו. תחילת תקופת השכירות הינה 10 לספטמבר 2015 ולמשך 10 שנים עם אופציה להארכה לתקופת שכירות נוספת עד ליום 9 לספטמבר 2035. בגין תקופת השכירות תשלם החברה להראל סך חודשי של 93 ש"ח למ"ר בתוספת מע"מ וזאת החל מ- 90 ימים לאחר מסירת החזקה במושכר. בנוסף תשלום החברה להראל תשלום חודשי עבור חניה 1,200 ש"ח בגין חניות קבועות ו 800 ש"ח בגין חניות צפות, דמי ניהול, ניקיון וחשמל. לצורך הבטחת תשלום דמי השכירות ובהתאם לתנאי ההסכם העבירה החברה להראל שטר חוב בסך של 900,000 ש"ח.
7. ביום 15 לדצמבר 2015 נחתם הסכם למשך 10 שנים בין החברה להראל המשמר מחשבים (להלן: "הראל המשמר"). במסגרת ההסכם הראל המשמר התחייבה ליתן לחברה שירותי מחשוב הדרושים לפעילותה. תמורת שירותים אלה תשלם החברה להראל המשמר סך שנתי כדלקמן: 210,000 ש"ח בגין שירותי תשתיות, 71,447 ש"ח בגין מרכז שירות וטכנאים, 63,839 ש"ח בגין שירותי אבטחת מידע ורגולציה ו 15,400 \$ בגין רכש ותחזוקה שנתית של מערכת החומרה הסטנדרטית לכל הסכומים המצויינים יתווסף מע"מ כחוק. תשלום הסכומים המצויינים לעיל יעשה בארבעה תשלומים רבעוניים שווים. בנוסף, במסגרת הסכם זה התחייבה החברה לשלם סכום חד פעמי בסך של 427,000 ש"ח בתוספת מע"מ בגין איחוד הטמעת מערך המחשוב והמידע בתוך מערך המחשוב הקיים.
8. ביום 18.11.2015 אושרה בדירקטוריון החברה התקשרות עם Euler Hermes לצורך רכישת והטמעת מערכת חיתום וניהול מידע (IRP) המערכת החדשה צפויה ליתן לחברה יתרון בתחום ניהול הסיכונים, המידע והשירות הסופי ללקוח. עלות המערכת צפויה לעמוד על סך של כ- 550,000 אירו בתוספת סך של כ 55,000 אירו שנתי בגין תפעול המערכת.
9. ביום 30 באוגוסט, 2012 זכתה ידידים הסדרים פנסיוניים בע"מ, חברה בת מקבוצת הראל השקעות בהליך תחרותי לניהול ההסדרים הפנסיוניים של עובדי החברה, הליך שנוהל באמצעות יועץ חיצוני.

באור 24: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

10. שיפוי וביטוח דירקטורים ונושאי משרה : תקנון החברה מאשר שיפוי וביטוח של דירקטורים ונושאי משרה על-פי דין. בהתאם לכך, החברה מבוטחת בפוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה ודירקטורים.

לשנה שהסתיימה ביום

31 בדצמבר

2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
102	98	90

הוצאות ביטוח דירקטורים ונושאי משרה

ג. תגמולים והטבות למנכ"ל וליו"ר הדירקטוריון

לשנה שהסתיימה ביום

31 בדצמבר

2014		2015		2016	
סכום	מס' אנשים	סכום	מס' אנשים	סכום	מס' אנשים
אלפי ש"ח		אלפי ש"ח		אלפי ש"ח	
3,109	2	3,061	2	3,440	3
503	2	179	2	914	3

הטבות לזמן קצר (*)

הטבות לאחר העסקה (**)

(*) לעניין תחלופת המנכ"לים בשנת הדוח ראה ביאור 1(ב) לעיל.

(**) בשנת הדוח נכללה הוצאה חד פעמית בסך 0.7 מליון ש"ח הנובעת מהשלמת מרכיב הפיצויים והפרשות נוספות בתום תקופת ההעסקה. בשנת 2014 נכללת הוצאה חד פעמית בסך של כ 0.4 מיליון ש"ח הנובעת מהשלמת מרכיב הפיצויים בתום תקופת ההעסקה לשיעור של 125%.

ד. תגמולים והטבות לצדדים קשורים ולבעלי עניין אחרים

לשנה שהסתיימה ביום

31 בדצמבר

2014		2015		2016	
סכום	מס' אנשים	סכום	מס' אנשים	סכום	מס' אנשים
אלפי ש"ח		אלפי ש"ח		אלפי ש"ח	
239	4	275	5 (*)	270	5

שכר דירקטורים

באור 25: - התחייבות מותנית למבטחי משנה

ליום המאזן קיימת התחייבות על סך כ 27 מ' ש"ח למבטחי משנה המותנית בגביית שיבוב מכח תשלום התביעה בגין הקונה מגה.

התביעה בגין קונה זה כוסתה ברובה על ידי מבטחי המשנה, וכל סכום שיתקבל בעתיד כשיבוב בגין מגה יועבר גם הוא למבטחי המשנה.

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרותא. נכסי חוב סחירים

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר, 2015		ליום 31 בדצמבר, 2016	
עלות מופחתת	הערך בספרים	עלות מופחתת	הערך בספרים
אלפי ש"ח			
134,615	135,665	143,446	143,874
14,144	14,526	17,645	17,676
148,759	150,191	161,091	161,550

אגרות חוב ממשלתיותמוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:
שיועדו בעת ההכרה לראשונהנכסי חוב אחריםשאינם ניתנים להמרה

מוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:

שיועדו בעת ההכרה לראשונה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ב. מניות

ליום 31 בדצמבר, 2015		ליום 31 בדצמבר, 2016	
עלות	הערך בספרים	עלות	הערך בספרים
אלפי ש"ח			
4,046	3,689	3,917	3,526
367	424	367	85
4,413	4,113	4,284	3,611
-	-	-	281

סחירותמוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד
שיועדו בעת ההכרה לראשונהשאינן סחירות

זמינות למכירה

סך הכל מניות

ירידת ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד במצטבר

ג. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר, 2015		ליום 31 בדצמבר, 2016	
עלות	הערך בספרים	עלות	הערך בספרים
אלפי ש"ח			
67,979	68,809	73,741	76,356
115	115	82	82
68,094	68,924	73,823	76,438
	21		15

סחירותמוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד
שיועדו בעת ההכרה לראשונהשאינן סחירות

זמינות למכירה

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פרק 4

פרטים נוספים על החברה

פרטים נוספים על החברה

שם החברה	:	בססח - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ
מספר חברה ברשם	:	52-004402-5
כתובת	:	רחוב החילוון 12, רמת גן 5252276
טלפון	:	03-7972444
פקס	:	03-7962455
תאריך המאזן	:	31 בדצמבר 2016
תאריך הדוח	:	16 במרץ 2017

תקנה 11: רשימת השקעות בחברות בנות ובחברות קשורות

אין.

תקנה 12: שינויים בהשקעות בחברות בנות ובחברות קשורות

אין.

תקנה 13: הכנסות של חברות בנות וחברות קשורות והכנסות התאגיד מהן

אין.

תקנה 14: רשימת קבוצות של יתרות הלוואות שניתנו לתאריך המאזן, אם מתן הלוואות היה אחד מעיסוקיו העיקריים של התאגיד

מתן הלוואות אינו מעיסוקיו העיקריים של התאגיד.

תקנה 20: מסחר בבורסה - ני"ע שנרשמו למסחר - מועדי וסיבות הפסקת מסחר

בשנת הדיווח לא נרשמו למסחר ניירות ערך שהנפיקה החברה ולא לא חלה הפסקת מסחר בבורסה.

תקנה 21: תגמולים לבעלי עניין לנושאי משרה בכירה

להלן פירוט התגמולים שניתנו בשנת הדיווח לחמשת בעלי התגמולים הגבוהים ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה בחברה, שעיקר תפקידם הינו כהונה כנושאי משרה בחברה (באלפי ש"ח):

שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון התאגיד	סה"כ עלות העסקה (1)	אחר (2)	סה"כ
דוד בלומברג	יו"ר הדירקטוריון	חלקית	0%	861	12	873
חגית ציטיאט לוי	מנכ"ל	מלאה	0%	1,521	671	2,192
אורי רובינוביץ	משנה למנכ"ל	מלאה	0%	1,051	422	1,473
דוד מילגרום	מנכ"ל לשעבר	מלאה	0%	1,637	(348)	1,289
עופר רש	סמנכ"ל מערכות מידע ותפעול	מלאה	0%	726	59	785

הערות:

- עלות השכר כוללת את השכר הבסיסי ואת המענק השנתי תלוי הביצועים בהתאם למדיניות תגמול נושאי משרה.
- הסכום כולל הפרשות בגין פיצויים פיטורים. תנאי העסקתם של חמשת מקבלי השכר הגבוה בחברה המתוארים לעיל נקבעו בהסכמי העסקה אישיים שנחתמו עימם. הסכמי העסקה האמורים מגדירים את משכורת הבסיס, וכן כוללים תנאים סוציאליים ופנסיוניים כמקובל לנושאי משרה בכירים, לרבות הפרשות לביטוח פנסיוני למרכיב הפיצויים והתגמולים, ועוד. התאמות להגדלת מרכיב הפיצויים בתום תקופת העסקה לנושאי המשרה הבכירים מותנית בהשלמת 3 שנות עבודה החל מיום האישור כתנאי לזכאות. כמו כן, כל נושאי המשרה האמורים (למעט יו"ר החברה) זכאים לרכב אשר החברה מעמידה לרשותם.

ההסכמים כוללים הוראות בדבר תקופת הודעה מוקדמת בסיום העסקה, כמקובל לעובדים במעמד.

מדיניות תגמול לנושאי משרה בחברה:

ביום 22 במרץ 2016 אישר הדירקטוריון מדיניות תגמול מעודכנת לנושאי משרה ולבעלי תפקיד מרכזי בחברה.

מדיניות התגמול מבוססת על חוזר המפקח על שוק ההון, ביטוח וחשכון במשרד האוצר ("המפקח"), מיום 10 באפריל 2014 שעניינו מדיניות תגמול בגופים מוסדיים ("החוזר") וכן על חוזר המפקח "מדיניות גמול בגופים מוסדיים- תיקון" אשר פורסם ביום 7 באוקטובר 2015.

קביעת מדיניות התגמול נערכה בהתחשב, בין היתר, במטרות החברה, האסטרטגיה ומדיניות ניהול הסיכונים, וכן בתנאי העסקה והמענקים שהיו נהוגים בחברה לנושאי המשרה בשנים קודמות, רמות שכר ותגמול המקובלות בתאגידי ביטוח ופיננסים בישראל, וכן על בסיס שיקולים ארגוניים ופערי השכר הרצויים. הסדרי תגמול הם בין הכלים העומדים לרשותה של החברה לשם השגת מטרותיה, שימור הון אנושי וגיוס כוח אדם איכותי. מטרה מרכזית של מדיניות התגמול להלן הינה מניעת תמריצים שיעודדו נטילת סיכונים שאינם עקביים עם היעדים ארוכי הטווח של החברה ועם מדיניות ניהול הסיכונים של החברה. לאור זאת כוללת מדיניות התגמול להלן מספר הוראות שנועדו להשיג מטרה זו, ובכללן: (א) מגבלה על המענק המשתנה המקסימאלי, הן באופן אבסולוטי והן ביחס לתגמול הקבוע, וזאת על מנת למנוע נטילת סיכונים שחורגים מתיאבון הסיכון של החברה; (ב) מדידה רב שנתית, כאשר לשנה השוטפת משקל של 50% בלבד; (ג) אחד מתנאי הסף לתשלום מענקים שנתיים הינו עמידה של החברה בדרישות ההון הרגולטורי החלות עליה; אם בהתאם לדוח של מנהל הסיכונים שיימסר לוועדת התגמול בטרם אישור תשלום מענקים, החברה חרגה ממדיניות ניהול הסיכונים שקבע הדירקטוריון, תשקול הוועדה לבצע הפחתה של סכומי המענקים.

העדכונים העיקריים למדיניות התגמול הינם: (א) הוספת התייחסות לתגמול לדירקטור ולי"ר הדירקטוריון, שאינו מאפשר תגמול משתנה, כולל לתקופות המעבר הקבועות בחוזר; (ב) הוספת התייחסות ליחס ההכפלה הראוי לשכר יו"ר הדירקטוריון, ביחס לשכר דח"צ; (ג) הוספת התייחסות לשכר דירקטור, שיהיה בהתאם לתקנות הגמול לדירקטורים, בהתאם לקבוע בהוראות החוזר המתוקן; (ד) הוספת סעיפים המאפשרים לחברה לתבוע השבה של סכומים מתוך התגמול המשתנה ששולם לבעל תפקיד מרכזי, במקרים חריגים הכלולים בחוזר המתוקן; (ה) הוספת התייחסות לחוזר המתוקן בסעיפים המחייבים גוף מוסדי לשאת בהוצאותיו עבור העסקת נושאי משרה ודירקטורים בו;

ביום 21 בדצמבר 2016 אישרו ועדת התגמול ודירקטוריון החברה מספר עדכונים למדיניות התגמול של החברה ובין היתר נקבע כי במסגרת יישום הוראות חוק תגמול נושאי משרה במוסדות פיננסים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג) תשע"ו - 2016 ("חוק תגמול נושאי משרה"), אשר פורסם ברשומות בחודש אפריל 2016, הוחלט על ידי ועדת התגמול ודירקטוריון החברה, כי לא ישולם לנושא משרה בחברה תגמול שההוצאה החזויה בגינו צפויה לעלות על 2.5 מיליון ש"ח בשנה.

ביום 16 במרץ 2017 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שקודם לכן התקבל אישור ועדת התגמול, מספר עדכונים נוספים למדיניות התגמול ובכללם במדד הסיכון ובסרגלי הפרמטרים הכמותיים והמענקים הנורמטיביים של בעלי תפקידים מרכזיים בחברה.

באתר האינטרנט של החברה מפורסם מידע בנושא, בכתובת הבאה:

<http://www.icic.co.il/divuhey.asp>

גמול לדירקטורים (למעט יו"ר הדירקטוריון):

בשנת 2016 גמול לדירקטורים (למעט יו"ר הדירקטוריון) הינו בסך 270 אלפי ש"ח.

תקנה 21א - השליטה בתאגיד

נכון למועד הדוח, בעלי השליטה בחברה הינם: הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ ו-Euler Hermes, כל אחד מבעלי המניות כאמור מחזיק 50% מהון המניות המונפק של החברה.

תקנה 22: עסקאות עם בעל שליטה

<u>אלפי ש"ח</u>	
156	הכנסות בגין שירותי מידע מחברה קשורה ל- Euler Hermes
23,913 *	פרמיות ביטוח משנה לחברת Euler Hermes Re
151	הוצאות ביטוח בהראל חברה לביטוח
2,260	הוצאות רכישת מידע מחברות קשורות ל- Euler Hermes France
143	דמי ניהול לחברה קשורה לבעלי המניות בגין ניהול תיק השקעות
996	דמי ניהול להראל חברה לביטוח בע"מ בגין קבלת שירותים
2,102	דמי שכירות ואחזקה להראל חברה לביטוח בע"מ
500	שרותי מחשוב מהראל המשמר מחשבים בע"מ
696	עלויות פיתוח תוכנה ל- Euler Hermes

(* התנאים המסחריים של הסכמי המשנה נקבעים עם מבטח המשנה המוביל שאיננו צד קשור.

ביום 30 באוגוסט, 2012 זכתה ידידים הסדרים פנסיוניים בע"מ, חברה בת מקבוצת הראל השקעות בהליך תחרותי לניהול ההסדרים הפנסיוניים של עובדי החברה, הליך שנוהל באמצעות יועץ חיצוני.

ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה

מכח החלטות האסיפה הכללית המשיכה החברה בתקופת הדוח לרכוש מאת הראל ביטוח, שהינה צד קשור, פוליסת ביטוח אחריות מקצועית לדירקטורים ונושאי משרה. סכום הביטוח הינו 7.5 מיליוני דולר למקרה ו- 15 מיליוני דולר לתקופת ביטוח.

שיפוי

מכח החלטות האסיפה הכללית של החברה דירקטורים ונושאי משרה בחברה קיבלו מאת החברה כתבי שיפוי. בתקופת הדוח לא חל שינוי בכתבי השיפוי.

תקנה 24: מניות המוחזקות על-ידי בעלי עניין ונושאי משרה בכירה בתאגידא. מניות וניירות המוחזקות ע"י בעלי עניין בתאגיד

שם העניין	שם בעל העניין	מס' תעודת זהות/מס' חברה ברשם	שם הנייר	נכון לתאריך	ערך מוחזק נקוב	שיעור החזקה בהון, בהצבעה ובסמכות למנות דירקטורים
						בדילול מלא
						בתאריך הדו"ח
הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ		520033986	מניה	16.3.2017	7,780,791	50%
Euler Hermes		04032486596	מניה	16.3.2017	7,780,791	50%

אין כל התחייבות של התאגיד לרכוש או למכור מניות לבעל העניין.

ב. מניות וניירות ערך המיירים המוחזקים ע"י בעלי עניין בחברה בת - אין.

תקנה 24א': הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המייריםא. הון רשום ומונפק

הון מניות רשום	הון מניות מונפק	הון מניות מונפק בניכוי המניות הרדומות	
<u>מספר המניות</u>			
20,000,000 ע.ג.	15,561,582 ע.ג.	15,561,582 ע.ג.	מקנות זכויות הצבעה
-	-	-	שאינן מקנות זכויות הצבעה
-	-	-	אינן מקנות זכויות כלשהן

ב. ניירות ערך המיירים

אין לחברה ניירות ערך המיירים.

תקנה 25א': מען רשום

כתובת: רחוב החילזון 12, רמת גן 5252276

טלפון: 03-7972444, פקס: 03-7962455

דוא"ל: ICIC@icic.co.il

תקנה 26: הדירקטורים של התאגיד

לעניין תקנה זו:

"כשירות מקצועית" ו"מומחיות חשבונאית ופיננסית", כמשמעותם בתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו-2005.

שמו: **דוד בלומברג** (יו"ר הדירקטוריון)
 שנת לידה: 1944
 מען: עוזה 18, ירושלים
 חברות בועדת דירקטוריון: יו"ר ועדת SOLVENCY2 בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ישראלית.
 מומחיות חשבונאית / כשירות מקצועית נתינות: לא
 דירקטור חיצוני: לא
 האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל עניין: לא
 מכהן כדירקטור מיום: 21/9/2006
 השכלה: מוסמך במנהל עסקים עם התמחות במימון, האוניברסיטה העברית בירושלים
 התעסקות בחמש שנים אחרונות: יו"ר דירקטוריון בנק ירושלים; יו"ר דירקטוריון EMI החברה לביטוח משכנתאות.
 תאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש כדירקטור: עד ליום 1/10/2015 שימש כדירקטור ביובנק בע"מ. כיום משמש כדירקטור באפריקה ישראל נכסים בע"מ, בבר-מוטב בע"מ, בספרייה הלאומית, בח. מר תעשיות בע"מ ובתשתיות ישראל ניהול 1 בע"מ.
 האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא

החברה רואה את מר בלומברג כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) 1 לחוק החברות.

שמו: **שלמה פוקס**
 שנת לידה: 1952
 מען: רח' אמנון ותמר 18 הרצליה
 חברות בועדת דירקטוריון: לא
 מומחיות חשבונאית / כשירות מקצועית: בעל כשירות מקצועית. ישראלית.
 נתינות: לא
 דירקטור חיצוני: לא
 האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל עניין: כן. מנהל חטיבת ביטוח כללי-עסקי בהראל חברה לביטוח בע"מ.
 מכהן כדירקטור מיום: 10/02/2008
 השכלה: כפר גנים ישיבה תיכונית.
 התעסקות בחמש שנים אחרונות: מנהל חטיבת ביטוח כללי עסקי בהראל חברה לביטוח בע"מ.
 תאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש כדירקטור: אין.
 האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא.

שמו: **רון אגסי**
 שנת לידה: 1968
 מען: דובנוב 24, תל אביב
 חברות בועדת דירקטוריון: יו"ר ועדת מאזן, ועדת Solvency 2, ועדת ביקורת.
 מומחיות חשבונאית / כשירות מקצועית: בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
 נתינות: ישראלית.
 דירקטור חיצוני: לא
 האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל עניין: כן. דירקטור ויו"ר ועדת מאזן בחברה, מנכ"ל ודירקטור בהראל ביטוח מימון והנפקות בע"מ, משנה למנכ"ל ומנהל חטיבת כספים ומשאבים בהראל ביטוח, סמנכ"ל כספים בהראל השקעות, דירקטור באי אמ איי עזר חברה לביטוח משכנתאות בע"מ, חבר ועדת השקעות נוסטרו של הגופים המוסדיים בקבוצת הראל ודירקטור בחברות בקבוצת הראל. החל מיום 1.1.2016 מנכ"ל הראל השקעות.

מכהן כדירקטור מיום: 10.2.11
 השכלה: חשבונאות ומנהל עסקים המכללה למנהל.
 התעסקות בחמש שנים אחרונות: משנה למנכ"ל ומנהל חטיבת כספים ומשאבים בהראל ביטוח, סמנכ"ל כספים בהראל השקעות. החל מיום 1.1.2016 מנכ"ל הראל השקעות.

תאגידים בהם משמש כדירקטור (מלבד חברות הקבוצה): אין.
 האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא.

החברה רואה את מר אגסי כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) לחוק החברות. מר רוני אגסי, המכהן כדירקטור בחברה, הודיע לאחר תקופת הדוח על סיום כהונתו בקבוצת הראל. מר אגסי צפוי לסיים את כל תפקידיו בקבוצה עד לתום הרבעון השני של שנת 2017.

שמו: **ליאור עמית**
 שנת לידה: מס. ת.ז. 022465520
 מען: 1966
 חברות בוועדת דירקטוריון: רחוב עוזיאל 2, תל אביב
 מומחיות חשבונאית / כשירות מקצועית: ועדת ביקורת ועדת מאזן בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ישראלית.

נתינות: ישראלית.
 דירקטור חיצוני: כן.
 האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין: לא.

מכהן כדירקטור מיום: 1.1.2016
 השכלה: חשבונאות ומנהל עסקים אוניברסיטת ת"א MBA אוניברסיטת ת"א.
 התעסקות בחמש שנים אחרונות: החל משנת 2014 – יועץ פיננסי במשרה חלקית לחברה תעשייתית (שעשועים וספורט בע"מ), חבר במועצת המנהלים. סמנכ"ל כספים בקבוצת פרסום "באומן בר ריבנאי בע"מ", חבר במועצת המנהלים של החברה

תאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש כדירקטור: אין.
 האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא.

החברה רואה את מר עמית כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) לחוק החברות.

שמו: **Michele Pignotti**
 שנת לידה: 1964
 מען: 3 avenue Frédéric Le Play 75007 Paris, France
 חברות בוועדת דירקטוריון: לא.
 מומחיות חשבונאית / כשירות מקצועית: איטלקית
 נתינות: לא.
 דירקטור חיצוני: כן.
 האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין: לא.
 מכהן כדירקטור מיום: 30.7.2013
 השכלה: תואר ראשון מאוני' נאפולי באיטליה.
 התעסקות בחמש שנים אחרונות: תואר שני - MBA - Fondazione CUOA
 – מנהל אזורי Euler Hermes ינואר 2010 עד מרץ 2016 MMEA Region (Mediterranean, Middle East and Africa countries)
 הנהלת קבוצת יולר הרמס בפריז (04/2016 to present)
 Board of Management member in charge of Market Management

תאגידים בהם משמש כדירקטור (מלבד לא.
חברות הקבוצה):
האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא.

שמו: **Dr. Gerd- Uwe Baden**

1955
Blankeneser Hauptstraße 105, 22587 Hamburg, Germany
ועדת מאזן, ועדת 2.Solvency.

גרמנית
לא.

כן. (עד ליום 31.3.2016)
31.7.2014

דוקטורט במשפטים, אוניברסיטת המבורג.
תואר שני במשפטים, אוניברסיטת המבורג
תואר ראשון במנהל עסקים, אוניברסיטת המבורג

שנת לידה:
מען:
חברות בוועדות דירקטוריון:
מומחיות חשבונאית/כשירות מקצועית
נתינות:
דירקטור חיצוני:
האם עובד של התאגיד, חברת בת,
חברה קשורה או של בעל עניין:
מכהן כדירקטור מיום:
השכלה:

החל משנת 2004 - חבר בהנהלת Euler Hermes Paris,
France
2003 – 2009 - מנכ"ל וחבר בהנהלת Euler Hermes
Germany Hamburg, Germany.

התעסקות בחמש שנים האחרונות:

תאגידים בהם משמש כדירקטור (מלבד
חברות הקבוצה):
האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא.

החברה רואה את מר Dr. Gerd- Uwe Baden כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר
המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) 1 לחוק
החברות.

שמו: **Loeiz Limon Duparcmeur**

1970
Via del Buon Ricovero 10,00189,Roma Italy

צרפתית
לא.

כן.
14.4.2016

1998 – דיפלומה מ Societe Francaise
1993 DEA (פרה דוקטורט) במתמטיקה יישומית לכלכלה

שנת לידה:
מען:
חברות בוועדות דירקטוריון:
מומחיות חשבונאית/כשירות מקצועית
נתינות:
דירקטור חיצוני:
האם עובד של התאגיד, חברת בת,
חברה קשורה או של בעל עניין:
מכהן כדירקטור מיום:
השכלה:

מרץ 2010- יוני 2014 – Euler Hermes
CFEO (היום התיכון, מזרח התיכון ומדינות אפריקה)
CFO איטליה.
יוני 2014 – מאיר 2016 מנהל כספים לכל קבוצת יולר הרמס.
מאי 2016 – עד היום מנכ"ל Euler Hermes איטליה.

התעסקות בחמש שנים האחרונות:

תאגידים בהם משמש כדירקטור (מלבד
חברות הקבוצה):
האם בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא.

החברה רואה את מר Limon Duparcmeur כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר
המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) 1 לחוק
החברות.

דירקטורים אשר סיימו כהונתם בתקופת הדוח:

שמו: **Nicolas Delzant**

שנת לידה: 1952
 חברות בוועדת דירקטוריון: לא
 החל בכהונתו: 30.5.2007
 סיום כהונתו: 31.1.2016

שמו: **מאיר יעקובסון**

שנת לידה: 1952
 חברות בוועדת דירקטוריון: ועדת ביקורת, ועדת השקעות, ועדת מאזן, ועדת סולבנסי.
 החל בכהונתו: 24.1.2015
 סיום כהונתו: 27.12.2016

דירקטור אשר החל כהונתו לאחר תקופת הדוח:

שמו: **עמוס ספיר**

שנת לידה: מס. ת.ז. 003139300
 מען: 1937
 חברות בוועדת דירקטוריון: הדסה 6, תל-אביב
 מומחיות חשבונאית / כשירות מקצועית: יו"ר ועדת ביקורת, ועדת מאזן, SOLVENCY2
 נתינות: בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ישראלית.
 דירקטור חיצוני: כן
 האם עובד של התאגיד, חברה בת חברה קשורה או של בעל ענין: לא.
 מכהן כדירקטור מיום: 5/3/2017
 השכלה: תואר ראשון בכלכלה ויחסים בינלאומיים, האוניברסיטה העברית בירושלים. תואר שני במינהל עסקים התמחות במימון, אוניברסיטת קולומביה, ניו יורק, ארה"ב.
 תעסקות בחמש שנים אחרונות: לימודי דוקטוראט - התמחות במימון ובנקאות - אוניברסיטת קולומביה, ניו-יורק, ארה"ב (ללא תואר).
 דח"צ בהוט מערכות תקשורת בע"מ, דח"צ בקבוצת א. דורי בע"מ, דירקטור בלוג מוצרים פלסטיים בע"מ, דירקטור בבנק לאומי לישראל בע"מ, דירקטור בתשתיות ישראל ניהול 1 בע"מ ותשתיות ישראל ניהול 2 בע"מ, יו"ר הדירקטוריון מגדל ביטוח בע"מ ומגדל אחזקות בע"מ, דירקטור במגדל ביטוח בע"מ ומגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ, דירקטור בסיקסאייס אחזקות בע"מ, דירקטור בחברת סיקסאייס ניהול (1997) בע"מ.
 לא

תקנה 26א: נושאי משרה בכירה של התאגיד

שמה: **חגית ציטיאט לוי**

תאריך מינוי: מס. ת.ז. 058424144
 שנת לידה: 1.4.2016
 נתינות: 1963
 התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: ישראלית.
 התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו: מנכ"ל וחברת ועדת השקעות.
 האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד? לא.
 השכלה: BA ו MA בכלכלה מאוניברסיטת תל אביב
 התעסקות בחמש שנים אחרונות: תפקידה הנוכחי ומנכ"ל חברות הגמל וההשתלמות של קבוצת הראל.

מס. ת.ז. 057875775 15.6.2004 1963 ישראלית. משנה למנכ"ל. אין.	שמו: אורי רובינוביץ תאריך מינוי: שנת לידה: נתינות: התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:
לא. אקדמאית. תפקידו הנוכחי.	האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד? השכלה: התעסקות בחמש שנים אחרונות:
מס. ת.ז. 13233341 15.7.2015	שמה: עדי נוב תאריך מינוי:
1972 ישראלית. סמנכ"ל שיווק ופיתוח עסקי. אין.	שנת לידה: נתינות: התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:
לא. אקדמאית. סגנית מנהל אגף חיתום ותפקידה הנוכחי.	האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד? השכלה: התעסקות בחמש שנים אחרונות:
מס. ת.ז. 58319336 9.5.2005 1963 ישראלית. סמנכ"ל מערכות מידע ותפעול אין.	שמו: עפר רש תאריך מינוי: שנת לידה: נתינות: התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:
לא. אקדמאית. תפקידו הנוכחי.	האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד? השכלה: התעסקות בחמש שנים אחרונות:
מס. ת.ז. 059150227 9.5.2002 1964 ישראלית. מבקרת פנימית. אין.	שמה: בתיה קוצובאי תאריך מינוי: שנת לידה: נתינות: התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו:
לא. אקדמאית. עד 31.12.10 רואת-חשבון שותפה במשרד רואי חשבון. החל מ 1.1.11 רואת חשבון בעלת משרד עצמאי העוסק בעיקר במתן שירותי ביקורת פנים . מכהנת כחברת דירקטוריון בגוף מוסדי.	האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד? השכלה: התעסקות בחמש שנים אחרונות:
מס. ת.ז. 022646780 27.6.2004 1966	שמה: מירב ברזילי תאריך מינוי: שנת לידה:

נתינות: ישראלית.
 התפקיד שהוא ממלא בתאגיד: חשבת.
 התפקיד שהוא ממלא בחברה בת של התאגיד או בבעל עניין בו: אין.
 האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד? לא.
 השכלה: אקדמאית.
 התעסקות בחמש שנים אחרונות: תפקידה הנוכחי.

נושא משרה אשר סיים כהונתו בתקופת הדוח:

שמו: דוד מילגרם
 שנת לידה: 1958
 תפקיד שמלאה בתאגיד: מנכ"ל ויו"ר ועדת השקעות
 תאריך מינוי: 1.5.2003
 תאריך סיום כהונה: 31.3.2016

תקנה 27: רואה החשבון של החברה

קוסט פורר גבאי את קסירר ושות', רח' עמינדב 3, תל אביב.

תקנה 28: שינויים בתזכיר או בתקנון ההתאגדות

בתקופת הדוח לא בוצעו שינויים בתקנון החברה.

תקנה 29: המלצות והחלטות דירקטוריון ואסיפה כללית מיוחדת

באסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה, מיום 14 באפריל 2016, הוחלט למנות את Mr. Loeiz Limon Duparcmeur כדירקטור בחברה.

באסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה, מיום 26 בפברואר 2017, הוחלט למנות את מר עמוס ספיר כדירקטור חיצוני בחברה.

חגית ציטיאט לוין, מנכ"לית

דוד בלומברג, יו"ר הדירקטוריון

16 במרס, 2017